

Diagnòstic social de Benicarló

Regidoria de Serveis Socials i Polítiques Inclusives de l'Ajuntament de Benicarló

Desembre 2025

Índex

1	Introducció.....	3
2	Objectius: general i específics.....	4
3	Enfocament metodològic.....	5
4	Marc normatiu i estratègic vigent.....	8
4.1	Convivència.....	8
4.2	Igualtat entre dones i homes.....	11
4.3	Infància i adolescència.....	13
4.4	Prevenició d'addiccions.....	15
5	Característiques territorials i demogràfiques.....	18
6	Característiques econòmiques.....	31
7	Característiques socials.....	38
7.1	Teixit associatiu.....	38
7.2	Habitatge.....	41
7.3	Interculturalitat i diversitat.....	45
7.4	Violència de gènere.....	49
7.5	Consum o problemàtiques associades a les drogues.....	51
7.6	Salut mental.....	53
7.7	Infància i adolescència.....	55
8	Recursos i serveis públics.....	59
9	Resultats transversals.....	63
10	Resultats de l'àmbit de convivència.....	65
11	Resultats de l'àmbit de la igualtat entre dones i homes.....	69
12	Resultats de l'àmbit de la infància i l'adolescència.....	76
13	Resultats de l'àmbit de la prevenició d'addiccions.....	80
14	Bibliografia.....	84
15	Annexos.....	85
15.1	Annex I. Índexs de figures, gràfics i taules.....	85
15.2	Annex 2. Resultats de les eines qualitatives.....	87
15.2.1	Relació d'entrevistes: visió tècnica i política.....	87
15.2.2	Dinàmiques participatives: identificació del DAFO col·lectiu.....	92
15.2.3	Enquesta ciutadana: validació social del diagnòstic.....	93
15.2.4	Síntesis de la percepció de la ciutadania.....	106

L'Ajuntament de Benicarló, des de la Regidoria de Serveis Socials i Polítiques Inclusives, ha elaborat el Diagnòstic social de Benicarló. El seu objectiu és construir una anàlisi integral, actualitzada i participativa sobre la realitat social del municipi, com a pas previ a l'elaboració de la planificació estratègica dels següents àmbits: convivència, igualtat entre dones i homes, infància i adolescència, i prevenció de addiccions. En concret, amb aquest diagnòstic es pretén actualitzar la següent planificació estratègica:

- III Pla municipal de convivència (2016–2019).
- I Pla municipal d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes (2019–2022).
- I Pla municipal d'infància i adolescència (2021–2024).
- III Pla municipal contra les addiccions (2021–2024).

Aquest diagnòstic es planteja com una eina tècnica alineada amb els marcs estratègics regionals, estatals i europeus, així com amb els compromisos adquirits pel municipi en matèria de drets socials, inclusió, equitat i desenvolupament comunitari.

L'elaboració del diagnòstic ha seguit una metodologia participativa estructurada que inclou: l'anàlisi d'indicadors estadístics de fonts oficials, així com la implementació d'un procés participatiu de la ciutadania, el teixit associatiu, el personal tècnic i el personal polític representant de les àrees implicades.

L'enfocament adaptat ha permès, en primer lloc, caracteritzar les dinàmiques territorials, demogràfiques, econòmiques i socials; en segon lloc, plasmar els recursos municipals dividits pels quatre àmbits d'interès i, finalment, el diagnòstic social general i per àmbits.

Per tant, aquest diagnòstic constitueix una eina tècnica per a la planificació estratègica, la qual convida a continuar impulsant una governança local participativa, fonamentada en el coneixement i el compromís col·lectiu amb el benestar social de Benicarló.

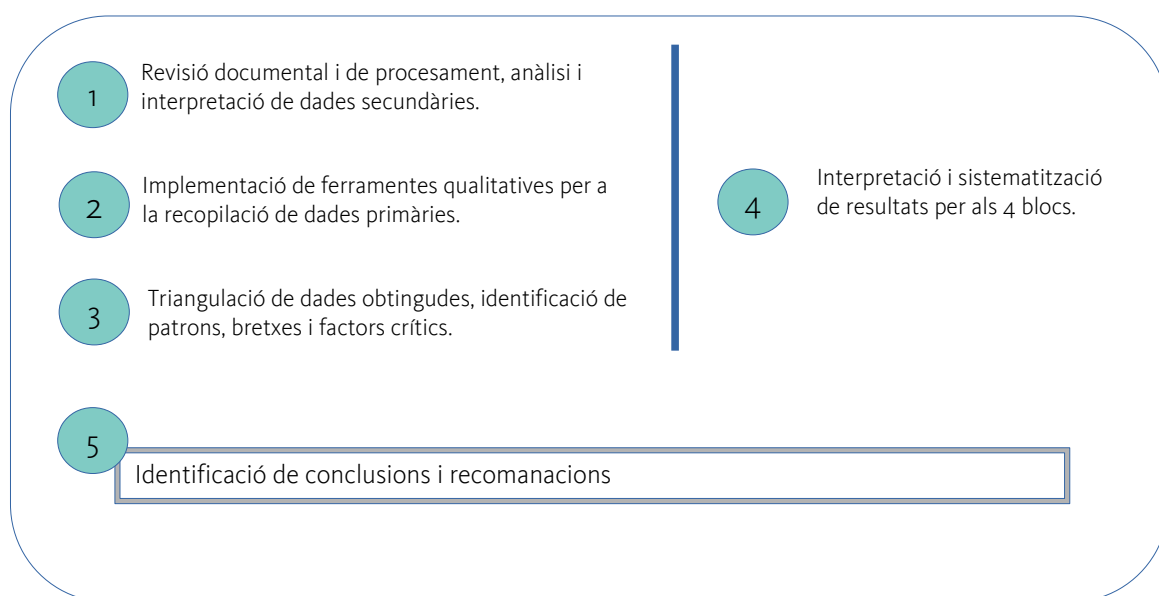
El Diagnòstic social de Benicarló ha sigut dissenyat i coordinat per l'equip tècnic de Grup Considera SL, junt a l'educadora social d'Acció Comunitària, l'educadora social de PANGEA, l'educadora social de l'UPCCA i l'agent d'igualtat dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Benicarló. La data de finalització és el 15 de gener de 2026.

2 Objectius: general i específics

Els objectius generals del Diagnòstic social de Benicarló són els següents:

- Oferir una base sòlida per a la planificació i la implementació de polítiques públiques locals que responguen de manera efectiva, transversal i inclusiva als reptes socials presents en el municipi.
- Identificar les principals debilitats, fortaleses, amenaces i oportunitats (DAFO) de Benicarló en relació amb els quatre blocs estratègics abordats, amb la finalitat d'orientar l'elaboració de la planificació estratègica en l'àmbit social de Benicarló.

Figura 1. Resum de continguts del procés de Diagnòstic social de Benicarló

Font: Elaboració pròpia.

Els objectius específics del Diagnòstic social de Benicarló són els següents:

- Recollir, analitzar i interpretar dades i indicadors quantitatius i qualitius sobre la situació actual del municipi en els àmbits esmentats.
- Identificar els marcs normatius, institucionals i estratègics vigents a nivell local, autonòmic i estatal relacionats amb cadascun dels blocs analitzats.
- Identificar percepcions, demandes i valoracions clau per part d'agents socials, tècnics, polítics i ciutadania en general, mitjançant entrevistes, grups de treball, sessions participatives i una enquesta oberta.
- Detectar bretxes, factors de risc i necessitats en relació amb la convivència, la igualtat de gènere, la infància i l'adolescència, i la prevenció d'addiccions.
- Sistematitzar una anàlisi transversal que permeti comprendre les interrelacions entre els quatre eixos estratègics i la seua incidència mútua.
- Formular una bateria de conclusions i recomanacions que servisquen de base per al disseny de les estratègies de planificació en els àmbits abordats.

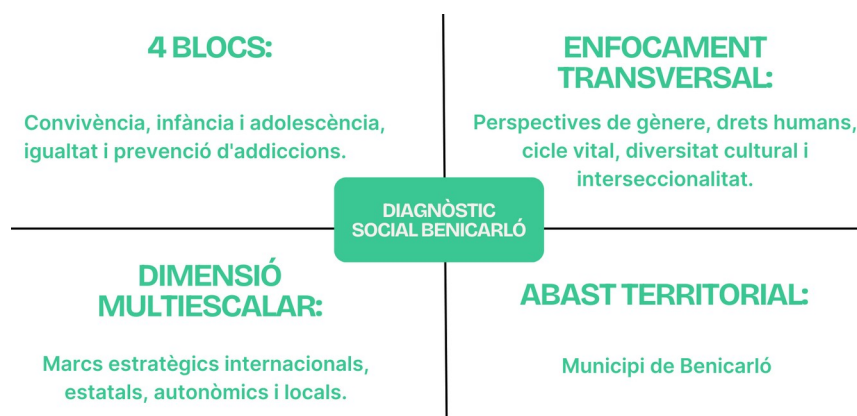
3 Enfocament metodològic

L'enfocament metodològic del Diagnòstic social de Benicarló s'ha sustentat en les següents premisses:

- El diagnòstic és un procés participatiu que persegueix integrar la diversitat de perspectives presents (tècniques, polítiques i ciutadanes) en el territori.
- El diagnòstic ha de ser integral i capaç d'articular dimensions quantitatives i qualitatives. Alhora ha d'incloure també tant les condicions objectives com les percepcions subjectives de la realitat social.
- El diagnòstic s'insereix en un marc institucional i estratègic que condiona i orienta el seu desenvolupament, per la qual cosa requereix coherència amb els marcs normatius vigents i els principis rectoris de les polítiques públiques actuals.

A partir d'aquestes premisses, s'ha adoptat un enfocament mixt, és a dir, participatiu i interseccional, amb perspectiva de gènere, amb enfocament de drets i atenció a la diversitat. La metodologia emprada permet oferir una anàlisi de les dinàmiques socials del municipi, ja que incorpora evidències contrastades de múltiples fonts i agents.

Figura 2. Abast del Diagnòstic social de Benicarló

Font: Elaboració pròpia

Principis metodològics

Els principis metodològics del Diagnòstic social de Benicarló són els següents:

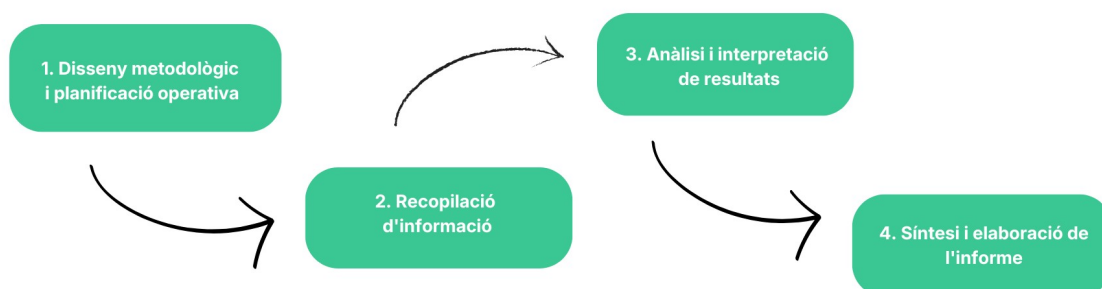
- Pertinença: adequació del diagnòstic a les necessitats reals del municipi.
- Transparència: traçabilitat i documentació del procés metodològic.
- Participació: implicació d'agents socials, institucionals i de la ciutadania.
- Utilitat: orientació pràctica per a la presa de decisions públiques.
- Equitat i inclusió: integració de les perspectives de diferents col·lectius.
- Enfocament territorial: anàlisi situada en el context local.
- Interseccionalitat: anàlisi dels factors comuns en els quatre blocs temàtics.

Fases metodològiques

El Diagnòstic social de Benicarló s'ha desenvolupat a partir de les següents quatre fases:

- Fase 1a. Disseny metodològic i planificació operativa.
- Fase 2a. Recopilació d'informació.
- Fase 3a. Anàlisi i interpretació de resultats.
- Fase 4a. Síntesi i elaboració de l'informe.

Figura 3. Fases del procés del Diagnòstic social de Benicarló

Font: Elaboració pròpia

En la primera fase «Disseny metodològic i planificació operativa» es van definir els objectius específics de l'estudi, les eines a emprar, el cronograma de treball i els actors clau a involucrar. En paral·lel, es van identificar les fonts secundàries rellevants i es van dissenyar els instruments d'investigació qualitativa i quantitativa.

La segona fase «Recol·lecció d'informació» està integrada per tres tipus d'accions: l'anàlisi documental i normativa de plans, reglaments i dades administratives; la recopilació i explotació d'indicadors estadístics procedents de fonts oficials; i la implementació de tècniques qualitatives com l'entrevista semiestructurada, enquesta ciutadana, sessions participatives obertes i grups de treball temàtics amb agents clau del territori.

Taula 1. Llista de les tècniques i eines de la fase 2a

TÈCNICA	INSTRUMENTS UTILITZATS	FINALITAT
Identificació documental	Plans municipals, ordenances i reglaments.	Marc normatiu i estratègic.
Explotació d'indicadors	INE ¹ , PEGV ² i observatoris autonòmics temàtics.	Descripció de la realitat social.
Entrevistes semiestructurades	Guions per bloc temàtic.	Visió tècnica i política.
Dinàmiques participatives	Jornades amb (i) Consell Municipal de Benestar Social, (ii) Consell de la Infància i l'Adolescència i (iii) Comissió Municipal d'Igualtat i una Jornada de Portes Obertes amb la Ciutadania.	Identificació de DAFO col·lectiu.
Enquesta ciutadana	Formulari obert amb 24 ítems, allotjat en la plataforma Google Forms.	Validació social del diagnòstic.

Font: Elaboració pròpia

La tercera fase «Anàlisi i interpretació dels resultats» va seguir un procés de connexió entre l'evidència quantitativa i les aportacions qualitatives recollides. Aquesta etapa va permetre identificar patrons comuns, bretxes significatives, percepcions rellevants i factors crítics, per a poder estructurar les troballes entorn dels quatre blocs i les seues connexions transversals.

Finalment, en la quarta i última fase «Síntesi de resultats i elaboració de l'informe» es va organitzar el coneixement generat a través de l'anàlisi dels resultats a partir d'un enfocament DAFO (debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats), l'extracció de conclusions, així com la identificació de propostes d'accions orientades a la millora de les polítiques públiques locals en els quatre blocs citats.

¹ Institut Nacional d'Estadística

² Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana

4 Marc normatiu i estratègic vigent

Aquest Diagnòstic social de Benicarló s'emmarca en un context jurídic i estratègic multiescala, compost per lleis, plans i estratègies que orienten l'acció pública en els àmbits de la convivència, igualtat entre dones i homes, infància i adolescència, i prevenció d'addiccions. Aquests marcs inclouen directrius, principis i accions que han d'integrar-se en les polítiques locals. Per tant, al llarg d'aquest apartat es repassen els principals marcs internacionals, europeus, estatals, autonòmics i locals dels quatre àmbits esmentats anteriorment.

4.1 Convivència

El marc normatiu i estratègic que sustenta les polítiques de convivència a Benicarló és el següent:

Marc internacional

- Declaració Universal dels Drets Humans³, adoptada per l'ONU en 1948, com a marc global de referència per a la protecció de la dignitat humana. Redactada amb perspectiva multicultural, fixa un estàndard comú de drets fonamentals.
- Agenda 2030⁴ per al Desenvolupament Sostenible, especialment en els seus objectius de desenvolupament sostenible (ODS): 5 (Igualtat de gènere), 10 (Reducció de les desigualtats), 11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i 16 (Pau, justícia i institucions sòlides). Aquests ODS promouen la inclusió social, la convivència pacífica, la justícia i la participació ciutadana com a eixos fonamentals del desenvolupament urbà.

Marc europeu

- Convenció Europea per a la Protecció dels Drets Humans i Llibertats Fonamentals (1950)⁵.

Marc estatal

- Constitució Espanyola de 1978⁶, la qual constitueix el marc jurídic fonamental que garanteix els drets i llibertats públiques, i orienta l'actuació dels poders públics en matèria de polítiques socials. En el seu article 9.2, estableix que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, així com remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud.

Així mateix, es reconeix el dret a la igualtat davant la llei (art. 14), la protecció integral de la família i la infància (art. 39), el dret a la salut (art. 43) i la promoció de la participació ciutadana (art. 23). Aquests principis informen transversalment de totes les polítiques públiques locals en els àmbits de la convivència, la igualtat entre dones i homes, la

3 <https://www.un.org/es/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

4 <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/development-agenda/>

5 [https://www.boe.es/eli/es/ai/1950/11/04/\(1\)](https://www.boe.es/eli/es/ai/1950/11/04/(1))

6 [https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/\(1\)/amb](https://www.boe.es/eli/es/c/1978/12/27/(1)/amb)

protecció de la infància i adolescència, i la prevenció d'addiccions. A més, es constitueixen com a base normativa sobre la qual es desplega el marc autonòmic i municipal en el municipi de Benicarló.

- Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social⁷.
- Llei 12/2009, de 30 d'octubre, reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària⁸.
- Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació⁹, que estableix mesures per a prevenir i erradicar qualsevol forma de discriminació, ja siga per origen, ètnia, religió, orientació sexual, identitat de gènere o qualsevol altra condició personal o social.

Marc autonòmic

- Llei 15/2008, de 5 de desembre, d'integració de les persones immigrants de la Comunitat Valenciana¹⁰, que estableix els fonaments normatius per a la inclusió i convivència multicultural en l'àmbit autonòmic.
- Pla valencià d'inclusió i cohesió social (PVICS, 2017-2022)¹¹, concebut com a full de ruta autonòmic per a garantir drets socials, prevenir l'exclusió i enfortir les xarxes comunitàries, amb especial atenció al paper dels municipis.
- Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana.
- Estratègia Valenciana per a la igualtat de tracte, la no discriminació i la prevenció dels delictes d'odi (2019-2024)¹², impulsada per la Generalitat Valenciana. Aquesta estratègia articula mecanismes institucionals de prevenció, sensibilització, denúncia, mediació i coordinació enfront d'actituds discriminatòries i delictes d'odi, abordant eixos com el racisme, la xenofòbia, la LGTBI-fòbia, el sexisme, l'aporofòbia i altres formes de discriminació. El seu enfocament transversal i inclusiu la converteix en referent per a polítiques locals de convivència, equitat i drets ciutadans en els diferents municipis de la Comunitat Valenciana.
- Estratègia valenciana de migracions (2021-2026)¹³, emesa per la Generalitat Valenciana, a través de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, mitjançant una Resolució de l'1 de desembre de 2020, la qual se sustenta en un enfocament de drets humans, inclusió i interculturalitat, que considera les persones migrants,

7 <https://www.boe.es/eli/es/lo/2000/01/11/4/con>

8 <https://www.boe.es/eli/es/l/2009/10/30/12/con>

9 <https://www.boe.es/eli/es/l/2022/07/12/15/con>

10 <https://www.boe.es/eli/es-vc/l/2008/12/05/15>

11 <https://serviciossociales.gva.es/documents/610754/172351863/pvics+Castellà.pdf/ecaoaa76-9c4e-4671-a3c9-ab93b03e622a>

12 https://serviciossociales.gva.es/documents/162705074/361846384/gva-estrategiaigualdadtrato19-24_cas_def.pdf/b7ef680c-8fc4-8d02-5315-697076215a95?t=1656582410253

13 <https://serviciossociales.gva.es/es/web/igualdad-diversidad/estrategia-de-migracions>

sol·licitants de protecció internacional i refugiades com a agents actius de la societat valenciana.

Marc local

- Reglament de participació ciutadana (2006)¹⁴ de l'Ajuntament de Benicarló, que regula els mecanismes institucionals de participació democràtica, com els consells sectorials, pressupostos participatius o audiències públiques.
- Les eines de planificació predecessores, el I Pla de convivència (2006-2008) i el II Pla d'integració i convivència (2010-2014).
- III Pla municipal de convivència (2016-2019) constitueix el document estratègic de referència en aquesta matèria. S'hi recullen diagnòstics, objectius, línies d'actuació i mesures pressupostades orientades a promoure la cohesió social, la interculturalitat i la ciutadania activa.
- Contracte Programa entre la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i l'Ajuntament de Benicarló¹⁵, per a la col·laboració i coordinació interadministrativa i financera en matèria de serveis socials en els exercicis 2025-2028.

¹⁴ <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/19618.pdf>

¹⁵ <https://serviciosociales.gva.es/auto/planificacion-organizacion/contrato-programa/contratos/castell%C3%B3n/BENICARLO.pdf>

4.2 Igualtat entre dones i homes

El marc normatiu i estratègic per a la igualtat entre dones i homes a Benicarló és el següent:

Marc internacional

- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW)¹⁶, adoptada per Nacions Unides en 1979, que estableix el marc legal internacional més rellevant en matèria d'igualtat de gènere.
- Declaració i Plataforma d'acció de Pequín (1995)¹⁷, aprovada en la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona, que constitueix un full de ruta estratègic per a l'empoderament de les dones i l'eliminació de les desigualtats estructurals en múltiples esferes (educació, ocupació, salut, participació política, violència, etc).
- Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible que inclou la igualtat de gènere en el seu objectiu de desenvolupament sostenible (ODS) número 5.

Marc europeu

- Conveni d'Istanbul del Consell d'Europa (2011)¹⁸, que aborda la violència contra les dones i la violència domèstica des d'un enfocament integral de prevenció, protecció i sanció.
- Estratègia per a la igualtat de gènere del Consell d'Europa (2024-2029), adoptada al març de 2024, amb sis objectius estratègics que inclouen prevenir estereotips de gènere, combatre la violència contra dones i xiquetes, garantir igualtat d'accés a la justícia, promoure la participació equilibrada, enfortir l'empoderament femení i assegurar la transversalitat i interseccionalitat en polítiques públiques.

Àmbit estatal

- Constitució Espanyola de 1978 (articles 9.2 i 14).
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere¹⁹, que estableix un sistema integral d'actuació en els àmbits penal, social, educatiu i assistencial enfront de la violència de gènere.
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes²⁰, que garanteix la transversalitat de la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques.
- Estratègia estatal per a combatre les violències masclistes 2022-2025²¹, promoguda pel Ministeri d'Igualtat, que organitza polítiques públiques en prevenció, detecció, protecció i reparació enfront de totes les formes de violència contra les dones.
- III Pla estratègic per a la igualtat efectiva de dones i homes 2022-2025²², un instrument de planificació interdepartamental que cerca alinear els plans sectorials amb objectius comuns per a avançar en igualtat en tots els àmbits de la vida pública i privada.

16 https://www.ohchr.org/sites/default/files/cedaw_sp.pdf

17 <https://www.unwomen.org/es/digital-library/publications/2015/01/beijing-declaration>

18 [https://www.boe.es/eli/es/ai/2011/05/11/\(1\)](https://www.boe.es/eli/es/ai/2011/05/11/(1))

19 <https://www.boe.es/eli/es/lo/2004/12/28/1/con>

20 <https://www.boe.es/eli/es/lo/2007/03/22/3/con>

21 <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/planes-actuacion/estrategiasestatales/estrategia-2022-2025/>

22 <https://www.inmujeres.gob.es/publicacioneselectronicas/documentacion/documentos/de1824.pdf>

- El segon Pacte d'estat contra la violència de gènere (2025)²³.

Àmbit autonòmic

- Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes²⁴.
- Llei 7/2012, de 23 de novembre, integral contra la violència sobre la dona²⁵.
- Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana.

Àmbit local

- I Pla municipal d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes (2019–2022), que defineix línies estratègiques d'actuació en diferents àmbits (ocupació, salut, educació, violència de gènere, etc.) i estableix mecanismes de seguiment i avaluació.
- Reglament de la Comissió Municipal d'Igualtat (2020)²⁶, que regula el funcionament d'aquest òrgan consultiu i participatiu, encarregat d'impulsar i avaluar les polítiques municipals d'igualtat.
- Protocol per a la prevenció i actuació front les violències sexistes, sexuals i LGBTI-fòbiques en espais festius de Benicarló²⁷. Aquestes eines consoliden el compromís de l'Ajuntament de Benicarló amb la igualtat de gènere i constitueixen una base fonamental per a avançar cap a una societat més justa, equitativa i inclusiva.
- Contracte Programa entre la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i l'Ajuntament de Benicarló, per a la col·laboració i coordinació interadministrativa i financera en matèria de serveis socials en els exercicis 2025-2028.

23 <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/pacto-de-estado-contra-la-violencia-de-genero/>

24 <https://www.boe.es/eli/es-vc/l/2003/04/02/9/con>

25 <https://www.boe.es/eli/es-vc/l/2012/11/23/7/con>

26 <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/26814.pdf>

27 <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/29069.pdf>

4.3 Infància i adolescència

La protecció integral i la promoció dels drets de la infància i l'adolescència se sustenten en un marc jurídic que abasta múltiples nivells i àmbits d'intervenció:

Marc internacional

- Convenció sobre els drets del xiquet (1989)²⁸, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides i ratificada per Espanya, que estableix el reconeixement universal dels xiquets i xiquetes com a subjectes de ple dret. Aquesta convenció estableix les bases per a garantir l'interès superior del menor, la protecció enfront de qualsevol forma de violència i el dret a la participació.
- Observació general núm. 14 del Comitè dels Drets del Xiquet (2013)²⁹, que reforça el principi de l'interès superior del menor com a consideració primordial en totes les decisions que l'afecten i serveix de guia interpretativa per al desenvolupament de polítiques públiques adaptades a les seues necessitats específiques. També la resta d'observacions generals que s'han anat realitzant.
- Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, especialment en els seus objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Àmbit estatal

- Constitució Espanyola de 1978, com a marc jurídic fonamental que orienta les polítiques públiques en aquest àmbit i especialment referència en l'article 39 de protecció a la família, i a la infància i adolescència.
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor³⁰, que defineix els principis bàsics de protecció cap a la infància i estableix els drets i deures dels menors, les seues famílies i les administracions públiques.
- Estratègia estatal de convivència escolar (2017)³¹, que tot i estar centrada en l'àmbit educatiu, incorpora principis de cultura de pau, prevenció de la violència i foment de relacions respectuoses.
- Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana.
- Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència³², que introdueix un enfocament integral per a la detecció precoç, la intervenció coordinada i la protecció eficaç enfront de qualsevol forma de violència, establint protocols obligatoris per als serveis públics.
- Estratègia nacional de drets de la infància i adolescència³³, que constitueix el marc estratègic d'actuació del Govern d'Espanya per al període 2023–2030, amb eixos

28 <https://www.un.org/es/events/childrenday/pdf/derechos.pdf>

29 https://www.observatoriodelainfancia.es/oia/esp/documentos_ficha.aspx?id=3990

30 <https://www.boe.es/eli/es/lo/1996/01/15/1/con>

31 Associada al Pla Estratègic de Convivència Escolar presentat pel Govern en 2016.

32 <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8/con>

33 <https://www.juventudeinfancia.gob.es/es/infancia/planes-estrategicos/estrategia-estatal-derechos-infancia-adolescencia>

centrats en la ciutadania activa; la pobresa i la protecció social; el desenvolupament integral, entorn equilibrat; educació i cultura; protecció contra les violències; cures familiars i alternatives; infància i adolescència migrant; i entorn digital.

Àmbit autonòmic

- Llei 26/2018, de 21 de desembre, de drets i garanties de la infància i l'adolescència³⁴, que actualitza i amplia el marc competencial autonòmic, per a incorporar una visió integral dels drets, deures i mecanismes de protecció, participació i prevenció.
- Llei 3/2019, de 18 de febrer, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana.
- Resolució del 29 de setembre de 2021 per la qual s'estableix el Protocol d'actuació davant situacions d'absentisme escolar en els centres educatius sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana que imparteixen ensenyaments obligatoris i formació professional bàsica.
- Estratègia valenciana d'infància i adolescència 2022–2026³⁵, que articula polítiques específiques orientades al benestar integral de la infància des d'un enfocament de drets, la qual s'articula entorn de cinc programes: I. Reforç dels sistemes públics de garantia de drets de la infància i l'adolescència; II. Promoció de les polítiques de gènere i igualtat; III. Reducció de les desigualtats des de l'universalisme proporcional cap a l'equitat; IV. Participació social de la infància i l'adolescència; i V: Promoció d'una cultura de bon tracte.

Àmbit local

- I Pla municipal d'infància i adolescència (2021–2024)³⁶.
- Reglament del Consell Municipal d'Infància i Adolescència de Benicarló (2021)³⁷ per a la constitució Consell Local d'Infància i Adolescència, que reflecteix el compromís institucional amb la participació activa dels menors en els assumptes públics, en línia amb el que estableix la Llei 26/2018.
- Contracte Programa entre la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i l'Ajuntament de Benicarló, per a la col·laboració i coordinació interadministrativa i financera en matèria de serveis socials en els exercicis 2025-2028.

³⁴ <https://www.boe.es/eli/es-vc/l/2018/12/21/26/con>

³⁵ <https://serviciossociales.gva.es/es/web/menor/estrategia-valenciana-infancia-adolescencia>

³⁶ <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/27173.pdf>

³⁷ <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/29010.pdf>

4.4 Prevenció d'addiccions

El marc normatiu i estratègic per a la prevenció i atenció a les addiccions a Benicarló és el següent:

Marc internacional

- Les directrius de l'Organització Mundial de la Salut, que operen com a marc de referència tècnic i normatiu per a l'acció coordinada en matèria de salut pública.
- Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, especialment en els seus objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Marc europeu

- Estratègia de Drogues de la Unió Europea 2021–2025³⁸, centrada en la reducció de la demanda i el dany, la disponibilitat de serveis accessibles i el reforç de la cooperació transfronterera; així com les directrius de l'Organització Mundial de la Salut (OMS)³⁹, que advoquen per un enfocament equilibrat entre la prevenció, l'atenció sanitària, la salut mental i els drets humans.
- Pla d'acció de la UE sobre drogues (2021-2025)⁴⁰.

Àmbit estatal

- Constitució Espanyola de 1978, ja citada, com a marc jurídic fonamental que orienta les polítiques públiques en aquest àmbit, amb especial èmfasi en el seu article 43, que reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix la responsabilitat dels poders públics en la seua promoció i tutela.
- Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat⁴¹, que constitueix la resposta normativa bàsica al mandat constitucional sobre protecció de la salut.
- Reial decret 1911/1999⁴², de 17 de desembre, pel qual s'aprova l'estratègia nacional sobre drogues per al període 2000-2008.
- Llei 42/2010⁴³, de 30 de desembre, per la qual es modifica la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac.
- Llei 13/2011⁴⁴, de 27 de maig, de regulació del joc.
- Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana⁴⁵.

38 <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=doue-y-2021-70034>

39 <https://www.who.int/es/publications/i/item/9789240014886>

40 https://pnsd.sanidad.gob.es/delegaciongobiernopnsd/relacionesinternacionales/unioneuropea/docs/2021_plan_accion_ue_sobre_drogas_2021_2025.pdf

41 <https://www.boe.es/eli/es/l/1986/04/25/14/con>

42 <https://www.boe.es/eli/es/rd/1999/12/17/1911>

43 <https://www.boe.es/eli/es/l/2010/12/30/42/con>

44 <https://www.boe.es/eli/es/l/2011/05/27/13/con>

45 <https://www.boe.es/eli/es/lo/2015/03/30/4/con>

- Pla nacional sobre drogues⁴⁶ i ⁴⁷, complementat per l'Estratègia nacional sobre addiccions 2017–2024⁴⁸, que estableix prioritats com la prevenció selectiva, la reducció de riscos, l'atenció a col·lectius vulnerables i la coordinació institucional.
- Estratègia nacional sobre addiccions (2017-2024)⁴⁹, la qual posa èmfasis en la reducció de danys per a aconseguir una societat més saludable i segura.

Àmbit autonòmic

- Decret 132/2010, de 3 de setembre, del Consell, sobre registre i autorització de centres i serveis d'atenció i prevenció dels drogodependències i altres trastorns addiccions a la Comunitat Valenciana.
- Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana⁵⁰, que integra actuacions específiques en salut mental i addiccions.
- Llei 8/2018, de 20 d'abril, de modificació de la Llei 10/2014, de Salut de la Generalitat Valenciana.
- Decret 89/2018, del 29 de juny, del Consell, d'acreditació de programes de prevenció de drogodependències i altres trastorns addictius i de regulació del comitè de persones expertes.
- Llei 1/2020, d'11 de juny, sobre regulació del joc i prevenció de la ludopatia en la Comunitat Valenciana.
- Resolució de 18 de novembre de 2022⁵¹, per la qual s'aprova el protocol d'actuació per a la detecció de conductes d'abús o tràfic de drogues i altres addiccions aplicable en centres educatius i unitats preventives (UPCCA).
- Pla valencià de salut mental i addiccions 2024-2027⁵², que estructura l'abordatge autonòmic en matèria de salut mental i prevenció d'addiccions mitjançant línies estratègiques integrades.
- Ordre 3/2025, de 4 d'abril, per la qual es desenvolupa el Decret 22/2025, d'11 de febrer, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de la Conselleria de Sanitat.

46 Vigent fins a l'any 2024.

47 <https://pnsd.sanidad.gob.es/pnsd/estrategianacional/home.htm>

48 <https://pnsd.sanidad.gob.es/pnsd/estrategianacional/home.htm>

49 <https://pnsd.sanidad.gob.es/pnsd/estrategianacional/home.htm>

50 <https://www.boe.es/eli/es-vc/l/2014/12/29/10/con>

51 <https://dogv.gva.es/es/resultat-dogv?signatura=2022/11246&term=addiccions>

52

<https://comunica.gva.es/documents/373409432/378141174/plan+Valencià+de+Salut+Mental+i+Addiccions+2024-2027.ok.pdf/adc9101b-do46-ocba-81e6-f858ac435b23?t=1704788491424>

Àmbit local

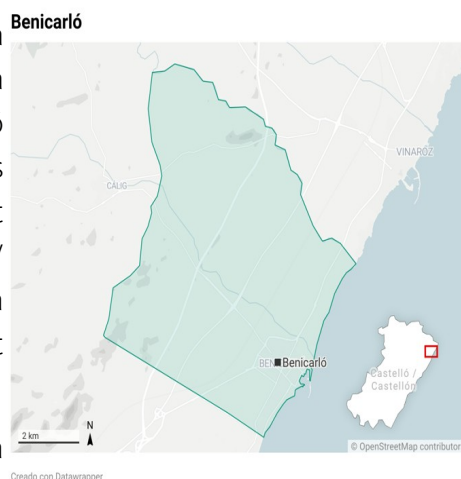
- III Pla municipal contra les addiccions 2021–2024⁵³, aprovat per l'Ajuntament i alineat amb les estratègies estatal i autonòmica. Aquest document estratègic articula un conjunt d'actuacions entorn de cinc línies estratègiques: escolar, familiar, comunitària, laboral, i selectiva i indicada. El pla inclou un diagnòstic local i promou la perspectiva de salut pública, amb especial atenció a adolescents, joves i col·lectius en situació de vulnerabilitat.

53 <https://drogodependencias.femp.es/sites/default/files/ajuntament%20Benicarlo%202021-2024.pdf>

Característiques territorials

El municipi de Benicarló, situat a la comarca del Baix Maestrat, a la província de Castelló, es configura com un enclavament litoral amb una marcada identitat mediterrània. La seua localització estratègica, a 71 km de la capital provincial, li atorga una posició rellevant en l'estructura territorial comarcal i un paper dinamitzador en l'eix costaner nord de la Comunitat Valenciana.

Amb una superfície de 47,86 km², Benicarló presenta una densitat de població de 618,57 habitants per km² (dada actualitzada a 2024⁵⁴), la qual cosa evidencia un patró d'ocupació del territori intensiu, propi de municipis urbans amb litoral. Aquesta densitat, significativament superior a la mitjana provincial i autonòmica (92,83 hab/km² i 228,52 hab/km², respectivament), reflecteix tant la seua consolidació com a nucli urbà com la seua capacitat d'atracció residencial i turística.

El repartiment de la població en el territori evidencia una clara concentració en el nucli urbà principal, que alberga la majoria dels 29.751 habitants censats. En contrast, les zones disseminades⁵⁵ representen una proporció residual, amb un 14,07 % enfront del 85,93 % corresponent al nucli urbà. Aquest patró de centralitat urbana és clau per a comprendre les dinàmiques d'accés als serveis, la mobilitat interna i els reptes associats a la planificació territorial sostenible.

Taula 2. Repartiment de la població en el territori

	UNITATS	HOMES	DONES	TOTAL
Nuclis	1	13.024	12.540	25.564
Disseminats	1	2.166	2.021	4.187
Total població		15.190	14.561	29.751

Font: Fitxa municipal extreta del PEGV, dades a 1 de gener 2024

Seguint amb la densitat de població⁵⁶, Benicarló es posiciona com el municipi més densament poblat de tota la comarca del Baix Maestrat, amb 618,57 hab/km², una xifra que doblega amb escreix la de Vinaròs (317,2 hab/km²) (el segon municipi més dens), i que se situa molt per damunt de la resta de municipis de la comarca, els valors de la qual oscil·len entre els 6,9

⁵⁴ Font de la dada obtinguda: Fitxa municipal extreta del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana (PEGV).

⁵⁵ D'acord amb el Pla general estructural de Benicarló (PGOU), el disseminat se situa en el medi rural, en les proximitats del nucli urbà i la costa.

⁵⁶ Font de les dades obtingudes: Banc de Dades Territorial del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana (PEGV).

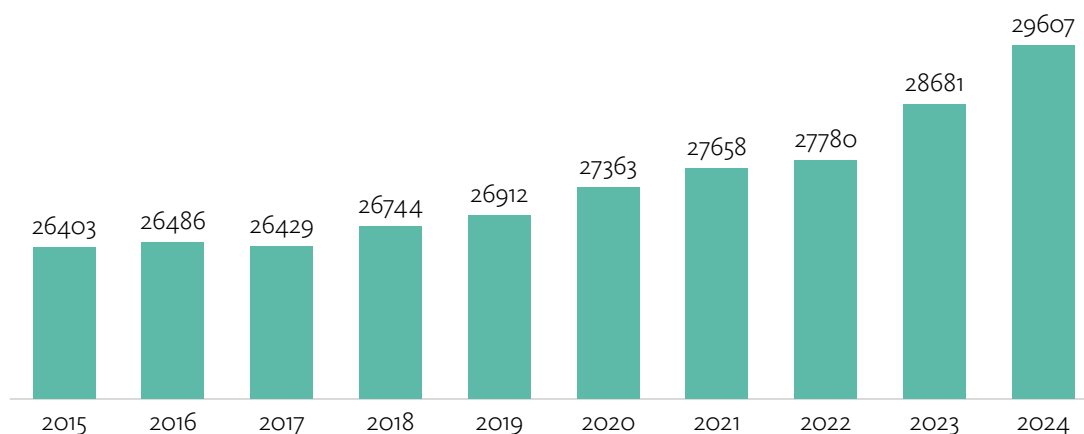
hab/km² (Cervera del Maestrat) i els 107,58 hab/km² (Peníscola). Aquesta elevada densitat evidencia una forta concentració poblacional en un espai relativament reduït, la qual cosa intensifica tant la pressió sobre el territori com els desafiaments associats a l'ordenació urbana, la cohesió social i la prestació de serveis públics.

Quant a l'evolució de la població, a partir de les dades disponibles, s'observa que l'evolució demogràfica de Benicarló entre 2015 i 2024 ha estat marcada per un ascens sostingut, encara que amb diferents ritmes al llarg del període. Entre 2015 i 2017, la població es va mantenir pràcticament estable entorn de les 26.400 persones, amb lleugeres oscil·lacions que reflecteixen un equilibri entre naixements, defuncions i moviments migratoris. Aquesta fase d'estancament va donar pas, a partir de 2018, a un creixement moderat, amb increments anuals progressius que van oscil·lar entre els 122 i 451 habitants. Durant aquests anys, les taxes de creixement es van situar entre el 0,4 % i el 1,7 %, probablement impulsades per factors com l'augment de naixements, l'atracció de població per motius laborals o residencials, o una lleu recuperació econòmica.

El període 2023-2024 representa un punt d'inflexió, marcat per un creixement demogràfic significativament més accelerat. En 2023, la població va augmentar en 901 persones, la qual cosa representa un creixement del 3,24 %; en 2024, l'increment va ser de 926 habitants, el que fa un total de 29.607 persones empadronades. Aquest repunt podria estar vinculat a diversos factors, entre ells l'arribada de nova població tant nacional com estrangera, la finalització i ocupació de noves promocions d'habitatge o la regularització administrativa de residents prèviament no empadronats.

En conjunt, pot afirmar-se que Benicarló ha passat d'una etapa de creixement contingut a una fase d'expansió demogràfica més intensa. Aquesta evolució planteja noves exigències quant a planificació urbanística, dotació de serveis públics, habitatge i polítiques de cohesió social, especialment si el ritme de creixement es manté en els pròxims anys.

Gràfic 1. Evolució de la població de Benicarló

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, 2024

Característiques demogràfiques

L'estructura demogràfica de Benicarló es caracteritza per una distribució equilibrada entre sexes, amb una lleugera minoria de dones (48,9%) enfront del 51,1% d'homes, sobre un total de 29.751 habitants censats a 1 de gener de 2024. L'anàlisi per grups d'edat reflecteix una piràmide poblacional que tendeix a la regressió, fet que evidencia un procés d'envelliment progressiu. La taxa d'envelliment ascendeix al 118,9 %, cosa que significa que, per cada 100 menors de 16 anys, hi ha casi 119 persones majors de 64.

Gràfic 2. Piràmide poblacional de Benicarló

Elaboració pròpia a partir de dades del Cens poblacional de l'INE, 2024

Taula 3. Població per sexe, edat (grups quinquennals)

	TOTAL	HOMES	DONES
Totes les edats	29.751	15.190	14.561
De 0 a 4 anys	1.236	613	623
De 5 a 9 anys	1.564	814	750
De 10 a 14 anys	1.614	826	788
De 15 a 19 anys	1.660	882	778
De 20 a 24 anys	1.643	874	769
De 25 a 29 anys	1.745	980	765
De 30 a 34 anys	1.796	983	813
De 35 a 39 anys	1.884	1.005	879
De 40 a 44 anys	2.272	1.197	1.075
De 45 a 49 anys	2.414	1.288	1.126
De 50 a 54 anys	2.229	1.146	1.083
De 55 a 59 anys	2.146	1.035	1.111
De 60 a 64 anys	1.870	939	931
De 65 a 69 anys	1.645	794	851
De 70 a 74 anys	1.348	645	703
De 75 a 79 anys	1.106	533	573
De 80 a 84 anys	766	335	431
De 85 a 89 anys	510	198	312
De 90 a 94 anys	253	89	164
De 95 a 99 anys	46	14	32
100 i més anys	4	0	4

Font: Dades del Cens poblacional de l'INE, 2024

Per trams d'edat, s'observa que la franja infantil i juvenil (0-15 anys) representa el 14,1 % de la població, mentre que el grup de persones majors de 64 anys aconseguix el 16,7 %. El tram central, corresponent a la població en edat activa (16-64 anys), concentra el 69,2 % del total, amb una major densitat relativa en els grups de 40 a 59 anys, la qual cosa indica un predomini d'adults en la segona meitat de la seua vida laboral.

L'índex de dependència global se situa en el 54,2 %, és a dir, existeixen 54 persones dependents (menors de 16 o majors de 64) per cada 100 en edat activa. Dins d'aquesta xifra, la dependència per envelliment (29,4 %) supera a la infantil (24,7 %), la qual cosa accentua el biaix geriàtric del territori i la pressió creixent sobre els serveis socials, sanitaris i comunitaris.

En conjunt, les dades demogràfiques adverteixen sobre un escenari marcat per l'envelliment, el descens de la natalitat i la necessitat de planificar polítiques públiques que garantisquen l'atenció, la participació i la qualitat de vida de totes les generacions, amb especial atenció a les persones majors i a la infància.

En termes de natalitat⁵⁷, la xifra de naixements ha seguit una tendència decreixent en els últims anys. En 2023 es van registrar 203 naixements enfront dels 248 naixements ocorreguts en 2019, la qual cosa llança un creixement negatiu de -45 persones. Respecte a les defuncions, en 2023 es van registrar 267 defuncions enfront de les 241 registrades en 2019. Aquest comportament demogràfic reflecteix un escenari d'estancament i progressiu envelliment.

D'acord amb la fitxa municipal extreta del PEGV, la taxa de maternitat, entesa com la proporció de xiquets de 0 a 4 anys respecte a dones en edat fèrtil entre 15 i 49 anys, se situa en 19,9 %, mentre que la taxa de tendència (relació entre menors de 0-4 i els de 5-9 anys) és del 79 %. Aquestes dades podrien anticipar una caiguda futura en les cohorts infantils si no es compensa amb migració o canvis en la fecunditat.

Quant a la renovació del mercat laboral, l'índex de renovació de la població activa⁵⁸ és del 84,4%, per tant, se situa per davall del llindar del reemplaçament generacional (100%). Aquesta dada apunta a una tensió futura en la sostenibilitat del sistema productiu local si no es reverteix aquesta tendència.

⁵⁷ Font de les dades obtingudes: Fitxa municipal extreta del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana (PEGV).

⁵⁸ L'Índex de Renovació de la Població Activa és un indicador demogràfic i laboral que mesura el grau de reemplaçament generacional en el mercat de treball.

Taula 4. Comparativa d'indicadors demogràfics de Benicarló

INDICADORS ⁵⁹	BENICARLÓ	CASTELLÓ	COMUNITAT VALENCIANA
Dependència	54,20%	53,80%	53,30%
Dependència població <16 anys	24,70%	22,90%	22,40%
Dependència població >64 anys	29,40%	30,90%	31,00%
Envelliment	118,90%	135,10%	138,40%
Longevitat	47,30%	49,10%	48,20%
Maternitat	19,90%	17,20%	16,60%
Tendència	79,00%	79,00%	79,20%
Renovació de la població activa	84,40%	73,80%	75,40%

Font: Fitxa municipal extreta del PEGV, dades del 2024

Quant a la població estrangera⁶⁰ representa el 22,8% del total, amb una presència lleugerament major d'homes (3.337) que de dones (3.003), la qual cosa evidencia una creixent diversitat cultural i reptes associats a la integració social i accés a serveis. D'acord amb els resultats de diagnòstic inclosos en el I Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Benicarló (2019–2022), a desembre de 2018 Benicarló tenia registrades 28.119 persones que pertanyien a 74 nacionalitats diferents, entre les quals predominen les persones procedents d'Àfrica (11,9%) enfront d'altres regions del món.

⁵⁹ Descripció dels indicadors relacionats:

Dependència: indicador que mesura la proporció de població menor de 16 anys i major de 64 respecte a la població en edat laboral, per a reflectir el nivell de pressió demogràfica sobre els grups actius.

Dependència població <16 anys: ràtio que quantifica el pes de la població infantil sobre la població potencialment activa, per a permetre estimar la càrrega associada a l'atenció i sosteniment de menors.

Dependència població >64 anys: indicador que expressa la proporció de persones majors respecte al segment en edat laboral, associat a necessitats creixents d'atenció social, sanitària i pensions.

Envelliment: relació entre la població major de 64 anys i la població menor de 16, que permet avaluar el grau de maduresa demogràfica i el predomini de cohorts d'edat avançada.

Longevitat: mesura del pes relatiu de la població de major edat dins del conjunt poblacional, utilitzada per a analitzar l'extensió de l'esperança de vida i el seu impacte en les polítiques socials.

Maternitat: indicador que reflecteix la proporció de dones en edat fèrtil que tenen descendència, per a proporcionar informació sobre la dinàmica reproductiva i la renovació natural de la població.

Tendència: paràmetre que recull l'evolució general de l'estructura poblacional i integra variacions en natalitat, mortalitat i fluxos migratoris per a anticipar escenaris demogràfics.

Renovació de la població activa: indicador que compara l'entrada de nous efectius joves en el mercat laboral amb la sortida de persones pròximes a la jubilació, clau per a avaluar la sostenibilitat futura del teixit productiu.

⁶⁰ Població estrangera es correspon amb el conjunt de persones empadronades en un municipi la nacionalitat del qual no és l'espanyola, amb independència del seu lloc de naixement.

Origen i nacionalitats

Taula 5. Població total i estrangera a Benicarló

	TOTAL	% SOBRE EL TOTAL	HOMES	DONES	PERCENTATGE HOMES	PERCENTATGE DONES
Total població	27.780		13.863	13.917		
Total població estrangera⁶¹	6340	22,8%	3337	3003	52,6%	47,4%
Espanyola	21.440	77,2%	10.526	10.914	49,1%	50,9%
Unió Europea	1627	5,9%	800	827	49,2%	50,8%
Europa no comunitària	412	1,5%	193	219	46,8%	53,2%
Àfrica	3.308	11,9%	1.852	1.456	56,0%	44,0%
Amèrica	810	2,9%	373	437	46,0%	54,0%
Àsia, Oceania i apàtrides	183	0,7%	119	64	65,0%	35,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 2022

Taula 6. Població per nacionalitat i sexe

Núm	Nacionalitat	Homes	Dones	Total	Núm	Nacionalitat	Homes	Dones	Total
1	AFGANESA	0	1	1	42	IRAQUIANA	0	2	2
2	ALEMANYA	59	66	125	43	IRLANDESA	3	0	3
3	ALBANESA	10	11	21	44	ITALIANA	94	112	206
4	ALGERIANA	20	50	70	45	IVORIANA	3	4	7
5	ANDORRANA	0	1	1	46	LETONA	5	3	8
6	ARGENTINA	53	54	107	47	LIBANESA	0	1	1
7	AUSTRALIANA	0	1	1	48	LITUANA	7	7	14
8	AUSTRÍACA	1	3	4	49	LUXEMBURGUESA	1	0	1
9	BANGLADESÍ	3	4	7	50	MALGAIXA	0	1	1
10	BELGA	17	24	41	51	MALIANA	0	1	1
11	BIELORUSSA	1	0	1	52	MARROQUINA	1.645	2.639	4.284
12	BOLIVIANA	2	1	3	53	MEXICANA	8	7	15
13	BOSNIANA	0	1	1	54	MOLDAVA	29	31	60
14	BRASILERA	27	21	48	55	NEPALESA	1	1	2
15	BRITÀNICA	26	35	61	56	NICARAGÜENCA	6	1	7

⁶¹ Total població estrangera. Correspon amb el total de població Benicarló llevat la població espanyola.

Núm	Nacionalitat	Homes	Dones	Total	Núm	Nacionalitat	Homes	Dones	Total
16	BÚLGARA	19	20	39	57	NIGERIANA	3	5	8
17	CAMERUNESA	1	0	1	58	NORUEGA	1	1	2
18	CANADENCA	1	0	1	59	PAKISTANESA	55	87	142
19	COLOMBIANA	395	284	679	60	PALESTINA	0	1	1
20	COSTA-RIQUENYA	1	1	2	61	PARAGUAIANA	9	4	13
21	CROATA	1	4	5	62	PERUANA	25	31	56
22	CUBANA	22	21	43	63	POLONESA	7	13	20
23	DOMINICANA	4	4	8	64	PORTUGUESA	19	24	43
24	EGÍPCIA	0	2	2	65	ROMANESA	542	496	1.038
25	EQUATORIANA	121	139	260	66	RUSSA	40	24	64
26	ESLOVACA	10	5	15	67	SALVADORENCA	5	0	5
27	ESLOVENA	2	0	2	68	SENEGALESA	32	41	73
28	ESPANYOLA	11.238	10.911	22.149	69	SÈRBIA	1	1	2
29	ESTATUNIDENCA	12	6	18	70	SIRIANA	2	0	2
30	FILIPINA	2	0	2	71	SUÏSSA	16	9	25
31	FINLANDESA	1	0	1	72	SUECA	8	10	18
32	FRANCESA	87	88	175	73	TAILANDESA	3	0	3
33	GAMBIANA	3	2	5	74	TUNISIANA	4	4	8
34	GHANESA	0	1	1	75	TXECA	14	10	24
35	GUATEMALENCA	2	0	2	76	UCRAÏNESA	165	114	279
36	GUINEANA	1	0	1	77	URUGUAIANA	30	36	66
37	HOLANDESA	15	17	32	78	UZBEKA	1	1	2
38	HONDURENYA	11	5	16	79	VENEÇOLANA	66	61	127
39	HONGARESA	12	16	28	80	VIETNAMITA	3	4	7
40	ÍNDIA	1	0	1	81	XILENA	10	7	17
41	IRANIANA	0	1	1	82	XINA	36	43	79
							15.080	15.637	30.717

Font: Elaboració pròpia. Padró de l'Ajuntament de Benicarló. Desembre 2025.

Taula 7. Població per nacionalitat, edat i sexe

Núm	Nacionalitat	0-15 anys		16-64 anys		65 o més anys		Total
		Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	
1	AFGANESA	0	0	1	0	0	0	1
2	ALBANESA	3	4	8	6	0	0	21
3	ALEMANYA	3	2	40	35	22	23	125
4	ALGERIANA	2	5	47	14	1	1	70
5	ANDORRANA	0	0	0	0	0	1	1
6	ARGENTINA	5	7	42	40	6	7	107
7	AUSTRALIANA	0	0	1	0	0	0	1
8	AUSTRÍACA	0	0	1	1	0	2	4
9	BANGLADESÍ	0	0	4	3	0	0	7
10	BELGA	0	0	9	10	7	15	41
11	BIELORUSSA	0	0	0	1	0	0	1
12	BOLIVIANA	0	0	1	1	1	0	3
13	BRASILERA	3	3	18	23	1	0	48
14	BRITÀNICA	2	2	15	9	15	18	61
15	BÒSNIA	0	0	1	0	0	0	1
16	BÚLGARA	0	3	16	13	3	4	39
17	CAMERUNESA	0	0	0	1	0	0	1
18	CANADENCA	0	0	0	0	1	0	1
19	COLOMBIANA	52	59	225	318	18	7	679
20	COSTA-RIQUENYA	0	0	1	1	0	0	2
21	CROATA	1	0	2	1	0	1	5
22	CUBANA	1	1	19	20	1	1	43
23	DOMINICANA	2	0	2	3	1	0	8
24	EGÍPCIA	0	0	2	0	0	0	2
25	EQUATORIANA	13	15	118	93	13	8	260
26	ESLOVACA	1	0	4	9	1	0	15
27	ESLOVENA	0	1	0	1	0	0	2
28	ESPANYOLA	1.686	1.636	6.719	6.588	3.014	2.506	22.149
29	ESTATUNIDENCA	0	1	5	10	1	1	18
30	FILIPINA	0	0	0	2	0	0	2
31	FINLANDESA	0	0	0	1	0	0	1
32	FRANCESA	1	3	35	29	55	52	175
33	GAMBIANA	0	0	2	3	0	0	5

Núm	Nacionalitat	0-15 anys		16-64 anys		65 o més anys		Total
		Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	
34	GHANESA	0	0	1	0	0	0	1
35	GUATEMALENCA	0	0	0	2	0	0	2
36	GUINEANA	0	0	0	1	0	0	1
37	HOLANDESA	1	1	7	8	6	9	32
38	HONDURENYA	2	3	3	8	0	0	16
39	HONGARESA	5	1	9	10	1	2	28
40	IRANIANA	0	0	0	0	0	1	1
41	INDIA	0	0	0	1	0	0	1
42	IRAQUIANA	0	0	2	0	0	0	2
43	IRLANDESA	0	0	0	3	0	0	3
44	ITALIANA	7	9	77	65	20	28	206
45	IVORIANA	0	3	4	0	0	0	7
46	LETONA	3	0	0	4	1	0	8
47	LIBANESA	0	0	1	0	0	0	1
48	LITUANA	2	0	5	6	1	0	14
49	LUXEMBURGUESA	0	0	0	1	0	0	1
50	MALGAIXA	0	0	1	0	0	0	1
51	MALIANA	0	0	1	0	0	0	1
52	MARROQUINA	395	351	2.159	1.238	56	85	4.284
53	MEXICANA	0	1	7	6	1	0	15
54	MOLDAVA	2	3	25	22	4	4	60
55	NEPALESA	0	0	0	1	0	1	2
56	NICARAGÜENCA	0	1	1	5	0	0	7
57	NIGERIANA	2	0	3	3	0	0	8
58	NORUEGA	0	0	1	0	1	0	2
59	PAKISTANESA	8	15	77	40	0	2	142
60	PALESTINA	0	0	1	0	0	0	1
61	PARAGUAIANA	2	3	2	6	0	0	13
62	PERUANA	9	3	21	21	1	1	56
63	POLONESA	0	1	12	5	1	1	20
64	PORTUGUESA	1	2	21	13	4	2	43
65	ROMANESA	102	81	367	417	44	27	1.038
66	RUSSA	5	3	17	32	5	2	64
67	SALVADORENCA	0	2	0	2	1	0	5

Núm	Nacionalitat	0-15 anys		16-64 anys		65 o més anys		Total
		Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	
68	SENEGALESA	3	16	38	16	0	0	73
69	SIRIANA	0	0	0	2	0	0	2
70	SUECA	0	0	4	2	6	6	18
71	SUÏSSA	0	0	1	8	8	8	25
72	SÈRBIA	1	0	0	1	0	0	2
73	TAILANDESA	0	0	0	3	0	0	3
74	TUNISIANA	0	1	4	2	1	0	8
75	TXECA	1	0	7	11	3	2	24
76	UCRAÏNESA	21	25	79	123	17	14	279
77	URUGUAIANA	2	1	29	24	5	5	66
78	UZBEKA	0	0	1	1	0	0	2
79	VENEÇOLANA	10	11	48	46	9	3	127
80	VIETNAMITA	0	1	4	2	0	0	7
81	XILENA	2	0	5	7	3	0	17
82	XINESA	3	4	37	30	2	3	79
		2.364	2.284	10.420	9.434	3.362	2.853	30.717

Font: Elaboració pròpia. Padró de l'Ajuntament de Benicarló. Desembre 2025.

Nivell educatiu

El municipi de Benicarló disposa de les següents dades sobre el nivell d'estudis de la seua població.

Taula 8. Població per nivell d'estudis i sexe

	Estudios	Hombres	Mujeres	Total
0	NO APLICABLE MENOR 16 AÑO	2622	2502	5124
10	NO SABE LEER NI ESCRIBIR	0	1	1
11	NO SABE LEER NI ESCRIBIR	1	4	5
20	TIT. INF. A GRADUADO ESC.	4	5	9
21	SIN ESTUDIOS	240	231	471
22	PRIMARIA INCOMPLETA	3178	2960	6138
30	GRADUADO ESCOLAR	1724	1492	3216
31	GRADUADO ESCOLAR. ESO	3145	2551	5696
32	FP1, FP. GRADO MEDIO	710	697	1407
40	BACHILLER SUPERIOR. BUP	468	455	923
41	FP2, FP. GRADO SUPERIOR	647	678	1325
42	BACHILLER SUPERIOR. BUP	1244	1204	2448
43	OTROS TITULACIONES MEDIAS	61	96	157
44	DIPLOMADO ESCUELAS UNIV.	256	591	847
45	ARQUITECTO, INGENIERO TEC	83	16	99
46	LDO.UNIVERSITARIO. GRADO	982	1201	2183
47	EST.SUP.NO UNIVERSITARIOS	2	0	2
48	DOCTORADO O POSTGRADO	270	396	666
		15637	15080	30717

Font: Elaboració pròpia. Padró de l'Ajuntament de Benicarló. Desembre 2025.

Taula 9. Població per nivell d'estudis, edat i sexe

	Estudios	0-15 años		16-64 años		65 o más años		Total
		Hombres	Mujeres	Hombres	Mujeres	Hombres	Mujeres	
0	NO APLICABLE MENOR 16 AÑO	2364	2284	258	218	0	0	5124
10	NO SABE LEER NI ESCRIBIR	0	0	0	1	0	0	1
11	NO SABE LEER NI ESCRIBIR	0	0	1	0	0	4	5
20	TIT. INF. A GRADUADO ESC.	0	0	0	0	4	5	9
21	SIN ESTUDIOS	0	0	190	160	50	71	471
22	PRIMARIA INCOMPLETA	0	0	2057	1432	1121	1528	6138
30	GRADUADO ESCOLAR	0	0	1114	811	610	681	3216
31	GRADUADO ESCOLAR. ESO	0	0	2783	2086	362	465	5696
32	FP1, FP. GRADO MEDIO	0	0	663	643	47	54	1407
40	BACHILLER SUPERIOR. BUP	0	0	345	351	123	104	923
41	FP2, FP. GRADO SUPERIOR	0	0	592	637	55	41	1325
42	BACHILLER SUPERIOR. BUP	0	0	1078	1069	166	135	2448
43	OTROS TITULACIONES MEDIAS	0	0	49	71	12	25	157
44	DIPLOMADO ESCUELAS UNIV.	0	0	164	465	92	126	847
45	ARQUITECTO, INGENIERO TEC	0	0	63	13	20	3	99
46	LDO.UNIVERSITARIO. GRADO	0	0	814	1096	168	105	2183
47	EST.SUP.NO UNIVERSITARIOS	0	0	0	0	2	0	2
48	DOCTORADO O POSTGRADO	0	0	249	381	21	15	666
		2364	2284	10420	9434	2853	3362	30717

Font: Elaboració pròpia. Padró de l'Ajuntament de Benicarló. Desembre 2025.

A Benicarló, la majoria de la població es concentra en nivells formatius mitjans, amb un pes rellevant de l'educació obligatòria i una presència moderada d'estudis superiors.

En conclusió, l'anàlisi territorial mostra una configuració urbana altament concentrada. Aquesta concentració en contraposició amb l'escassa dispersió perifèrica, genera una pressió significativa sobre l'espai construït, els serveis públics i la planificació territorial. Aquesta realitat obliga a adoptar polítiques urbanes sostenibles, adaptades a un creixement limitat en sòl i amb necessitats creixents d'equipaments i serveis de proximitat.

Des d'una perspectiva demogràfica, el municipi s'enfronta a un procés evident d'envelliment estructural. La taxa d'envelliment supera el 118,9% i l'índex de dependència se situa en el 54,2%, amb una predominància de la dependència per envelliment enfront de la infantil. Aquest fenomen, unit a un creixement vegetatiu negatiu (amb més defuncions que naixements) i a un índex de renovació de la població activa per davall del reemplaçament generacional, alerta sobre els desafiaments futurs en termes de sostenibilitat social, econòmica i de cures.

D'una banda, l'anàlisi revela bretxes per edat i gènere: la feminització de l'envelliment (major proporció de dones en edats avançades) que impacta directament en les necessitats de serveis assistencials, pensions i recursos socio-sanitaris, configurant un perfil de vulnerabilitat acumulada en la vellesa femenina. Aquesta situació obliga a reforçar la perspectiva de gènere en el disseny de polítiques públiques, especialment en les àrees d'atenció domiciliària, envelliment actiu i xarxa de cures.

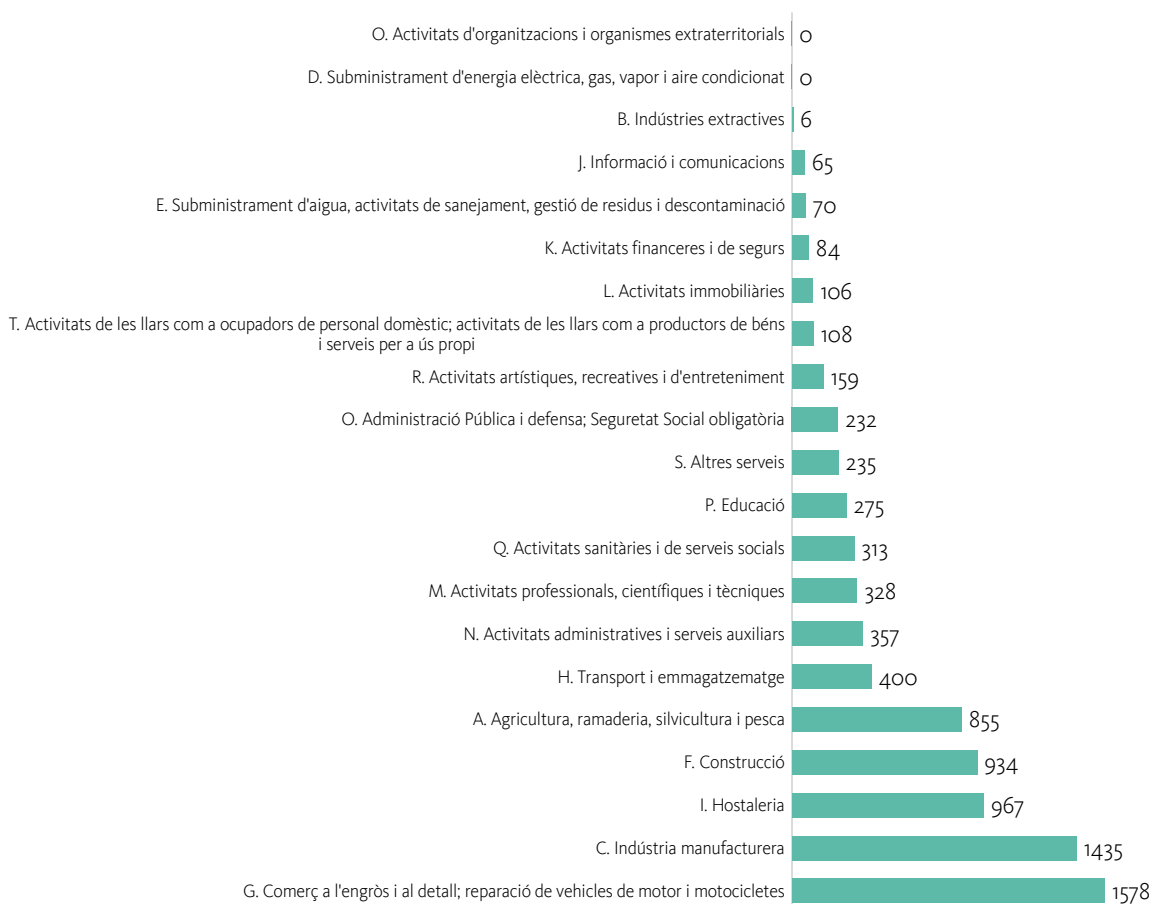
D'altra banda, encara que la població ha mantingut un lleu creixement gràcies al saldo migratori positiu, aquest no ha sigut suficient per a compensar les dinàmiques d'envelliment i la baixa natalitat, la qual cosa reforça la necessitat de polítiques públiques que afavorisquen l'atracció i arrelament de població jove, l'accés a l'habitatge, i la conciliació familiar i laboral.

Els elements que s'han utilitzat per a ressaltar les característiques econòmiques de la població són l'afiliació a la Seguretat Social, el moviment laboral i les prestacions, tant contributives com no contributives.

Ocupació laboral

En matèria d'ocupació, a data del segon trimestre de 2025, Benicarló registra un total de 8.508 afiliacions a la Seguretat Social, distribuïdes de manera desigual per sexe: 5.196 homes enfront de 3.312 dones. Aquesta diferència evidencia una bretxa estructural de gènere en la inserció laboral.

Gràfic 3. Afiliacions a la Seguretat Social segons secció d'activitat

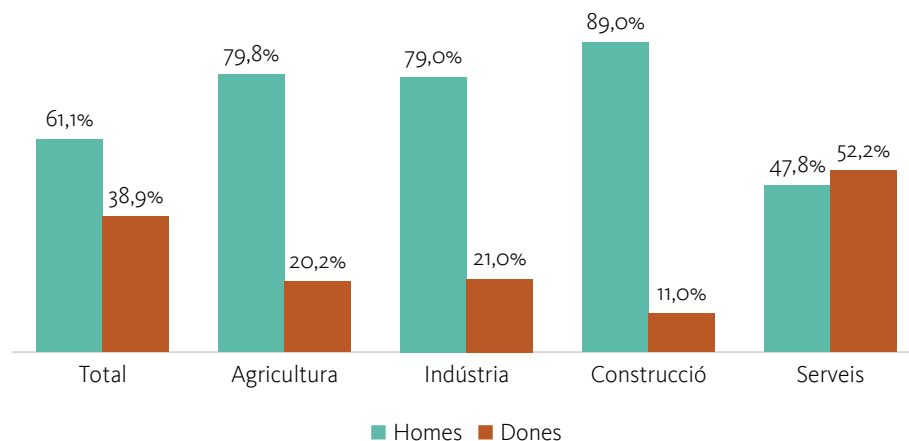

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 2T 2025

A nivell de seccions d'activitat econòmica, el sector serveis concentra la major part de les afiliacions a Benicarló, amb un total de 5.207 persones afiliades, distribuïdes de forma relativament equilibrada entre homes (2.489) i dones (2.718). La segueix la indústria amb 1.512 afiliacions, on predomina la presència masculina (1.194 enfront de 318 dones) i el sector agrícola, amb 855 afiliacions (682 homes i 173 dones). La construcció registra 934 afiliacions, quasi exclusivament masculines (831 homes enfront de 103 dones), la qual cosa reflecteix la persistència d'una forta segregació de gènere en aquest àmbit. En conjunt, la distribució

sectorial evidència una concentració de dones en el sector serveis, mentre que els homes tenen una presència majoritària en els sectors industrials i de la construcció.

Gràfic 4. Afiliacions a la Seguretat Social segons sector d'activitat i sexe

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 2T 2025

Quant a la població estrangera⁶², el municipi compta amb 1.952 afiliacions de persones estrangeres (1.378 homes i 574 dones), la qual cosa suposa prop del 23% del total d'afiliacions. Aquest col·lectiu es configura com un pilar rellevant del mercat de treball local, especialment en sectors com l'agricultura i els serveis.

En els àmbits de l'agricultura i de serveis es concentra una part significativa d'ocupació en economia submergida, també s'aprecia que el sector de les cures està feminitzat.

D'acord amb les dades publicades⁶³ per l'Institut Valencià d'Estadística (IVE), quant a les persones afiliades a la Seguretat Social segons règim d'afiliació, el Règim General agrupa 8.111 persones; el segueixen el Règim d'Autònoms (1.901) i el Sistema Especial Agrari (630), la qual cosa permet observar una diversitat en les formes d'inserció laboral, amb certa rellevància del treball per compte propi.

Segons les dades de l'Institut Valencià de Estadística, les persones afiliades a Benicarló en el quart trimestre de 2025 són 9.968 persones.

⁶² Població estrangera es correspon amb el conjunt de persones empadronades en un municipi la nacionalitat del qual no és l'espanyola, amb independència del seu lloc de naixement.

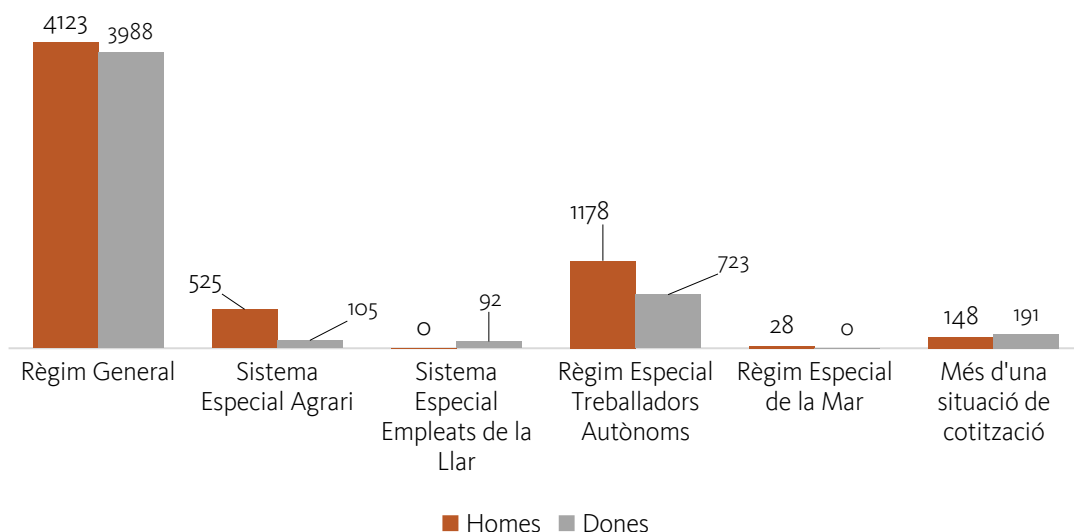
⁶³ Dades corresponents amb el segon trimestre de 2025.

Taula 10. Persones afiliades a la Seguretat Social segons edat i sexe

	2025 - 4t trimestre		
	Tots dos sexes	Homes	Dones
Total	9.968	5.501	4.467
16-24 anys	664	384	280
25-29 anys	800	436	364
30-34 anys	866	486	380
35-39 anys	1.060	600	460
40-44 anys	1.216	669	547
45-49 anys	1.535	844	691
50-54 anys	1.491	824	667
55-59 anys	1.272	663	609
60-64 anys	845	482	363
>=65 anys	219	113	106

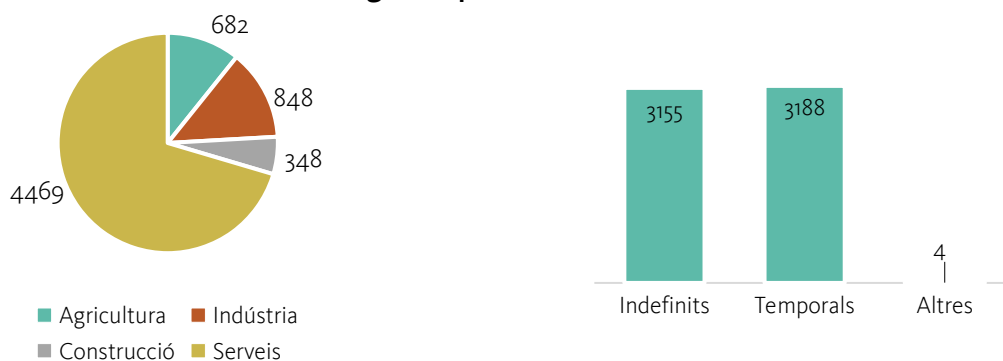
Font: Taula elaborada per l'IVE dades del 4T 2025

Gràfic 5. Persones afiliades segons règim

Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE) dades de 2T 2025

Gràfic 6. Contractes laborals segons tipus i sector d'activitat

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 2023

Respecte als contractes laborals per sectors, l'activitat econòmica es concentra majoritàriament en el sector serveis, que aglutina el 70 % dels contractes (4.469), seguit per la indústria (848), l'agricultura (682) i la construcció (348). Aquesta distribució sectorial, amb alta concentració en serveis, també condiona l'estabilitat i la qualitat de l'ocupació local.

Desocupació

Segons les dades d'atur registrat⁶⁴ del primer trimestre de 2025, Benicarló comptabilitza un total de 1.268 persones desocupades, amb una distribució desigual per sexe: 760 dones enfront de 508 homes. Aquestes dades subratllen una major vulnerabilitat laboral del col·lectiu femení.

Per franges d'edat¹⁴, la desocupació a Benicarló es concentra principalment en les persones majors de 44 anys, que sumen un total de 731 persones, la qual cosa representa el 52,9 % del total de persones desocupades. Dins d'aquest grup, les dones representen una majoria

64 Font de les dades obtingudes: LABORA Servei Valencià d'Ocupació i Formació, dades de 2025

significativa (449 enfront de 282 homes), la qual cosa posa de manifest una feminització de la desocupació en edats madures.

El següent grup en volum és el de persones entre 25 i 44 anys, amb 448 persones desocupades (32,4 % del total). En aquest tram també s'observa una major incidència de l'atur entre dones (278) que entre homes (170), la qual cosa pot estar relacionada amb dinàmiques d'inserció laboral més precàries per a elles, especialment després de períodes de cures o altres interrupcions laborals.

En el cas de les persones menors de 25 anys, la desocupació afecta 89 persones (6,4 % del total), de les quals 56 són homes i 33 dones. Encara que es tracta del grup menys nombrós, el seu pes és rellevant en termes d'inserció laboral juvenil, amb una proporció més alta d'homes en situació de desocupació en aquesta franja.

A desembre de 2025, sense dades desagregades, Benicarló compta amb 1.161 persones en situació d'atur.

Taula 11. Atur registrat per grups d'edat i sexe

GRUPS D'EDAT	TOTAL	HOMES	DONES
Menys de 25 anys	89	56	33
De 25 a 44 anys	448	170	278
Més de 44 anys	731	282	449
Població total	1268	508	760

Font: LABORA Servei Valencià d'Ocupació i Formació, dades de març 2025

En termes sectorials, l'atur es concentra en el sector serveis (873 persones), seguit d'indústria (102), construcció (91) i agricultura (65). Així mateix, 137 persones en situació de desocupació no declaren activitat econòmica prèvia, una dada que pot estar associat a trajectòries de precarietat, economia submergida o primera inserció.

Taula 12. Atur registrat segons sector d'activitat econòmica

ATUR REGISTRAT SEGONS SECTOR D'ACTIVITAT ECONÒMICA 2025-1T	NÚMERO DE PERSONES	PERCENTATGE %
Agricultura	65	5,1%
Indústria	102	8,0%
Construcció	91	7,2%
Serveis	873	68,8%
Sense activitat econòmica	137	10,8%
Total d'atur registrat per sector	1.268	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 1T 2025

D'acord amb les dades publicades pel Servei Valencià d'Ocupació i Formació LABORA per al 2023, l'anàlisi de l'estructura econòmica de Benicarló revela un patró marcat per l'estacionalitat

de l'ocupació (un 50,2% dels contractes en 2023 són temporals), estretament vinculat al pes del sector serveis i les activitats turístiques (un 53,4% dels contractes segons sector d'activitat econòmica en 2023 es realitza en el sector serveis). Aquesta dependència genera una elevada temporalitat en els contractes i una precarietat estructural en el mercat laboral, particularment acusada en determinades èpoques de l'any i en sectors amb menor estabilitat contractual.

En relació a les aportacions arreplegades a través de l'enquesta ciutadana, en la pregunta 12⁶⁵, relativa als temes prioritaris en matèria d'igualtat, es va assenyalar amb freqüència la necessitat d'afavorir l'ocupació femenina i garantir la igualtat salarial. Així mateix, tant en les respostes obertes de la pregunta 10⁶⁶ com en la 24⁶⁷, es van identificar com a preocupacions recurrents la desocupació, la falta d'oportunitats laborals i la precarietat de l'ocupació juvenil, especialment associades a l'escassetat d'alternatives econòmiques més enllà del treball estacional.

Prestacions contributives i no contributives

En relació a les prestacions, existeixen dos tipus: contributives i no contributives. Les contributives són: jubilació (ordinària, anticipada, parcial, flexible i especial), incapacitat permanent (parcial, total, absoluta i gran invalidesa) i defunció (viduïtat, orfandat i en favor de familiars). Les no contributives són de jubilació i d'invalidesa.

En relació a les prestacions contributives, el municipi de Benicarló va comptabilitzar un total de 6201, distribuïdes de manera desigual per sexe: 3.278 dones enfront de 2.923 homes al llarg del 2024.

Taula 13. Prestacions contributives per tipus i sexe

TIPUS DE PRESTACIÓ	TOTAL	HOMES	DONES
De jubilació	4.045	2.313	1.732
D'incapacitat permanent i en favor de familiars	632	373	259
De viduïtat	1.302	134	1.168
D'orfandat	222	103	119
Total	6.201	2.923	3.278

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, dades de 2024

Aquest desequilibri reflecteix patrons estructurals vinculats a la divisió sexual del treball, la longevitat femenina i les trajectòries laborals desiguals. L'anàlisi desagregada per tipus de prestació mostra que:

- Les pensions de jubilació representen el 65 % del total (4.045), amb predomini masculí (2.313 homes enfront de 1.732 dones).
- Las pensions de viduïtat (1.302 en total) estan feminitzades: el 90 % de les persones perceptores són dones (1.168 enfront de 134 homes). Aquesta dada apunta a la doble

65 La pregunta 12 és "Quins temes relacionats amb la igualtat entre dones i homes consideres més urgents a Benicarló?"

66 La pregunta 10 és "Quins aspectes negatius et preocupen de Benicarló?"

67 La pregunta 24 és "Quines idees proposaries per a millorar la qualitat de vida social a Benicarló?"

vulnerabilitat de moltes dones majors, que a més de viure més anys que els homes, depenen econòmicament de les pensions generades per les seues parelles.

- Les pensions d'orfandat (222 en total) presenten una distribució més equilibrada (119 dones enfront de 103 homes).
- Las prestacions per incapacitat permanent i en favor de familiars (632 en total), s'observa un predomini masculí (373 homes enfront de 259 dones).

En relació a les prestacions no contributives, s'observa una feminització de les persones beneficiàries (1.709 homes i 2.865 dones) en l'exercici 2024.

Taula 14. Prestacions no contributives per tipus i sexe

	Província de Castelló	C. Valenciana	Espanya
2024	4.574	50.153	453.749
Segons sexe			
Homes	1.709	16.927	165.529
Dones	2.865	33.226	288.220
Segons tipus i sexe			
Invalidesa	1.933	16.087	171.349
Homes	935	7.987	86.376
Dones	998	8.130	84.973
Jubilació	2.641	34.036	282.400
Homes	774	8.940	79.153
Dones	1.867	25.096	203.247

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030

Per tant, les dades evidencien una estructura de protecció social travessada per desigualtats de gènere: les dones són majoria entre les receptores de prestacions no contributives, mentre que els homes ho són de les prestacions contributives per jubilació, la qual cosa reproduïx desigualtats acumulades al llarg del cicle vital.

7.1 Teixit associatiu

El municipi de Benicarló compta amb un ecosistema associatiu robust i diversificat, conformat per 200 associacions registrades, la qual cosa suposa una densitat participativa elevada en relació amb la seua població. Aquest volum d'entitats reflecteix una cultura cívica sòlida, caracteritzada per la implicació activa de la ciutadania en àmbits clau de la vida social, cultural, esportiva i comunitària.

L'anàlisi del teixit associatiu local posa de manifest una estructura plural quant a tipologies i objectius, la qual cosa permet afirmar que Benicarló disposa d'un entramat associatiu funcionalment transversal i potencialment estratègic per a canalitzar polítiques de participació, cohesió social i inclusió.

El teixit associatiu segons la seua tipologia funcional mostra els següents resultats:

Taula 15. Classificació del teixit associatiu per tipologia

TIPUS D'ASSOCIACIÓ	NÚMERO	REPARTIMENT PERCENTUAL	DESCRIPCIÓ GENERAL
Culturals	66	33,0%	Inclou agrupacions musicals, teatrals, falleres, corals, patrimonials, etc.
Esportives	48	24,0%	Inclou clubs de pesca, futbol, ciclisme, gimnàstica, natació, tenis, judo, vela, handbol, petanca, pilota valenciana, entre altres.
Socials	34	17,0%	Inclou entitats de l'àmbit social.
Oci	29	14,5%	Inclou penyes, associacions juvenils, festivals, falles, festes patronals, etc.
Professionals	9	4,5%	Inclou agrupacions de comerciants, hostaleria, restauració i promoció econòmica local.
Escolars	7	3,5%	Inclou associacions de mares i pares vinculades a centres educatius.
Veïnals	3	1,5%	Inclou associacions de veïns per barris o zones específiques.
Mediambientals	3	1,5%	Inclou associacions mediambientals i sostenibilitat.
Turístiques	1	0,5%	Inclou entitats vinculades al sector del turisme.
200 en total			

Font: Ajuntament de Benicarló

En termes percentuals, les associacions culturals representen el major grup (33%), incloent-hi entitats vinculades al patrimoni local, agrupacions musicals, teatrals, corals i falleres, així com expressions artístiques populars. Les segueixen les associacions esportives, amb un 24%, que reflecteixen l'interès de la ciutadania per l'oci saludable i la promoció de l'esport, amb una notable diversitat de disciplines representades.

Segueixen les associacions socials (17%), que operen en àmbits clau com l'atenció a persones amb discapacitat, salut mental, tercera edat, inclusió social o voluntariat. Un altre bloc significatiu el constitueixen les associacions d'oci (14,5%), dins de les quals s'inclouen penyes, associacions juvenils, comissions de festes i entitats vinculades a les falles, dades que evidencien una forta dimensió comunitària lligada a la celebració i la vida festiva local.

En proporcions menors, s'identifiquen les associacions professionals (4,5%), que agrupen comerços, serveis, restauració i entitats per a la promoció econòmica; les escolars, principalment les associacions de familiars de l'alumnat (AFA, d'ara en avant) vinculades a centres educatius (3,5%); i les veïnals (1,5%), que canalitzen la participació ciutadana per barris o zones concretes de la ciutat.

Finalment, també es troben representades les associacions mediambientals (1,5%), compromeses amb la sostenibilitat, la protecció animal o l'entorn natural, així com les entitats turístiques (0,5%), centrades en la promoció d'aquest sector estratègic per al municipi.

Taula 16. Entitats socials locals classificades per àrees d'actuació prioritària

ENTITATS DE PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT I DRETS DE LES DONES	
Associació de la Dona Agricultora de Benicarló Associació de la Dona Benicarló Assemblea de Dones L'Ibera	4
ENTITATS JUVENILS I DE PARTICIPACIÓ ADOLESCENT	
Fundació la Salle Acull Unió de Radioaficionats del Maestrat	2
ENTITATS DE DIVERSITAT CULTURAL I INTEGRACIÓ MIGRANT	
Centre Cultural Islàmic de Benicarló Al Salam Associació Crea'm (Cristiano Evangèlica de Suport a les Minories Ètniques) Càritas Interparroquial de Benicarló Creu Roja	4
ENTITATS DE PREVENCIÓ I ATENCIÓ A CONDUCTES ADDICTIVES	
PATIM – Prevenció, Assessorament i Tractament d'Addiccions CASDA – Associació Ciutadana de Lluita Contra la SIDA	2

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Benicarló

Tal com es mostra en la taula 16, el registre municipal d'entitats associatives de Benicarló reflecteix un conjunt divers de col·lectius orientats a la promoció de la igualtat i els drets de les dones, representat per quatre associacions actives que aborden temàtiques com la igualtat de gènere, l'empoderament femení o el feminisme.

Al costat d'aquestes, s'identifiquen també dues entitats vinculades a la joventut i la participació adolescent, amb un enfocament en l'acompanyament educatiu i la dinamització del temps lliure des d'una perspectiva comunitària.

Així mateix, destaca l'existència de quatre associacions orientades a la diversitat cultural i la integració de persones migrants, que representen la pluralitat d'òrgens presents a la ciutat i canalitzen iniciatives de participació intercultural.

L'àmbit de la prevenció i atenció a conductes addictives compta amb dues entitats especialitzades, centrades en l'acompanyament psicosocial, la sensibilització i la reducció de riscos vinculats al consum de substàncies i a la salut sexual. En conjunt, aquest teixit associatiu complementa i reforça les polítiques locals d'inclusió social i convivència.

En definitiva, Benicarló compta amb un ecosistema associatiu ampli, format per 200 entitats actives que abasten una gran diversitat d'àmbits: culturals, esportius, festius, socials, educatius, mediambientals, veïnals o de promoció econòmica, entre altres. Aquesta riquesa organitzativa constitueix una de les fortaleses del municipi i un important actiu per al desenvolupament de la cohesió social i la dinamització comunitària.

L'estructura associativa de Benicarló no només constitueix un recurs social estratègic, sinó també una infraestructura cívica clau per al disseny i implementació de polítiques públiques amb enfocament comunitari, participatiu i inclusiu. El seu dinamisme actual, combinat amb la seua diversitat funcional, representa una oportunitat per a enfortir la governança local des de baix, alhora que incorpora veus plurals en la presa de decisions públiques.

No obstant això, aquesta pluralitat no sempre es tradueix en una participació ciutadana equitativa o estructurada. Les dades de l'enquesta d'opinió⁶⁸ indiquen que una part de la població participa en associacions, encara que la implicació continua sent desigual. Les associacions vinculades a l'àmbit cultural, festiu i esportiu són les més esmentades per la ciutadania participant, on destaquen entitats com a agrupacions musicals, falles, clubs esportius o associacions veïnals. En les respostes obertes s'evidencien valoracions positives sobre l'activitat associativa a la ciutat, ja que la consideren un motor per a la vida social i cultural. No obstant això, també emergeixen demandes per a millorar la visibilitat de les associacions, incrementar el suport institucional i generar espais de trobada més accessibles, especialment per a joves, persones majors i persones migrants.

68 L'apartat 11.5.4 "Síntesi de la percepció de la ciutadania" sintetitza els resultats obtinguts a partir de l'anàlisi de les respostes de l'enquesta ciutadana.

7.2 Habitatge

En l'àmbit de l'habitatge a Benicarló, s'aborden assumptes com ara l'estructura de les llars de Benicarló, el preu del lloguer i de compra d'habitatge, i les llicències d'obra.

Estructura de les llars

En relació a les llars, l'any 2021 Benicarló comptava amb un total de 10.698 llars, segons dades publicades pel Cens de Població i Habitatges 2021. L'anàlisi de la grandària de les llars revela una estructura caracteritzada per un predomini d'unitats unipersonals i de xicotets nuclis familiars. D'aquesta manera, les llars unipersonals representen la categoria més nombrosa, amb 2.916 llars, la qual cosa suposa aproximadament el 27,3% del total. Aquesta dada reflecteix una tendència a l'alça en la individualització de l'habitatge, comú en contextos urbans consolidats i amb envelliment poblacional.

Taula 17. Estructura de la llar a Benicarló

ESTRUCTURA DE LA LLAR	NÚMERO DE LLARS	PERCENTATGE
Llar amb una dona sola menor de 65 anys	723	6,8%
Llar amb un home sol menor de 65 anys	1011	9,5%
Llar amb una dona sola de 65 anys o més	828	7,7%
Llar amb un home sol de 65 anys o més	354	3,3%
Llar amb un sol progenitor que conviu amb algun fill menor de 25 anys	765	7,2%
Llar amb un sol progenitor que conviu amb tots els seus fills de 25 anys o més	405	3,8%
Llar formada per parella sense fills	1761	16,5%
Llar formada per parella amb fills on algun fill és menor de 25 anys	2580	24,1%
Llar formada per parella amb fills on tots els fills de 25 anys o més	588	5,5%
Llar formada per parella o un sol progenitor que conviu amb algun fill menor de 25 anys i una altra(s) persona(a)	786	7,3%
Un altre tipus de llar ⁶⁹	897	8,4%
Total llars	10.698	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PEGV, 2024

Les llars de 2 persones són també molt significatius (aproximadament 2.527 llars que representen el 23,6%), seguits de les llars de 3 persones (2.190 llars, 20,5%). Les llars més nombroses, amb 5 o més persones, representen només el 8,6% del total (924 llars), la qual cosa evidencia un pes limitat de les famílies extenses o multigeneracionals.

⁶⁹ En la classificació estadística utilitzada per l'INE i pel Banc de Dades del PEGV, la categoria "Un altre tipus de llar" funciona com un grup residual, que inclou totes les llars que no encaixen en les tipologies familiars prèviament definides.

Aquesta estructura suggereix un model residencial on predominen llars de grandària reduïda, d'acord amb les tendències demogràfiques actuals (envelliment, menor fecunditat i canvis en els models de convivència).

A més, el model de llar predominant (unipersonal o de dues persones) reflecteix una transició cap a estructures familiars més reduïdes i fragmentades, que en molts casos es tradueixen en situacions d'aïllament, soledat no desitjada i sobrecàrrega de cures no remunerades, especialment entre dones majors. Aquest patró demanda l'enfortiment de xarxes comunitàries, serveis de proximitat i dispositius de suport intergeneracional.

Lloguer i compra d'habitatge

Taula 18. Evolució preu del lloguer a Benicarló

MES	PREU m ²	VARIACIÓ MENSUAL	VARIACIÓ TRIMESTRAL	VARIACIÓ ANUAL
Set. 25	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Ag. 25	7,2 €/m ²	n.d.	n.d.	0,082%
Des. 24	7,7 €/m ²	2,10%	9,0%	8,0%
Nov. 24	7,5 €/m ²	2,10%	12,0%	10,40%
Oct. 24	7,3 €/m ²	4,60%	n.d.	13,10%

Font: Idealista (2025). Informe d'habitatge: evolució de preus a Benicarló.⁷⁰

Quant al mercat de lloguer, les dades disponibles presenten una certa discontinuïtat, encara que el registre més recent, agost de 2025, indica un preu mitjà de 7,2 €/m². Si bé no es compta amb la variació mensual exacta de setembre, la sèrie històrica evidencia una tendència de creixement sostingut, amb augments significatius durant l'últim any. Per exemple, al novembre de 2024, el preu mitjà era de 7,5 €/m², amb una variació anual del 10,4 %; en canvi, al desembre va ascendir a 7,7 €/m², el que implica un augment anual del 8,0 %.

Taula 19. Evolució preu de l'habitatge a Benicarló

LOCALITZACIÓ	PREU m ²	VARIACIÓ MENSUAL	VARIACIÓ TRIMESTRAL	VARIACIÓ ANUAL	MÀX. HISTÒRIC
Zona Mar Xica	1.733 €/m ²	1,80%	n.d.	n.d.	1.733 €/m ²
Zona Papa Luna	1.860 €/m ²	1,40%	1,20%	23,40%	1.902 €/m ²
Zona poble	1.266 €/m ²	0,80%	2,20%	9,10%	1.604 €/m ²
Zona port-platja	1.503 €/m ²	6,00%	6,40%	14,60%	1.503 €/m ²

Font: Idealista (2025). Informe d'habitatge: evolució de preus a Benicarló.⁷¹

⁷⁰ Consultat el 15/10/2025, en <https://www.idealista.com/informe-vivienda-benicarlo>

Altres fonts que podrien ser d'interès per a consultar el preu del lloguer de l'habitatge a Benicarló són les següents: El mapa de preus lloguer de Benicarló (<https://www.mivau.gob.es/mapa-alquiler>); l'evolució del preu de l'habitatge a Benicarló (2015-2023) (<https://www.ine.es/consul/serie.do?d=true&s=IPVA7392>); i l'índex de preus de l'habitatge en lloguer (https://www.ine.es/experimental/ipva/experimental_precios_vivienda_alquiler.htm)

⁷¹ Consultat el 15/10/2025, en <https://www.idealista.com/informe-vivienda-benicarlo>

Segons les últimes dades disponibles (Idealista, setembre 2025), els preus de venda per metre quadrat continuen amb una tendència generalitzada a l'alça en tot el municipi. Les xifres evidencien increments notables en àrees com la del port-platja, amb una variació mensual del 6,0% i un augment anual del 14,6%, que va aconseguir els 1.503 €/m², el seu màxim històric. En la zona Papa Luna, el preu se situa en 1.860 €/m², amb un creixement anual destacat del 23,4%, la qual cosa representa el major repunt del municipi. Per part seua, la zona del poble, malgrat mantenir els valors més baixos (1.266 €/m²), ha registrat també un increment anual del 9,1%, reflex de l'encariment fins i tot en sectors tradicionalment més accessibles. La zona de la Mar Xica, amb 1.733 €/m², va experimentar una pujada mensual de l'1,8%, encara que no es disposen de dades sobre la seua variació anual o trimestral.

Aquest context de pressió inflacionària, tant en el mercat de compra com de lloguer, repercuteix directament sobre l'accés a l'habitatge, fet que dificulta especialment l'accés per a joves, persones majors que viuen soles i llars amb menors recursos. A aquesta problemàtica se suma un parc residencial envellit i amb predomini d'unitats unipersonals o de xicoteta grandària, la qual cosa s'alinea amb el perfil demogràfic local i presenta desafiaments significatius d'adequació residencial.

Taula 20. Llicències d'obra concedides segons tipus d'obra

LLICÈNCIES MUNICIPALS D'OBRA CONCEDIDES	ANY 2019
Total llicències	28
Total nova planta	9
Nova planta amb demolició prèvia	0
Nova planta sense demolició	9
Total rehabilitació	13
Rehabilitació en edificis amb demolició parcial prèvia	6
Rehabilitació en edificis sense demolició	7
Rehabilitació en locals	0
Demolició total exclusivament	6

Font: Estadística de Construcció d'Edificis. Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, dades de 2019.

Tal com es mostra en la taula 20, en 2019 es van concedir 28 llicències municipals d'obra, de les quals únicament 9 van correspondre a habitatges de nova construcció, totes elles sense demolició prèvia, la qual cosa apunta a un creixement limitat i concentrat en zones encara no edificades o de recent desenvolupament. En anys recents es van tramitar 13 llicències de rehabilitació sobre edificis existents, de les quals prop del 46,2% van implicar demolicions parcials. Aquesta dada suggereix intervencions orientades a la millora de l'habitabilitat i a l'adaptació d'immobles a les normatives actuals.

Així mateix, un dels dèficits estructurals més significatius detectats és l'escassetat d'habitatge públic. Les percepcions ciutadanes arreplegades reforcen aquest diagnòstic. S'han arreplegat mencions explícites a la falta de recursos públics vinculats a l'habitatge, especialment pel que fa

al manteniment urbà, la planificació del territori i l'existència d'espais funcionals. Aquests comentaris reforcen la percepció que l'accés a un habitatge digne constitueix una prioritat social en el municipi.

La configuració territorial i urbana de Benicarló constitueix un factor estructural clau per a comprendre les dinàmiques socials que s'analitzen al llarg d'aquest diagnòstic. En particular, la situació del parc residencial i l'accés a l'habitatge es revelen com un element clau. La lectura del territori no pot desvincular-se de l'habitatge, ja que les condicions residencials condicionen de manera directa la convivència veïnal, la igualtat d'oportunitats, el benestar de la infància i l'exposició a factors de risc associats a contextos d'exclusió residencial.

El municipi presenta una dinàmica urbana caracteritzada per una activitat edificatòria moderada, amb predomini d'actuacions de rehabilitació sobre la construcció de nova planta. Aquest patró de desenvolupament, basat més en la revitalització urbana que en l'expansió, pot interpretar-se com un símptoma de maduresa urbanística, però també com un indicador de la necessitat de polítiques públiques que faciliten l'accés a l'habitatge digne. En un context d'alta densitat poblacional (618 hab/km²) i pressió sobre el mercat del lloguer, es fan necessaris instruments de planificació local que aborden l'accés a habitatge protegit, l'impuls del lloguer assequible i mecanismes d'intermediació pública.

7.3 Interculturalitat i diversitat

Aquest apartat s'ha estructurat en dos blocs: d'una banda, la diversitat cultural de Benicarló i els reptes d'inclusió que presenta, i d'altra banda, la discriminació i els delictes d'odi.

La diversitat cultural i els reptes de la inclusió

Benicarló presenta una estructura poblacional marcada per una diversitat creixent, amb una proporció de població estrangera del 22,8%⁷², xifra sensiblement superior a la mitjana de molts municipis del seu entorn. Aquest component demogràfic imprimeix al municipi una fisonomia social plural, reflex d'una convivència intercultural consolidada en alguns àmbits, però també tensionada en uns altres, tal com revelen les dades de l'enquesta a la ciutadania.

La diversitat ètnica, cultural i lingüística del municipi planteja reptes específics en termes de cohesió social, igualtat d'oportunitats i participació en la vida comunitària. Aquesta realitat sociodemogràfica exigeix la consolidació de polítiques municipals d'integració que vagen més enllà de l'enfocament assistencial i s'orienten cap a la construcció d'una ciutadania inclusiva, basada en el reconeixement mutu, el diàleg intercultural i l'equitat en l'accés a drets. L'experiència de convivència, sumada a la percepció ciutadana arrelgada en el diagnòstic, evidència la necessitat d'enfortir mecanismes de mediació, campanyes de sensibilització i espais de trobada intercultural que afavorisquen la interacció positiva.

Amb caràcter general, la percepció social sobre la integració de persones migrants⁷³ és ambivalent. Un 51% de la població considera que les persones migrants poden expressar-se amb llibertat i sentir-se segures en els espais públics (pregunta 14 de l'enquesta, veure apartat 11.5.3.), mentre que un 14,7% opina el contrari i un 20,6% es posiciona en una zona intermèdia «a vegades». Aquestes xifres evidencien la necessitat de reforçar estratègies de convivència que consoliden entorns inclusius i respectuosos per a tota la ciutadania.

La pregunta sobre discriminació o tracte desigual cap a persones migrants (pregunta 16 de l'enquesta) mostra que un 45,6% afirma que sí que es donen aquestes situacions en el municipi. A més, també es van arrelgar aportacions en l'enquesta on es ressaltava l'escassa relació entre veïns i veïnes de diferents cultures, així com els problemes de convivència com a àrees prioritàries d'intervenció.

En l'àmbit educatiu, la ciutadania expressa una visió més positiva: un 52,5% considera que sí que es fomenta el respecte cap a l'alumnat d'origen migrant en centres escolars (pregunta 17 de l'enquesta, vegeu apartat 11.5.3.), si bé un 19,1% ho percep només parcialment.

No obstant això, una dada rellevant és que un 16,7% de les respostes expressen opinions contràries a reforçar polítiques específiques d'inclusió.

En aquest sentit, el municipi de Benicarló compta amb recursos específics per a la diversitat cultural. A través de la signatura del Contracte Programa 2025-2028 entre l'Ajuntament de

⁷² Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE). Dada del 2022.

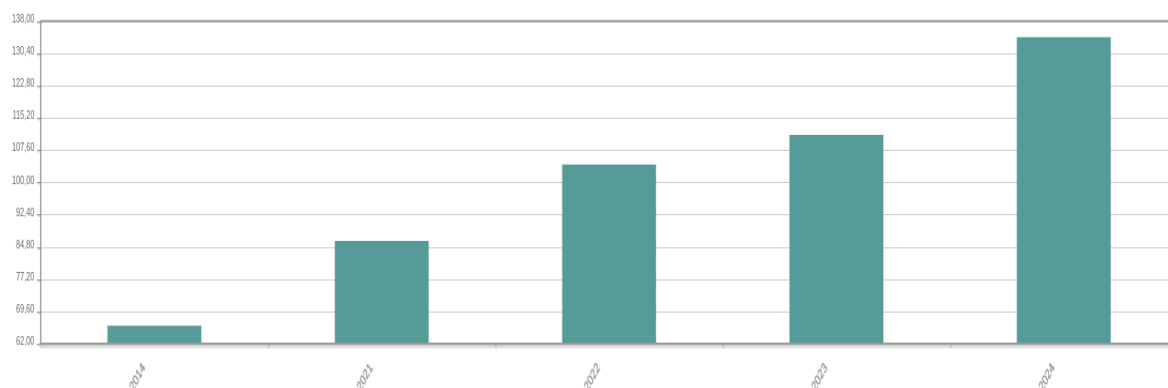
⁷³ Les dades referides a la percepció sobre els diferents aspectes de la diversitat sociocultural i els reptes d'integració procedeixen de l'Informe de resultats de l'anàlisi de les respostes de l'enquesta ciutadana, apartat 12.5.3. del present document.

Benicarló i la Generalitat Valenciana, Benicarló compta amb una Oficina PANGEA integrada en els Serveis Socials, la qual també forma part de la Xarxa PANGEA de la Generalitat Valenciana. És un servei especialitzat en acolliment, informació, orientació sociolaboral i acompanyament a persones migrants.

Discriminació i delictes d'odi

El diagnòstic incorpora també la dimensió dels discursos d'odi i les pràctiques discriminatòries com senyals d'alerta territorial rellevants. Encara que no es disposa d'estadístiques desagregades a nivell municipal, les dades nacionals i autonòmiques mostren un increment històric dels delictes d'odi registrats, especialment per motius de racisme/xenofòbia i orientació sexual o identitat de gènere.

Gràfic 7. Deteccions i investigats per delictes d'odi en la Comunitat Valenciana 2014-2024

Font: Informe sobre l'evolució dels delictes i incidents d'odi a Espanya 2024. Ministeri de l'Interior.

Taula 21. Tipus de delicte d'odi a Espanya i detencions i investigats per delictes d'odi a Espanya i la Comunitat Valenciana 2024

Tipus de delicte	Número de delictes d'odi	Detencions a Espanya	Detencions en CV
Antigitanisme	18	9	0
Antisemitisme	37	11	1
Aporofòbia	24	20	13
Creences o pràctiques religioses	59	21	3
Disfòbia	31	9	0
Discriminació generacional	16	6	0
Discriminació per raó de malaltia	9	1	0
Discriminació per sexe/gènere	181	77	12
Ideologia	147	62	4
Islamofòbia	15	15	4
Orientació sexual i identitat de gènere	528	249	36
Racisme/xenofòbia	804	425	61

Font: Informe sobre l'evolució dels delictes i incidents d'odi a Espanya 2024. Ministeri de l'Interior.

Tal com reflecteix la taula 21, les dades estadístiques estatals computades al llarg de 2024 mostren que el total de delictes i incidents d'odi registrats a Espanya ascendeix a 1.955 fets, un -13,8% menys que en 2023, dels quals, 1.869 són delictes d'odi i 86 fets es corresponen amb infraccions administratives i resta d'incidents. S'observa que es trenca la tendència dels tres anys anteriors, ja que els fets registrats han disminuït: 1.869 en 2022, 2.268 en 2023 i 1.955 en 2024. Aquestes dades indiquen una frenada en la tendència alcista.

En l'informe es destaca que s'evidencia una major prevalença de victimitzacions entre persones joves, particularment en el rang d'edat de 18 a 40 anys. Així mateix, s'identifiquen tant víctimes de sexe masculí com femení, encara que amb una lleugera majoria de registres en homes. Encara que els valors absoluts no aconsegueixen xifres elevades, el seu impacte social i simbòlic és significatiu, reflectint situacions de vulneració de drets fonamentals.

Entre els fets coneguts per les Forces i Cossos de Seguretat relatius als delictes de discurs d'odi que s'hagen pogut cometre a través d'Internet, xarxes socials i mitjans de comunicació, els

Àmbits d'orientació sexual i identitat de gènere i racisme/xenofòbia són els que mostren major incidència en 2024, ja que augmenten un 22,41% i 47,37% respectivament.

Paral·lelament, però, referint-nos a la variació interanual en l'àmbit estatal, els àmbits en els quals els delictes d'odi han registrat un major augment han sigut els relacionats amb l'antisemitisme, que suposen un 60,87 % amb 14 fets coneguts més que l'any 2023 i respecte a l'any anterior. També, els d'aporofòbia amb una variació del 33,33 %, que representen 6 fets coneguts més en comparació amb les dades presentades de 2023.

El perfil del responsable detingut/investigat per delictes d'odi indica que és principalment de sexe masculí (81,88 %). El rang d'edat amb major nombre d'autors d'aquests fets és el de 26 a 40 anys, en concret, el 28,18 % i la majoria de les detencions/investigats per delictes d'odi són de nacionalitat espanyola (75,58%).

Aquesta tendència es reforça amb els testimoniatges arreplegats en les sessions participatives i en les respostes a l'enquesta a la ciutadania, on s'evidencien experiències d'exclusió, estigma i tracte desigual cap a determinats col·lectius, particularment persones migrants, joves racialitzats i població LGTBI.

En aquest sentit, el Servei d'Acció Comunitària compta amb programes estructurals de sensibilització i prevenció; de participació i promoció de la convivència; de promoció del voluntariat social; de la intervenció en espais vulnerables; programes instrumentals de promoció dels drets de la infància i la participació infantil; i programes per a la igualtat del col·lectiu LGTBIQ+.

Així mateix, destaca el programa Kimberlé, Escola d'Apoderament Col·lectiu, impulsat pels Serveis Socials, on s'elabora una programació d'activitats anual que té per objecte promoure la igualtat de tracte i la prevenció de discriminació per qualsevol tipus de causa, així com el foment de la interseccionalitat.

7.4 Violència de gènere

S'entén per violència de gènere la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes per part dels qui siguen o hagen sigut els seus cònjuges o dels qui estiguen o hagen estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència. Comprèn tot acte de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat. També comprèn la violència que amb l'objectiu de causar perjudici o dany a les dones s'exercisca sobre els seus familiars o afins menors d'edat per part dels qui estiguen o hagen estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat (article 1 de la Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere).

Les dades que es disposen reflecteixen que la violència de gènere és un fenomen estructural d'elevada complexitat i profund impacte social.

Al juliol de 2025, la província de Castelló va registrar un total de 2.752 casos actius en el Sistema VioGèn⁷⁴.

Taula 22. Distribució de casos actius de violència de gènere per grup d'edat i nivell de risc – província de Castelló (juliol 2025)

EDAT VÍCTIMA	NIVELL DE RISC (CASOS ACTIUS)				CASOS				VÍCTIMES
	BAIX	MITJÀ	ALT	EXTREM	ACTIUS	SUPERVISATS	INACTIUS	TOTAL	
Menors de 18 anys	23	8	2		33		13	46	46
De 18 a 30 anys	483	189	28	2	702	37	1.085	1.824	1.554
De 31 a 45 anys	881	320	38		1.239	89	4.351	5.679	4.746
De 46 a 64 anys	524	189	13		726	54	4.760	5.540	4.870
65 o més anys	33	17	2		52	5	704	761	743
Totes les edats	1.944	723	83	2	2.752	185	10.913	13.850	11.959

Font: Ministeri de l'Interior (2025). Dades Estadístiques del Sistema VioGèn a 31 de juliol de 2025. Secretaria d'Estat de Seguretat. Govern d'Espanya.

En analitzar la distribució per edat, s'observa una major concentració de casos entre els 31 i 45 anys (amb 1.239 casos actius), seguits pels trams de 46 a 64 anys (726 casos) i 18 a 30 anys (702 casos). També es registren 33 casos actius en menors de 18 anys, la qual cosa visibilitza formes primerenques de violència de gènere, així com 52 casos en dones majors de 65 anys, un grup particularment vulnerable per la intersecció entre edat, gènere i dependència.

⁷⁴ Font de la dada aportada: Ministeri de l'Interior (2025). Dades Estadístiques del Sistema VioGèn a 31 de juliol de 2025. Secretaria d'Estat de Seguretat. Govern d'Espanya.

Quant al nivell de risc, la majoria dels casos actius es concentren en els nivells baix (1.944 casos) i mitjà (723 casos), encara que persisteixen 83 casos en risc alt i 2 en risc extrem, la qual cosa implica mesures de protecció intenses.

A més, el sistema registra 185 casos sota supervisió activa i més de 10.900 casos inactius, la qual cosa evidencia la càrrega històrica del fenomen.

A nivell local, les dades de la Mesa Psicosocial de Violència de Gènere (juny de 2025) mostren un total de 174 casos en seguiment, distribuïts del següent mode: 6 casos de risc alt, 43 de risc mitjà, 54 de risc baix, 37 amb risc no estimat i 34 inactius supervisats.

El Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a les Víctimes de Violència Masclista (ATENPRO) és un dispositiu de teleassistència que permet que les usuàries puguen entrar en contacte en qualsevol moment amb un centre on treballa personal específicament preparat per a donar una resposta adequada a la seua situació personal. Ofereix suport, informació i assessorament les 24 hores del dia i atenció telefònica immediata davant de situacions d'emergència, connectada amb un centre d'atenció que informa les Forces de Seguretat en situacions de risc. És un dispositiu mòbil, amb localitzador GPS. El 31/12/2025 hi havia 22 usuàries actives a nivell municipal.

El Centre Dona és un servei de la Generalitat Valenciana que ofereix atenció integral i continuada, informació i assessorament a totes les dones víctimes de maltractaments físics o psíquics, agressions sexuals, abusos sexuals o assetjament sexual. El Centre Dona Sant Mateu ofereix un servei itinerant a Benicarló. Durant el 2025, ha atès 64 dones.

Per part seua, el Programa ALBA, que també és un servei de la Generalitat i itinerant a Benicarló, ofereix atenció a víctimes explotació sexual en àmbits de prostitució i/o tracta.

Aquest volum de casos posa en relleu la persistència d'una problemàtica social i estructural, i confirma la necessitat de sostenir una resposta institucional coordinada, especialitzada i integral.

7.5 Consum o problemàtiques associades a les drogues

Per a l'anàlisi del consum i de les addiccions s'ha consultat el Programa EDATES (Programa d'enquestes sobre alcohol i altres drogues a Espanya) que està dirigit per la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues (DGPNSD) i compta amb la col·laboració de les comunitats autònomes.

Este programa es duu a terme de manera biennal des de l'any 1995 i permet observar l'evolució de les prevalences de consum d'alcohol, tabac, hipnosedants, opiàcids i drogues psicoactives de comerç il·legal en la població general resident en llars de 15 a 64 anys.

De l'estudi del 2024 es desprén que la substància més consumida per la població de 15 a 64 anys durant l'últim any és l'alcohol, amb xifres del 81,7% en els homes i del 71,2% en les dones. El tabac, que ocupa la segona posició en prevalença de consum, presenta percentatges del 40,9% en els homes i del 32,7% en les dones. D'això es desprén que les drogues més consumides continuen sent legals.

En tercer lloc, el cànnabis, pertanyent al conjunt de substàncies il·legals, és la tercera substància més consumida. La tendència segueix el mateix patró que les anteriors, amb un major consum entre els homes (16%) que entre les dones (9,2%). En quart i cinqué lloc apareixen com a novetat els cigarrets electrònics i les pipes d'aigua, amb una tendència més equilibrada entre tots dos sexes; la diferència és només del 0,3% per als cigarrets electrònics i del 1,6% per a les pipes.

Finalment, la resta de substàncies es manté per davall del 4%, amb consum majoritari entre els homes, excepte els analgèsics opioïdes, on, malgrat la dada poc rellevant, el consum és lleugerament superior en les dones (0,1%) i els inhalants volàtils que és idèntic per tots dos (0,2%).

Amb caràcter general, la població coincideix a percebre com molt arriscades les drogues il·legals. Destaca especialment la cocaïna, ja que el 93,4 % considera que consumir aquesta substància una vegada o menys al mes pot ocasionar bastants o molts problemes de salut. També, el cànnabis, el consum freqüent del qual (una vegada per setmana o més) és considerat problemàtic per a la salut per al 83,6% de la població. Aquestes xifres són comparables a la percepció del risc de fumar un paquet de tabac diari (92,7 %).

Quant a l'alcohol, el consum habitual durant el cap de setmana (5-6 copes/canyes) és percebut com a risc per poc més de la meitat de la població (51 %), mentre que beure 1-2 copes/canyes diàriament és considerat molt perjudicial per un percentatge lleugerament superior.

En el seu cas, la província de Castelló experimenta una doble problemàtica⁷⁵. D'una banda, es mantenen patrons de consum tradicionals de substàncies com l'alcohol i el cànnabis, amb una alta prevalença entre joves, especialment en contextos recreatius. Per un altre, s'incrementen les addiccions conductuals vinculades a l'ús problemàtic de tecnologies, xarxes socials i joc en línia, la qual cosa demanda noves estratègies preventives adaptades als canvis generacionals i tecnològics.

75 Generalitat Valenciana. (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024-2027 (Apartat 3.2 «Addiccions»). València: Generalitat Valenciana. Recuperat d'<https://www.san.gva.es> (consultat a l'octubre de 2025).

A nivell territorial, s'identifiquen importants desigualtats en l'accés a recursos i dispositius especialitzats⁷⁶, amb una cobertura irregular entre departaments de salut. La zona nord de Castelló, on se situa Benicarló, presenta ràtios de professionals en prevenció d'addiccions per davall de la mitjana autonòmica, la qual cosa pot afectar la capacitat de resposta assistencial i preventiva.

Així mateix, la prevenció i l'abordatge de les addiccions es perceben com una àrea crítica⁷⁷, tant per la falta de recursos específics com per l'augment de conductes de risc entre joves, particularment referent al consum d'alcohol, cànnabis i l'ús problemàtic de pantalles o xarxes socials. Aquest diagnòstic es veu recolzat per la baixa puntuació que rep aquesta dimensió en la valoració ciutadana (mitjana de 2,0 sobre 5) obtinguda en l'enquesta de participació d'aquest diagnòstic.

Finalment, l'accés a recursos d'addiccions adquireix una centralitat creixent. Encara que es constata l'existència de dispositius específics en l'àmbit municipal i comarcal, l'escassetat de recursos especialitzats i les llistes d'espera limiten la capacitat de resposta integral davant situacions de consum problemàtic o conductes addictives.

76 Generalitat Valenciana. (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024–2027 (Apartats 3.1.2 i 3.2.3. «Recursos assistencials»). València: Generalitat Valenciana. Recuperat d'<https://www.san.gva.es> (consultat a l'octubre de 2025).

77 Generalitat Valenciana. (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024–2027 (Apartats 3.1.6 i 3.2.5. «Conclusions»). València: Generalitat Valenciana. Recuperat d'<https://www.san.gva.es> (consultat a l'octubre de 2025).

7.6 Salut mental

La província de Castelló presenta una evolució preocupant en matèria de salut mental, tal com es recull en el Pla valencià de salut mental i addiccions 2024–2027. Les dades contingudes en el Pla⁷⁸ reflecteixen un increment en la demanda d'atenció en salut mental, especialment entre adolescents i joves adults.

Segons l'Informe anual del sistema nacional de salut (2024)⁷⁹, el 35'6 % de la població a Espanya pateix algun problema de salut mental. La prevalença augmenta amb l'edat, els valors més baixos es registren en el grup d'edat de 0 a 4 anys amb 100,2 casos per 1.000 i els més alts en el grup de 90 a 94 anys amb 574,4 per 1.000, valors que estan augmentant en referència als anys anteriors. Hi ha un patró per sexe definit que afecta, en la infància i adolescència, més als homes i, en la joventut i etapa adulta, a les dones.

En la infància i adolescència (menors de 25 anys), els problemes de salut mental més sovint registrats a Espanya també són els trastorns d'ansietat (34,6 casos per 1.000 habitants), seguits dels trastorns específics de l'aprenentatge (31,9) i els trastorns del son (27,2); segueixen una tendència creixent, que augmenta entre 2019 i 2023 un 36,4 %, un 39,4 % i un 36,3 %, respectivament.

El 2,8 % de la població d'Espanya declara no haver pogut permetre's l'assistència a la salut mental en els últims 12 mesos per raons econòmiques; el percentatge és major en dones que en homes en tots els grups d'edat, excepte en la població de 0 a 4 anys.

Segons les dades a nivell provincial publicats en el Pla valencià de salut mental i addiccions, a Castelló s'ha detectat un repunt en els trastorns de salut mental comuns⁸⁰, particularment els relacionats amb l'ansietat, la depressió i l'estrès posttraumàtic, amb una incidència significativament major en dones. Aquest fenomen ha anat acompanyat d'un augment en la medicalització, especialment del consum d'ansiolítics i hipnosedants, i una major pressió assistencial sobre els serveis de salut mental d'atenció primària i especialitzada.

El Pla valencià de salut mental i addiccions posa de manifest que la tendència dels últims anys és preocupant. En el període 2016/2021, els casos atesos en Atenció Primària per intents o ideació autolítica s'han incrementat en la Comunitat Valenciana el doble que a nivell nacional (277 % vs. 135 %). En el mateix període, el nombre de casos atesos menors de 20 anys s'ha incrementat en un 438 % a la Comunitat Valenciana, front del 292 % registrat a nivell nacional.

En l'àmbit estatal, els problemes de salut mental més sovint registrats en les històries clíniques d'atenció primària són els trastorns d'ansietat (106,5 casos per cada 1.000 habitants), seguits

78 Font: Generalitat Valenciana. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024–2027. València: Generalitat Valenciana. Disponible en: <https://www.san.gva.es> (consulta: octubre 2025).

79 Font: Ministeri de Sanitat (2024). https://www.sanidad.gob.es/estadestudios/estadisticas/sisinfsansns/tablasestadisticas/infanual2024/informe_anual_2024.pdf

80 Generalitat Valenciana. (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024–2027 (Apartat 3.1 «Salut Mental»). València: Generalitat Valenciana. Recuperat d'<https://www.san.gva.es> (consultat a l'octubre de 2025).

dels trastorns del son i dels trastorns depressius (81,6 i 47,8 per cada 1.000 habitants, respectivament). Aquesta tendència creix durant 2016-2022.

A nivell territorial, s'identifiquen importants desigualtats en l'accés a recursos i dispositius especialitzats⁸¹, amb una cobertura irregular entre departaments de salut. La zona nord de Castelló, on se situa Benicarló, presenta ràtios de professionals en salut mental per davall de la mitjana autonòmica, la qual cosa pot afectar la capacitat de resposta assistencial i preventiva. A més, també s'identifica com una problemàtica l'escassetat de recursos especialitzats i les llistes d'espera, que limiten la capacitat de resposta integral davant situacions de malestar psicosocial.

Des del punt de vista de la percepció de la ciutadania, s'ha posat de manifest una preocupació creixent per qüestions relacionades amb el benestar emocional i la salut mental. Les respostes qualitatives revelen una sensació generalitzada de falta de recursos adequats per a atendre situacions de malestar psicològic. També es detecten mencions recurrents a la soledat no desitjada⁸² en la vellesa.

81 Generalitat Valenciana. (2024). Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024-2027 (Apartats 3.1.2 i 3.2.3. «Recursos assistencials»). València: Generalitat Valenciana. Recuperat d'<https://www.san.gva.es> (consultat a l'octubre de 2025).

82 En el context del present document, el concepte de soledat no desitjada s'identifica com una situació subjectiva en la qual una persona percep una discrepància entre les relacions socials que té i les que desitjaria tenir, tant en quantitat com en qualitat, cosa que genera malestar emocional, aïllament i, en molts casos, deterioració en la salut física i mental.

7.7 Infància i adolescència

Segons les dades del cens anual de població de 2024, i tal com es mostrava en l'anterior gràfic 2, Benicarló compta amb 29.751 habitants. D'aquest total, la població menor de 18 anys representa un aproximadament el 20 %, prenent com a referència els grups quinquennals disponibles (0-4, 5-9, 10-14 i 15-19). Els tres primers grups d'edat (0 a 14 anys) sumen 4.414 menors, la qual cosa suposa el 14,8 % de la població municipal. Si s'incorpora la fracció corresponent del grup 15-19 anys (assumint proporcionalitat interna), el pes total de la infància i adolescència s'aproxima al 20 % del conjunt de residents.

Aquest volum confirma una estructura demogràfica marcada per una base relativament estreta, indicador que el municipi experimenta un procés sostingut de debilitat en la renovació generacional. La presència de cohorts reduïdes en edats primerenques es combina amb un increment progressiu de la població major, reforçant tendències ja detectades en els apartats d'envelliment i dependència.

En termes comparatius, el pes de la població infantil i adolescent se situa en valors similars o lleugerament inferiors als observats en municipis de grandària semblant de la província, la qual cosa pot anticipar desafiaments estratègics en àmbits com la planificació educativa, l'oferta d'oci i la sostenibilitat de serveis dirigits a la infància i adolescència.

Educació

L'anàlisi del nivell d'estudis completats entre la població de 15 anys o més mostra un perfil educatiu que s'alinea amb la mitjana comarcal, encara que amb lleugeres diferències respecte al conjunt provincial.

Taula 23. Nivell d'estudis completats

	BENICARLÓ	COMARCA	PROVÍNCIA	COMUNITAT
Població de 15 o més anys (persones)	23.506	72.491	507.104	4.396.784
Nivell d'estudis. Educació primària i inferior	17,31 %	18,63 %	14,29 %	16,04 %
Nivell d'estudis. Primera etapa d'educació secundària i similar	40,39 %	39,31 %	37,87 %	34,14 %
Nivell d'estudis. Segona etapa d'educació secundària i educació postsecundària no superior	26,35 %	26,00 %	20,40 %	20,91 %
Nivell d'estudis. Educació superior	15,95 %	16,04 %	27,44 %	28,91 %

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Argos GVA, dades de 2022

Aquests percentatges posen de manifest que més de dos terços de la població jove i adulta disposa únicament d'estudis obligatoris o postobligatoris no universitaris, i situa la qualificació acadèmica del municipi en un nivell intermedi. La proporció d'estudis superiors (15,95 %) és inferior a la mitjana provincial i autonòmica, la qual cosa suggereix la necessitat de reforçar itineraris de formació postobligatòria i millorar la continuïtat educativa.

Les dades disponibles (taules 24 i 25) mostren que Benicarló disposa d'una oferta educativa diversa, capaç de cobrir pràcticament totes les etapes formatives i d'atendre perfils educatius molt heterogenis. Això constitueix una fortalesa significativa en termes d'accés, continuïtat formativa i resposta adaptada a les necessitats de xiquets, xiquetes i adolescents del municipi.

Taula 24. Classificació per tipus de centre

	NÚM. CENTRES QUE HO IMPARTEIXEN
Centres d'ensenyaments especialitzats	5
Centres d'infantil / primària / ESO/ ensenyaments mitjans	13
Formació de persones adultes	1

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Argos GVA, dades de 2025.

Tal com mostra la taula 25, l'oferta local inclou:

- Centres d'educació infantil i primària (CEIP).
- Centres d'educació secundària obligatòria (ESO).
- Recursos de batxillerat i formació professional oferits en institucions locals o en coordinació amb municipis pròxims.
- Equipaments complementaris vinculats a l'aprenentatge, com a biblioteques, instal·lacions esportives i espais culturals.

Taula 25. Classificació de centres educatius per nivell educatiu

	NÚM. DE CENTRES QUE HO IMPARTEIXEN
Educació infantil	9
Educació primària	6
ESO	3
Batxiller	3
Cicles formatius grau mitjà	3
Cicles formatius grau superior	3
Programes formatius de qualificació bàsica	3
Escola Oficial d'Idiomes	1
Música	3
Formació de persones adultes	1
Educació especial	5
Ensenyaments esportius	1
Cicles formatius grau bàsic	3
Cicles formatius grau bàsic - 2a oportunitat	1

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Argos GVA, dades de 2025

La classificació per nivells educatius confirma que Benicarló disposa d'una oferta formativa àmplia i ben estructurada. En l'àmbit de les educacions obligatòries, el municipi compta amb nou centres d'educació infantil, sis d'educació primària i tres centres d'educació secundària

obligatòria. Aquesta distribució evidencia un sistema educatiu sòlid en les primeres etapes, amb ràtios de cobertura adequades i múltiples opcions d'escolarització per a les famílies.

Quant a l'educació postobligatòria, el municipi disposa de tres centres que imparteixen batxillerat i una oferta de formació professional diversificada, amb tres cicles Formatius de grau mitjà, tres de grau superior, tres programes formatius de qualificació bàsica i tres cicles formatius de grau bàsic, a més d'un cicle de grau bàsic en modalitat de segona oportunitat. Aquesta estructura evidencia una aposta estable per itineraris formatius professionals, fonamentals per a millorar l'ocupabilitat juvenil i reduir el risc d'abandó escolar primerenc.

Finalment, Benicarló compta amb un conjunt rellevant d'ensenyaments especialitzats, entre les quals destaquen tres centres de música, una Escola Oficial d'Idiomes, un centre d'ensenyaments esportius i cinc centres en els quals s'imparteix educació especial. La presència d'aquest últim conjunt —particularment nombrós en relació amb la grandària del municipi— reflecteix una capacitat significativa per a atendre necessitats educatives específiques i garanteix l'accés a recursos adaptats per a alumnat amb diversitat funcional o necessitats educatives especials.

L'anàlisi de l'estructura educativa reflecteix un sistema escolar capaç d'absorbir la demanda local, encara que persisteix la necessitat de reforçar itineraris formatius superiors i millorar l'orientació acadèmica i professional, especialment entre la població jove amb major risc d'abandó educatiu.

Protecció de la infància i adolescència

Segons el document Polítiques per a un futur sense pobresa infantil a Espanya⁸³ realitzat per Save The Children, a Espanya un 29,2 % dels xiquets, xiquetes i adolescents està en situació de pobresa, enfront d'un 20 % de la població general. Això significa que, en la llar en el qual viuen els xiquets, xiquetes i adolescents s'ingressa menys del 60 % de la mitjana dels ingressos del conjunt de llars.

Segons UNICEF, el concepte d'exclusió social com a procés complex que inclou diferents manifestacions o estats relacionats entre si i que involucren factors individuals, socials i naturals. De manera que el tradicional concepte que associava exclusió social amb situació de pobresa econòmica o material aquesta obsolet.

Per tant, segons UNICEF⁸⁴, els processos d'exclusió són fenòmens complexos, multidimensionals i dinàmics caracteritzats per l'empobriment econòmic i la deterioració psicofísica i relacional de les persones, amb la consegüent pèrdua de possibilitats de participació i mobilitat en la societat.

En referència a les conductes addictives, segons l'ESTUDES (Enquesta sobre Ús de Drogues en Ensenyaments Secundaris a Espanya), l'experimentació amb substàncies comença molt

⁸³Font: Save the Children (2025). <https://www.savethechildren.es/actualidad/informe-politicas-para-un-futuro-sin-pobreza-infantil-en-espana>

⁸⁴Font: UNICEF (2014). <https://www.unicef.es/publicacion/vulnerabilidad-y-exclusion-en-la-infancia>

primerenc, entre els 13 i 15 anys, etapa clau per al desenvolupament. L'alcohol i el tabac són les substàncies que presenten un inici més precoç.

Respecte als comportament addictius, segons UNICEF⁸⁵, quasi un 9 % dels xics i xiques d'entre 10 i 20 anys dedica més de cinc hores diàries a les xarxes socials entre setmana, una xifra que s'eleva fins a quasi el 20 % durant el cap de setmana. A més, s'hi indica que l'ús intens s'associa a problemes d'ansietat, de pitjor qualitat de vida i major exposició a situacions d'assetjament, ciberassetjament o control en la parella a través de mitjans digitals. Segons l'estudi realitzat, el 25% dels adolescents declara haver patit assetjament escolar; prop del 10 % declara haver patit ciberassetjament; i un de cada tres persones joves amb parella reconeix haver viscut control o xantatge a través del mòbil o les xarxes.

En el cas de l'assetjament escolar, el 45,8 % de les víctimes també són agressores. En el ciberassetjament, aquest percentatge ascendeix al 52,4 %. És a dir, que aproximadament la meitat dels adolescents que pateixen assetjament escolar o ciberassetjament també l'exerceixen. Els nivells de benestar emocional, integració social i satisfacció amb la vida, són sensiblement menors entre els qui pateixen assetjament escolar. Les taxes de depressió greu arriben a multiplicar-se per 5, si es compara amb els no implicats. En el cas del ciberassetjament, la pauta de resultats és quasi idèntica. La taxa de depressió greu es multiplica quasi per 6. En el cas d'assetjament escolar com el del ciberassetjament, la taxa d'ideació suïcida es multiplica per 4.

L'estudi conclou que les dades revelen de manera inequívoca que els qui pateixen aquest tipus de problemes d'addicció o usos problemàtics tendeixen a presentar una pitjor salut mental, que moltes vegades deriva en problemes associats a nivell emocional i una pitjor qualitat de vida.

En referència a la interseccionalitat, cal parar atenció en las categories que travessen al grup d'edat, ja que el 28'53 % de les persones entre 0 i 15 anys de Benicarló són d'origen estranger. A més, el 13,94 % és de gènere femení i d'origen estranger.

⁸⁵ Infància, adolescència i benestar digital. Estudi elaborat per UNICEF Espanya, Universitat de Santiago de Compostel·la, Consell General d'Enginyeria en Informàtica i l'Entitat Pública Empresarial Red.es

En el present apartat es detallen els recursos i serveis disponibles a Benicarló per a cadascun dels quatre blocs: convivència, igualtat entre dones i homes, infància i adolescència, i prevenció d'addiccions.

Convivència

El Contracte Programa 2025–2028 entre l'Ajuntament de Benicarló i la Generalitat Valenciana és un instrument clau de cooperació interadministrativa que estableix objectius, indicadors i recursos econòmics destinats a garantir la cobertura de necessitats bàsiques, fomentar la inclusió social i enfortir la xarxa local de serveis socials, amb una dimensió específica de suport a la convivència comunitària i la gestió de la diversitat.

Destaca la labor de l'Oficina d'Atenció a Persones Migrades (PANGEA). És un recurs municipal integrat en la xarxa autonòmica de la Generalitat Valenciana. La seua funció és facilitar la integració social, laboral i cultural de la població migrant, mitjançant serveis d'orientació, traducció, mediació intercultural i derivació a recursos especialitzats. L'oficina també impulsa accions de sensibilització comunitària i suport a l'associacionisme, actuant com a pont entre la ciutadania i les institucions.

En definitiva, l'articulació d'aquests recursos reforça el compromís institucional amb la convivència inclusiva i la igualtat de tracte, i consolida Benicarló com un municipi que aposta per la gestió positiva de la diversitat des d'un enfocament estructural, coordinat i amb perspectiva de drets.

Igualtat entre dones i homes

El Contracte Programa 2025–2028 entre l'Ajuntament de Benicarló i la Generalitat Valenciana inclou la Unitat d'Igualtat. Aquest servei d'atenció primària bàsica dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Benicarló té per objecte garantir la incorporació de la perspectiva de gènere, promovent la participació, impulsant plans d'igualtat i realitzant actuacions de prevenció de la violència de gènere i masclista. Tot això, amb l'objectiu de fer efectiu el principi d'igualtat de dones i homes de manera transversal al conjunt de polítiques públiques d'àmbit local.

Amb la finalitat d'aconseguir aquest objecte, l'article 35 del Decret 38/2020, de 20 de març, del Consell, de coordinació i finançament de l'atenció primària de serveis socials regula les funcions de les Unitats d'Igualtat, que són:

- a) Informació i assessorament personalitzat a dones sobre serveis i prestacions, formació, orientació laboral i creació d'empreses, entre altres.
- b) Disseny i planificació de programes de sensibilització, informació i formació en matèria d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- c) Prevenció, detecció i derivació de víctimes de violència de gènere, així com de les necessitats de l'entitat local i, si escau, dels municipis que la integren, en matèria de violència de gènere.

d) Coordinació i impuls de la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques municipals.

e) Disseny d'accions per a fomentar l'associacionisme de dones i assessorament per a la constitució de les associacions.

f) Coordinació amb tots els membres de l'equip de professionals de la zona bàsica, amb professionals dels serveis de caràcter específic i amb altres persones professionals municipals, del sistema autonòmic, d'organismes públics, d'entitats d'iniciativa social i d'entitats públiques i privades que treballen en matèria d'igualtat i violència de gènere.

g) Coordinació, elaboració, implementació i avaluació de plans d'igualtat dirigits a la població de l'entitat local i, si escau, dels municipis que la integren; suport a la negociació de plans d'igualtat dirigits al personal de l'entitat local, així com informació i assessorament a empreses i entitats per a l'elaboració i implantació de plans d'igualtat, i avaluació d'aquells plans que es remeten perquè es visen.

Així mateix, l'Ajuntament de Benicarló disposa d'una Comissió Municipal d'igualtat, que és un òrgan de participació que té un caràcter consultiu, d'assessorament i de proposta en matèria d'igualtat de gènere als diferents òrgans de l'Ajuntament de Benicarló. Està compost per personal tècnic i polític dels diferents departaments de l'Ajuntament de Benicarló. El seu funcionament està regulat en un reglament⁸⁶ propi.

A més, el municipi compta amb la Comissió de Seguiment del Protocol per a la Prevenció i Actuació front Violències Sexistes, Sexuals i LGTBI-fòbia en espais festius de Benicarló, que permet articular respostes institucionals i comunitàries per a prevenir les violències masclistes en contextos d'oci, per a garantir entorns segurs i lliures d'agressions⁸⁷.

D'altra banda, i en relació als recursos disponibles en el municipi per a l'atenció de les dones víctimes de qualsevol forma de violència de gènere, Benicarló disposa de diversos recursos autonòmics i estatals especialitzats, com ara:

- El Centre Dona, un servei de la Generalitat Valenciana que ofereix atenció integral i continuada, informació i assessorament a totes les dones víctimes de maltractaments físics o psíquics, agressions sexuals, abusos sexuals o assetjament sexual. El Centre Dona Sant Mateu ofereix un servei itinerant a Benicarló.
- El Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a les víctimes de violència masclista (ATENPRO), un dispositiu de teleassistència que permet que les usuàries puguen entrar en contacte en qualsevol moment amb un centre on treballa personal específicament preparat per a donar una resposta adequada a la seua situació personal. Ofereix: suport, informació i assessorament les 24 hores del dia, atenció telefònica immediata enfront de situacions d'emergència, connectada amb un centre d'atenció que informa les Forces de Seguretat en situacions de risc. És un dispositiu mòbil, amb localitzador GPS.

⁸⁶ <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/26814.pdf>

⁸⁷ Pot consultar-se aquest Protocol en el següent enllaç: <https://www.ajuntamentdebenicarlo.org/r2h/files/29069.pdf>

- El Programa ALBA, un servei de la Generalitat Valenciana i itinerant a Benicarló, que ofereix atenció a víctimes d'exploració sexual en àmbits de prostitució i/o tracta.
- Els Centres de Crisis 24 hores per a dones víctimes de violència, situat a Castelló de la Plana, que ofereix servei a tots els municipis de la província de Castelló. El seu objectiu és la prevenció i atenció integral i interdisciplinària en el marc de les violències sexuals que es produeixen fora de l'àmbit de la parella.

En definitiva, aquest conjunt de recursos i serveis públics permet desenvolupar una estratègia local sòlida, estructurada i transversal en matèria d'igualtat entre dones i homes, així com per a la prevenció i intervenció en matèria de violència de gènere.

Infància i adolescència

L'Ajuntament de Benicarló desenvolupa actuacions dirigides a la protecció i promoció dels drets de la infància i l'adolescència. Aquestes accions s'emmarquen en la planificació autonòmica i s'articulen a través del Contracte Programa 2025–2028 entre l'Ajuntament de Benicarló i la Generalitat Valenciana. Això permet promocionar i finançar actuacions específiques orientades a l'atenció de la infància i adolescència, com ara la promoció de drets, intervencions de suport socioeducatiu, la prevenció de riscos, el treball amb famílies, el seguiment de casos i la coordinació amb els sistemes de protecció i educatiu. Aquestes funcions són executades pel Servei de Prevenció i Intervenció Familiar, el Servei d'Acció Comunitària i l'Equip Específic d'Intervenció de la Infància i l'Adolescència (EEIIA).

Per a la intervenció, per tant, es compta amb el Servei de Prevenció i Intervenció Familiar, que està orientat, entre altres, a l'acompanyament psicosocial de famílies amb menors en situació de vulnerabilitat o risc, enfortint les seues capacitats parentals i promovent entorns protectors. També amb l'Equip Específic d'Intervenció amb Infància i Adolescència (EEIIA), que és un recurs especialitzat que aborda situacions de major complexitat mitjançant intervencions individualitzades, treball de seguiment i coordinació estreta amb serveis educatius, sanitaris i comunitaris.

El Servei d'Acció Comunitària, segons el que s'estableix en la Llei 3/2019, de serveis socials inclusius, actua com un espai clau per al desenvolupament d'estratègies comunitàries amb un enfocament centrat en la prevenció i la inclusió. Compta amb programes estructurals de sensibilització i prevenció, de participació i promoció de la convivència, de promoció del voluntariat social, de la intervenció en espais vulnerables. També amb programes instrumentals de promoció dels drets de la infància i la participació infantil, i per a la igualtat del col·lectiu LGTBIQ+.

En aquest sentit el Programa de promoció dels drets de la infància i participació infantil està destinat a promoure i facilitar la implantació de polítiques actives de sensibilització i promoció dels drets de la infància i adolescència. Un dels objectius del programa és promoure la constitució de consells locals, els quals tenen la finalitat de facilitar que els infants i adolescents puguin pronunciar-se col·lectivament respecte als assumptes de la vida pública que afecten els

seus drets i interessos, sense dirigir-los. Benicarló compta amb el Consell Municipal d'Infància i Adolescència (CMIA) des del novembre de 2021.

L'ecosistema de recursos es completa amb uns altres que, de manera directa o indirecta, incideixen en els drets i interessos de la infància i adolescència, com ara els centres i recursos educatius i sanitaris. Ambos àmbits compten amb unitats especialitzades per a atendre la discapacitat i la salut mental de la infància i adolescència. Cal destacar també els recursos de l'àmbit esportiu, cultural i d'oci per a la infància i adolescència, que ofereixen tant l'Ajuntament com les entitats del municipi.

Aquestes eines reforcen el paper del municipi com a agent actiu en la garantia de drets de xiquets, xiquetes i adolescents, amb l'objectiu d'alinejar les polítiques locals amb els principis d'universalitat, proximitat, equitat i inclusió establits pel marc normatiu autonòmic.

Prevenió d'addiccions

L'Ajuntament de Benicarló canalitza la seua política local de prevenió d'addiccions a través de la Unitat de Prevenió Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA), un servei municipal especialitzat que forma part de la xarxa autonòmica de prevenió impulsada per la Generalitat Valenciana.

L'UPCCA desenvolupa actuacions de caràcter informatiu, formatiu, assessor i preventiu dirigides a la ciutadania en general, amb especial atenció a xiquets, xiquetes, adolescents, joves i famílies, així com als entorns educatius, comunitaris i laborals. La seua intervenció se centra tant en addiccions amb substància (alcohol, tabac, cànnabis, etc.) com en addiccions conductuals (ús problemàtic de tecnologies, joc, apostes,...).

Entre les seues principals línies d'actuació destaquen:

- L'educació per a la salut a nivell comunitari o municipal.
- L'acompanyament a famílies en risc.
- La coordinació amb centres educatius i serveis socials.
- La dinamització de campanyes de sensibilització comunitària.

L'UPCCA de Benicarló constitueix un recurs essencial per a avançar cap a un model de prevenió integral, comunitària i sostinguda, alineat amb els principis del Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024–2027, amb l'objectiu de contribuir a la reducció del risc i la promoció d'estils de vida saludables.

L'estudi dels quatre àmbits socials que configuren el Diagnòstic social de Benicarló ha permès identificar una sèrie de factors comuns que defineixen l'àmbit social del municipi. Aquests s'han reflectit, en primer lloc, a través d'una anàlisi transversal dels resultats i, en segon lloc, en una anàlisi DAFO⁸⁸ que aglutina els principals resultats. Aquests resultats seran desenvolupats posteriorment en cadascun dels quatre blocs temàtics.

A través del present estudi, s'identifica que les situacions de vulnerabilitat estan feminitzades. És a dir, les dones presenten una major exposició a la precarietat econòmica, a l'exercici de les tasques de cura no remunerades i a la violència de gènere.

La fragilitat dels vincles comunitaris i la baixa interacció intercultural s'identifiquen com a factors limitants per a la convivència. Si bé el municipi compta amb un teixit associatiu divers i estructurat, persisteixen barreres idiomàtiques, culturals i socials que dificulten la inclusió de la diversitat de col·lectius del municipi. Aquesta afirmació es recolza en la detecció d'un nivell de participació social desigual del col·lectiu de persones migrants i en la percepció de discriminació per raó d'origen, tal com apunten les dades qualitatives i quantitatives del present diagnòstic.

Un altre eix transversal és el malestar psicosocial en la infància i adolescència, afectat pels emergents problemes de salut mental i aguditzat per les conductes addictives. Aquesta situació es confirma per les respostes en l'enquesta sobre la necessitat de més suport psicològic per a la infància i adolescència, així com la falta de recursos i activitats d'oci compensadores.

L'increment de la participació ciutadana en el disseny, seguiment i avaluació de les polítiques públiques constitueix un repte compartit en tots els blocs analitzats. Encara que s'identifiquen bones pràctiques com el Consell d'Infància i Adolescència i la Comissió Municipal d'Igualtat, la seua capacitat d'incidència sobre les decisions polítiques encara és limitada.

88 L'anàlisi DAFO és una eina de planificació estratègica utilitzada per a avaluar la situació d'un projecte. Analitza factors interns (debilitats, fortaleces) i externs (amenaces, oportunitats) per a prendre decisions informades i definir estratègies competitives. Els quatre components del DAFO són: fortaleces (intern): punts forts, recursos i avantatges competitiu propis; debilitats (Intern): aspectes limitadors o vulnerabilitats internes que frenen el desenvolupament; oportunitats (extern): factors de l'entorn que el projecte pot aprofitar per a créixer; i amenaces (extern): factors externs que poden posar en perill la viabilitat o l'èxit. El DAFO proporciona una visió clara per a anticipar complicacions i millorar la presa de decisions, i ajuda a maximitzar les fortaleces i reduir l'impacte de les amenaces.

Anàlisi DAFO

La present anàlisi DAFO sintetitza els principals factors interns i externs que configuren l'àmbit social del municipi.

Debilitats <ul style="list-style-type: none">• Persistència de desigualtats per raó de sexe.• Participació social desigual del col·lectiu de persones migrants.• Percepció de discriminació per raó d'origen.	Amenaces <ul style="list-style-type: none">• Increment de problemàtiques vinculades amb les addiccions conductuals, la salut mental i els delictes d'odi.• Fragilitat dels vincles comunitaris.• Recursos especialitzats limitats per a salut mental i addiccions.• Falta de dades en relació als àmbits d'actuació.
Fortaleses <ul style="list-style-type: none">• Teixit associatiu divers i estructurat.• Existència de comissions i consells municipals, així com de plans estratègics locals.• Increment de la consciència ciutadana sobre igualtat entre dones i homes, salut mental i addiccions.• Existència de plans estratègics autonòmics i estatals.	Oportunitats <ul style="list-style-type: none">• Disponibilitat de fons europeus, nacionals i autonòmics.• Major implicació comunitària en la prevenció.• Foment d'aliances estratègiques amb entitats del tercer sector per a cobertura complementària.

Anàlisi dels resultats

Benicarló presenta un context social caracteritzat per una creixent diversitat cultural, amb una població estrangera que representa aproximadament el 20 % del total. La present anàlisi reflecteix una convivència pacífica, encara que marcada per dinàmiques de baixa interacció entre diferents col·lectius. És a dir, es detecta la separació com estratègia d'adaptació, ja que es comparteixen espais sense generar necessàriament vincles sòlids de pertinença mútua ni d'integració plena.

El teixit associatiu ampli i divers del municipi i l'existència de recursos específics com PANGEA constitueixen fortaleses. No obstant això, aquests actius es veuen contrarestats per una baixa participació del col·lectiu de persones migrants en espais formals de participació social, la qual cosa genera un dèficit de representativitat.

El diagnòstic també revela la concentració col·lectius de persones migrants en unes certes zones del municipi, la qual cosa podria agreujar-se per l'absència d'una política urbanística amb una perspectiva inclusiva. Les sessions participatives també reflecteixen una certa percepció d'inseguretat que, encara que no sempre es correspon amb indicadors objectius, sí que influeix en les dinàmiques de relació comunitària.

Les entrevistes amb agents municipals i les aportacions arrebegades en el procés participatiu coincideixen a assenyalar que, si bé existeix un procés d'integració, fins i tot persisteixen desafiaments relacionats amb la interacció quotidiana entre col·lectius de diferents orígens.

Així mateix, les entrevistes institucionals també apunten a una necessitat urgent de reactivar polítiques públiques de convivència que vagin més enllà d'accions puntuals. També s'indica que s'hauria de reforçar el sentiment de pertinença a la comunitat per part de l'Ajuntament.

La percepció ciutadana sobre la convivència reflecteix una valoració mitjana de 2,7 sobre 5 punts. Valoren positivament el reconeixement d'una convivència raonablement respectuosa en algunes zones del municipi i preocupacions sobre la desconfiança mútua, la falta d'interacció i l'escassa participació de determinats grups en la vida comunitària.

En definitiva, el diagnòstic reflecteix que la convivència a Benicarló requereix un impuls renovat que combine polítiques públiques en l'àmbit urbanístic i educatiu amb projectes comunitaris que reforcen els vincles entre la ciutadania i fomenten una identitat local compartida des del respecte a la diversitat cultural.

Anàlisi DAFO

Debilitats <ul style="list-style-type: none">• Escassa participació de col·lectius migrants en espais formals de participació.• Absència d'una política urbanística amb una perspectiva inclusiva.• La separació com estratègia adaptativa.• Una certa percepció d'inseguretat per la ciutadania.• Escassa interacció quotidiana entre col·lectius de diferents orígens.	Amenaces <ul style="list-style-type: none">• Concentració col·lectius de persones migrants en unes certes zones del municipi.• Reproducció d'estereotips i discursos d'odi.• Preocupació per la desconfiança mútua entre diferents col·lectius.
Fortaleses <ul style="list-style-type: none">• Recursos específics per a la població migrant.• Projectes comunitaris que fomenten una identitat local compartida.• Reconeixement d'una convivència raonablement respectuosa.	Oportunitats <ul style="list-style-type: none">• Possibilitat de reactivar polítiques públiques de convivència.• Ciutadania interessada per la sensibilització i la convivència.• Existència d'espais participatius locals.• Context europeu favorable a l'impuls de polítiques d'inclusió i convivència.

Conclusions

A continuació s'arreglen les principals conclusions en l'àmbit de la convivència:

- **Diversitat cultural creixent.** El municipi presenta una estructura poblacional cada vegada més diversa en termes d'origen, la qual cosa introdueix nous reptes de convivència. Aquesta diversitat és potencialment enriquidora. No obstant això, s'ha detectat la separació com estratègia adaptativa entre els diferents grups.
- **Discriminació per raó de raça o origen.** Tant les dades quantitatives com les qualitatives, així com els recollits en la fase de participació política, tècnica i ciutadana, revelen situacions de discriminació per raó de raça o origen, i l'existència de racisme i delictes d'odi.
- **Falta de polítiques públiques urbanístiques amb perspectiva social i inclusiva.** La dinàmica urbanística de Benicarló es caracteritza per una escassa creació de nou parc residencial i una moderada activitat de rehabilitació, la qual cosa agreuja l'accés a habitatge, especialment per a les persones migrants, i en conseqüència ha fomentat la concentració de persones migrants en determinades zones del municipi.
- **Preocupació ciutadana pels vincles comunitaris.** Encara que existeixen valoracions positives sobre el clima de convivència a Benicarló, aquestes conviuen amb unes certes percepcions sobre la desconfiança mútua entre diferents col·lectius, la segregació en diferents zones del municipi, la sensació d'inseguretat i la separació com estratègia adaptativa.
- **Falta d'una presència equilibrada dels col·lectius de persones migrants en la participació social.** Malgrat que el teixit associatiu local és ampli i divers, s'identifiquen barreres d'accés per a uns certs col·lectius, particularment per a les persones migrants, la qual cosa limita la seua capacitat de representació i la seua participació en la presa de decisions.

Proposta d'accions

Fruit de l'anàlisi de resultats, de l'anàlisi DAFO i de les conclusions, es proposen les següents accions per al IV Pla municipal de convivència.

- **Impulsar polítiques públiques d'integració i inclusió intercultural.** Potenciar estratègies municipals que fomenten la integració com estratègia adaptativa i es prioritze un enfocament intercultural que facilite, d'una banda, l'accés de la població migrant en totes les esferes de la vida comunitària i, per l'altra, l'acolliment de la població ja resident per a afavorir la inclusió de totes les persones.
- **Potenciar la sensibilització sobre la diversitat.** Desenvolupar programes específics d'educació intercultural i sensibilització enfront de prejudicis, racisme i xenofòbia.
- **Dinamitzar espais comunitaris.** Crear i consolidar espais de trobada que faciliten la interacció intercultural.
- **Difondre campanyes de sensibilització i prevenció de la discriminació per raó de raça o origen.** Impulsar projectes comunitaris i educatius orientats a combatre estereotips, promoure la diversitat i el respecte de la multiculturalitat.
- **Crear mecanismes d'actuació front situacions de discriminació i delictes d'odi per raó de raça o origen.** Dissenyar protocols de detecció i actuació davant situacions de discriminació per raça o origen. Reforçar la formació del personal tècnic i dels cossos de seguretat en matèria de drets humans.

Anàlisi dels resultats

El municipi de Benicarló presenta desafiaments i fortaleeses en matèria d'igualtat entre dones i homes.

En primer lloc, en l'anàlisi dels resultats en matèria d'igualtat entre dones i homes cal destacar les principals característiques territorials i demogràfiques, econòmiques i socials amb perspectiva de gènere del municipi de Benicarló.

L'estructura demogràfica de Benicarló es caracteritza per una presència equilibrada entre sexes (dones 48,9 %). A més, també es detecta una tendència cap a la feminització de l'envelliment. Les dones estrangeres són majoria provinents de països africans (1.456 dones), seguit d'altres països de la Unió Europea (827 dones).

En relació a les característiques econòmiques, les dades disponibles reflecteixen una bretxa significativa en la taxa d'ocupació femenina, així com una persistent segregació per gènere en sectors d'activitat. Les dones representen el 38,92 % de les afiliacions a la Seguretat Social. Les dones representen el 52,19 % de les afiliacions al sector serveis, el 21,03 % de la indústria, el 20,23% de l'agrícola i només l'11,02 % en la construcció. Quant a l'ocupació de la població estrangera, les dones representen només el 29,40 %.

La taxa de desocupació de les dones (59,93 %) és superior a la dels homes. La desocupació a Benicarló es concentra principalment en les persones majors de 44 anys, de les quals les dones són majoria (61,42 %). En el cas de les persones menors de 25 anys (6,40 %), les dones representen només el 37,07 %.

En relació a les prestacions contributives, el municipi de Benicarló va comptabilitzar un total de 6.201, distribuïdes de manera desigual per sexe (dones 52,86 %). Les pensions de jubilació representen el 65 % del total (4.045), amb predomini masculí (57,18 %). Les pensions de viduïtat estan feminitzades, ja que el 90 % de les persones perceptores són dones. Les pensions d'orfanat tenen una presència equilibrada entre sexes. En les prestacions per incapacitat permanent i en favor de familiars, s'observa un predomini masculí (59 %). En relació a les prestacions no contributives, s'observa una feminització de les persones beneficiàries (62,63 % dones).

En definitiva, les dones presenten una major exposició a la precarietat econòmica que s'acumula al llarg del cicle vital i s'identifica que les situacions de vulnerabilitat estan feminitzades. A més, revelen trajectòries laborals més discontinües i precaritzades causades per una sobrecàrrega persistent en tasques de cures no remunerades. Aquestes dades estan en sintonia amb l'expressat per la ciutadania en l'enquesta, que manifesta la seua preocupació per la qualitat de l'ocupació femenina, així com per la garantia d'igualtat retributiva entre dones i homes.

En efecte, les dones dediquen quasi el doble de temps que els homes al treball de cures no remunerat. Els homes sense fills amb parella que treballa dediquen 8,7 hores a la setmana a activitats de treball no remunerat, les dones en la mateixa situació dediquen 16,4 hores a

aquestes activitats. Els homes amb fills amb parella que treballa dediquen 20,8 hores a la setmana a realitzar activitats de treball no remunerat, enfront de les 37,5 hores que dediquen les dones⁸⁹. Els homes dediquen 14 hores setmanals al treball no remunerat, mentre que les dones dediquen 26,5 hores. En aquest sentit, la preocupació per la conciliació, el repartiment de tasques i la corresponsabilitat en l'àmbit domèstic també han emergit com un dels aspectes clau en l'enquesta ciutadana.

Una vegada descrites les característiques territorials, demogràfiques i econòmiques de Benicarló, és moment d'endinsar-se en les seues característiques socials.

El teixit associatiu local presenta un conjunt divers de col·lectius orientats a la promoció de la igualtat entre dones i homes, els drets de les dones, l'empoderament i el feminisme. Així doncs, compta amb quatre associacions actives que són l'Associació de la Dona Llauradora de Benicarló, l'Associació de la Dona Benicarló, l'Assemblea de Dones i L'Ibera. A més, i encara que no siguin associacions de dones, la Junta Local Fallera, la Coordinadora de Penyes, la Comissió de Festes i la Taula de Discapacitat són entitats actives en la promoció de la igualtat entre dones i homes i la prevenció de les violències sexuals.

Malgrat aquesta descripció, no s'han obtingut dades quantitatives sobre la participació de les dones en les 200 associacions del municipi. Per tant, no s'ha pogut saber si estan més presents en les juntes directives o com a sòcies i en quina tipologia d'associació. No obstant això, en les sessions participatives i en l'enquesta sí que s'ha detectat un dèficit de representació femenina en espais de participació social i de presa de decisions, així com una participació desigual, la qual cosa apunta a la necessitat d'incorporar una mirada interseccional en l'estudi del teixit associatiu local.

En relació a l'habitatge, el 60 % dels qui cerquen llogar són dones, però el 53 % dels propietaris són homes enfront d'un 47 % de dones⁹⁰. Pel que respecta a l'estructura de les llars, cal destacar que 8 de cada 10 famílies monoparentals estan encapçalades per dones⁹¹. Les llars amb una dona sola menor de 65 anys representa el 6,8 % i les llars amb una dona sola de 65 anys o més representa el 7,7 % d'aquests .

Per part seua, el total de delictes i incidents d'odi registrats a Espanya ascendeix a 1.955 i, malgrat que si identifiquen tant víctimes de sexe masculí com femení, sí que existeix una lleugera majoria de registres en homes.

En relació a la violència de gènere, la província de Castelló va registrar un total de 2.752 casos actius en el Sistema VioGén (juliol de 2025). En analitzar la distribució per edat, s'observa una major concentració de casos entre els 31 i 45 anys. A nivell local, les dades de la Mesa Psicosocial de Violència de Gènere (juny de 2025) mostren un total de 174 casos en seguiment. El Servei ATENPRO tenia 22 usuàries actives a nivell local (desembre de 2025) i el Centre Dona Sant Mateu va atendre 64 dones durant el 2025.

⁸⁹ Font: INE. Conciliació treball i família (juny 2025). file:///home/aadell/Downloads/5_1_Persones_amb_emp.pdf

⁹⁰ Font: Fotocasa. 2023

⁹¹ Font: INE 2020

Sobre el consum o problemàtiques associades a les drogues, s'identifica que la substància més consumida per la població de 15 a 64 anys durant l'últim any és l'alcohol (81,7 % en els homes i del 71,2 % en les dones). El tabac, que ocupa la segona posició en prevalença de consum, presenta percentatges del 40,9 % en els homes i del 32,7 % en les dones. En tercer lloc, el cànnabis, pertanyent al conjunt de substàncies il·legals, és la tercera substància més consumida (homes 16 % i dones 9,2 %).

En relació amb la joventut, en els processos participatius s'identifica la importància de l'esport com a palanca de canvi en els models de socialització i ruptura d'estereotips. S'han valorat positivament avanços en la participació de xiquetes en disciplines tradicionalment masculinitzades, com el futbol base. També es detecta una major conscienciació i activisme feminista entre la joventut i a través de les xarxes socials.

El 34 % de la població pateix algun problema de salut mental. Hi ha un patró per sexe definit afectant en la infància i adolescència més als homes, i en la joventut i etapa adulta, a les dones. També s'ha detectat un repunt en els trastorns de salut mental comuns, particularment els relacionats amb l'ansietat, la depressió i l'estrès posttraumàtic, amb una incidència significativament major en dones. No obstant això, el percentatge de dones que no ha pogut permetre's l'assistència a la salut mental per raons econòmiques és major que el dels homes en tots els grups d'edat, excepte en la població de 85 i més anys.

Vistes les característiques socials de Benicarló, es descriuen els recursos públics per a la igualtat entre dones i homes.

En l'àmbit institucional, es constata un dèficit de representació femenina en llocs de presa de decisions. L'Alcaldia, l'ostenta un home; l'equip de govern està format per un 33,33 % de dones i, en la corporació municipal, només hi ha un 38,09 % de dones. La infrarepresentació de dones podria limitar l'impacte transformador de les polítiques d'igualtat. No obstant això, en les sessions participatives s'ha manifestat una percepció generalitzada que el compromís polític per la igualtat entre dones i homes existeix.

En efecte, fruit d'aquest compromís és que l'Ajuntament de Benicarló compta amb personal especialitzat i un pressupost específic per a la igualtat entre dones i homes. No obstant això, en les sessions participatives sí que s'han detectat que es pot millorar la transversalitat de gènere en les polítiques públiques, una falta de capacitat per a concórrer a convocatòries externes i la necessitat de desenvolupar accions formatives per al personal de l'ajuntament, així com la necessitat d'avançar en un urbanisme més inclusiu.

En tot cas, l'Ajuntament de Benicarló disposa de diferents recursos. D'una banda, té accés a línies de finançament específiques, com són els fons europeus, estatals i autonòmics. Entre aquests, destaca el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, el qual assigna a Benicarló la quantia de 20.710,97 per a l'exercici 2025.

Així mateix, també compta amb la Unitat d'Igualtat, la Comissió Municipal d'Igualtat i la Comissió de Seguiment del Protocol per a la prevenció i actuació front violències sexistes, sexuals i LGTBI-fòbia en espais festius de Benicarló. No obstant això, en el procés participatiu es

detecta una capacitat d'incidència limitada d'aquestes comissions sobre les decisions polítiques i una baixa visibilitat d'aquests recursos.

A més, els serveis socials elaboren anualment les campanyes de prevenció de violències sexistes i sexuals en les Falles i en les Festes Patronals. Així mateix, elaboren una programació anual (Kimberlé, Escola d'Apoderament Col·lectiu), en la qual s'inclouen diferents activitats per a sensibilitzar contra la discriminació per raó de sexe o gènere —entre altres causes— i amb un enfocament interseccionalitat. En les sessions participatives s'ha detectat un potencial de col·laboració amb centres educatius i associacions, així com la demanda d'incorporar formació en l'àmbit familiar i dirigides cap als joves. No obstant això, la ciutadania també ha expressat una percepció de baixa visibilitat d'aquestes.

Per part seua, i en relació als recursos disponibles en el municipi per a l'atenció de les dones víctimes de qualsevol forma de violència de gènere, Benicarló disposa o té accés a diversos recursos autonòmics i estatals especialitzats, com són: el Centre Dona, el Servei Telefònic d'Atenció i Protecció per a les víctimes de violència masclista (ATENPRO), el Programa ALBA i els Centres de Crisis 24 Hores per a dones víctimes de violència sexual. En el procés de participació ciutadana es va reflectir una baixa visibilitat d'aquests recursos.

Vista la descripció anterior, resulta d'interès destacar les principals percepcions de la ciutadania reflectides en l'enquesta, ja que hi participaren 204 persones (69,1 % dones).

Es va valorar la igualtat entre dones i homes amb 2,7 sobre 5 punts. Un 17,6 % va argumentar aquesta afirmació per la sensació d'inseguretat ciutadana i de por. A més, malgrat que existeix un marc autonòmic estatal favorable per a la igualtat entre dones i homes, un 6,4 % va indicar una percepció de retrocés o ineficàcia de les polítiques públiques d'igualtat.

Un 13,7 % va assenyalar la igualtat entre dones i homes com un aspecte positiu de Benicarló. No obstant això, un 10,3 % va indicar la percepció d'inseguretat ciutadana i de deterioració com un aspecte negatiu de Benicarló i un 7,8 %, una percepció de deficiència de les polítiques públiques d'igualtat entre dones i homes. També es va assenyalar la normalització social de rols i estereotips de gènere i unes certes resistències a la igualtat efectiva entre dones i homes com a aspectes millorables.

També es va preguntar a la ciutadania sobre quins temes relacionats amb la igualtat entre dones i homes consideraven més urgents a Benicarló. I les respostes van ser les següents: falta de recursos per a la conciliació de les famílies (53,90 %); millorar els espais més insegurs del municipi (51,50 %); recursos municipals poc visibles per a la ciutadania (41,20 %); violència de gènere, especialment entre població jove (32,80 %); necessitat de més recursos o serveis per a dones en situació de vulnerabilitat (23,50 %); millora de la coordinació interinstitucional (23,50 %); falta de formació o sensibilització en igualtat en centres educatius o entitats (22,10 %); escassa representació o participació de dones en espais de decisió o en associacions (13,20%); i desigualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit laboral (12,70 %). També s'hi reflecteixen una preocupació per les situacions de discriminació per raó de sexe i per la desigualtat estructural.

Finalment, es va preguntar a la ciutadania quines idees suggerien per a millorar la qualitat de vida social de Benicarló. A això van indicar, entre altres respostes: disminuir la sensació d'inseguretat ciutadana (25,5 %); accions educatives i formatives (10,8 %); millorar les polítiques d'urbanisme, habitatge i mobilitat (9,3 %); i incrementar les polítiques d'igualtat entre dones i homes (4,9 %).

Anàlisi DAFO

<p>Debilitats</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limitada transversalitat de gènere en les polítiques públiques locals. • Política urbanística amb perspectiva inclusiva. • Falta de formació en les àrees no especialitzades. • Falta de capacitat per a concórrer a convocatòries externes. • Infrarepresentació femenina en càrrecs de responsabilitat política. • Escassa visibilitat dels recursos per a la promoció de la igualtat i d'intervenció social en violència de gènere. 	<p>Amenaces</p> <ul style="list-style-type: none"> • Persistència de desigualtats per raó de gènere. • Normalització social de rols i estereotips de gènere. • Preocupació per la conciliació, el treball no remunerat i la corresponsabilitat. • Resistències a la igualtat efectiva entre dones i homes. • Persistència de les formes de violència sobre les dones. • Percepció ciutadana d'inseguretat.
<p>Fortaleses</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valoració 2.7/5 punts. • Compromís de la corporació municipal. • Programació anual amb enfocament interseccional. • Recursos, serveis i comissions específiques. • Presència d'associacions de dones • Teixit associatiu conscienciat i involucrat. 	<p>Oportunitats</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marc normatiu estatal, autonòmic i local favorable. • Possibilitat d'accés a línies de finançament específiques. • Major conscienciació i activisme feminista. • Potencial de col·laboració amb centres educatius i associacions.

Conclusions

A continuació s'indiquen les principals conclusions per a la present temàtica:

- **Persistència de desigualtats per raó de sexe i/o gènere.** L'anàlisi reflecteix desigualtats per raó de sexe i/o gènere en l'àmbit local així com certes resistències a la igualtat efectiva entre dones i homes.
- **Preocupació per la conciliació i la corresponsabilitat.** La ciutadania va indicar la seua inquietud per la sobrecàrrega del treball no remunerat de les dones a causa de la normalització social de rols i estereotips de gènere. No obstant això, es detecta la possibilitat d'accedir a línies de finançament específiques en aquest àmbit.
- **Abordatge de la violència de gènere.** L'anàlisi revela una xifra elevada en matèria de violència de gènere, la qual cosa requereix un abordatge integral i d'una actuació coordinada, així com accions per a la seua prevenció.
- **Compromís institucional amb la igualtat efectiva de dones i homes.** Malgrat que existeix una infrarepresentació femenina en els espais de presa de decisions, sí que existeix un compromís institucional en aquest àmbit, el qual es recolza en marc estatal, autonòmic i local favorable. Aquest compromís es reflecteix en una valoració de la igualtat amb 2.7/5 punts.
- **Transversalitat de gènere en les polítiques públiques locals.** Encara que sí que existeixen determinats avanços, la transversalitat de gènere no s'implementa de manera sistemàtica en les polítiques públiques locals. Es detecta una falta de formació en les àrees no específiques, així com una limitada capacitat per a concórrer a convocatòries externes. No obstant això, sí que s'elabora una programació anual amb enfocament interseccional.
- **Política urbanística amb perspectiva inclusiva.** La ciutadania ha expressat que té una sensació d'inseguretat en determinades zones del municipi, que es podria solucionar amb el disseny de la ciutat amb perspectiva de gènere i per a la vida quotidiana.
- **Limitada visibilitat dels recursos existents.** Malgrat que el municipi disposa de recursos humans i econòmics específics, existeix una limitada visibilitat dels recursos per a la promoció de la igualtat i per a la intervenció social en matèria de violència de gènere.
- **Teixit associatiu compromés.** El diagnòstic ha detectat que existeix un teixit associatiu conscienciat i involucrat amb la igualtat entre dones i homes, la presència d'associacions de dones i un major activisme feminista, que es tradueix en un potencial de col·laboració amb aquestes i amb els centres educatius.

Proposta d'accions

Fruit de l'anàlisi de resultats, de l'anàlisi DAFO i de les conclusions, es proposa el següent llistat d'accions per al II Pla municipal per a la igualtat efectiva entre dones i homes:

- **Promoció i prevenció.** Promoure accions per a la promoció de la igualtat entre dones i homes amb una perspectiva interseccional, així com per a la prevenció de la violència de gènere, especialment entre la joventut.
- **Conciliació i corresponsabilitat.** Desenvolupar accions per a la formació en l'àmbit familiar sobre conciliació i corresponsabilitat, la posada en valor del treball de les cures i la visibilitat de masculinitats alternatives, així com concórrer a la convocatòria Corresponsables.
- **Violència de gènere.** Enfortir els mecanismes d'actuació existents, visibilitzar els recursos per a la intervenció social en aquest àmbit i fomentar la coordinació interinstitucional entre els diferents àmbits d'actuació.
- **Transversalitat de gènere.** Impulsar la incorporació sistemàtica de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques locals, organitzar accions formatives per al personal de l'Ajuntament, dotar d'eines per a l'avaluació de l'impacte de gènere i visibilitzar els recursos per a la promoció de la igualtat entre dones i homes.
- **Urbanisme amb perspectiva de gènere.** Disseny d'actuacions per a incorporar una mirada inclusiva en el disseny de la ciutat per a disminuir la sensació d'inseguretat.
- **Promoure espais de participació social en matèria d'igualtat.** Aprofitar el potencial del teixit associatiu compromés i crear trobades comunitaris que faciliten l'escolta activa, la col·laboració entre ciutadania, associacions i institucions i la construcció compartida de solucions.

Anàlisi dels resultats

La població infantil i adolescent de Benicarló representa una proporció significativa del total municipal i constitueix un col·lectiu prioritari en les polítiques públiques locals. L'anàlisi quantitativa i qualitativa evidència situacions de vulnerabilitat vinculades a factors socials, salut mental, absentisme escolar i limitacions en el accés a activitats d'oci i participació.

En l'extracció de dades estadístiques, es fa referència a la problemàtica de nivell d'estudis i ocupació juvenil, als problemes de salut mental i addiccions, els delictes d'odi i a la falta d'igualtat entre dones i homes, així com a la violència de gènere.

En les sessions participatives, s'identifiquen com la major preocupació de la ciutadania la falta d'espais, l'escassetat d'activitats accessibles, la necessitat de més suport psicològic i de programes específics per a col·lectius vulnerables.

També es demanda més atenció en els casos d'assetjament i d'absentisme escolar, així com la preocupació per la falta de participació en la comunitat. També es reitera en diverses preguntes la falta de recursos i activitats per al seu oci i temps lliure.

Les propostes recollides durant el procés participatiu apunten a la necessitat d'habilitar més espais segurs per a la infància i joventut, fomentar activitats formatives i d'oci saludables, reforçar l'atenció psicosocial i garantir el compliment de drets bàsics. L'enfocament de drets, l'escolta activa i la transversalitat de la perspectiva infantojuvenil en les polítiques públiques emergeixen com a prioritats per a un abordatge integral.

L'accés equitatiu a activitats d'oci, cultura i esport continua estant condicionat pels diferents tipus de discriminació. Per això, es treballa amb la campanya Kimberlé, Escola d'Empoderament Col·lectiu des d'una mirada interseccional. Aquesta interseccionalitat posa el focus en el fet de revelar les vulnerabilitats, ja que cada persona per la seua pertinença a diferents categories socials pateix opressions al mateix temps que ostenta privilegis.

Benicarló compta amb espais formals de participació com el Consell Municipal d'Infància i Adolescència, que s'identifica com una oportunitat de millora en termes de dinamització, continuïtat, connexió amb altres òrgans de participació i capacitat real d'incidència. Així mateix, s'observa una valoració positiva d'aquesta estructura, entesa com una bona pràctica a reforçar i visibilitzar dins de l'ecosistema participatiu local.

Anàlisi DAFO

Debilitats <ul style="list-style-type: none">• Existència de menors en situació de vulnerabilitat social i econòmica.• Risc d'invisibilització de les problemàtiques infantojuvenils en la comunitat.• Espais formals de participació infantil amb baixa repercussió.• Falta de recursos, activitats i espais per a la infància i l'adolescència.	Amenaces <ul style="list-style-type: none">• Cronificació de situacions d'exclusió infantil per factors estructurals.• Falta de recursos específics en salut mental infantojuvenil.• Conductes addictives i noves formes de relació amb les TIC.• Manca de dades en alguns àmbits sobre la infància i l'adolescència.
Fortaleses <ul style="list-style-type: none">• Presència activa de serveis especialitzats en intervenció amb la infància i adolescència.• Constitució en 2021 del Consell d'Infància i Adolescència com a òrgan participatiu.• Aprovació i desenvolupament del I Pla municipal d'infància i adolescència 2021-2024.• Campanyes de sensibilització ciutadana sobre la importància del benestar infantojuvenil.• Existència de recursos humans i pressupostaris específics per a la protecció i la promoció de drets.• Enfocament interseccional en les accions desenvolupades (edat, origen, diversitat funcional, etc.).	Oportunitats <ul style="list-style-type: none">• Disponibilitat de marcs normatius i estratègics estatals, autonòmics i locals en defensa dels drets de la infància.• Possibilitat de captar fons per a polítiques d'infància.• Col·laboració interdepartamental, amb els centres educatius, i les entitats socials.• Aprofitament d'espais públics per a desenvolupar activitats d'oci educatiu.• Interés de la infància i adolescència per implicar-se en iniciatives de participació reals.

Conclusions

A continuació s'arrepleguen les principals conclusions en aquesta matèria:

- **Existència de xiquets, xiquetes i adolescents en context de vulnerabilitat social.** Aquestes circumstàncies incideixen negativament en el seu benestar integral i limiten l'accés equitatiu a drets fonamentals. Necessitat d'enfortir els factors de protecció i els mecanismes de seguiment i coordinació interinstitucional per a poder prevenir i detectar precoçment aquestes situacions.
- **Emergent problemàtica en salut mental infantojuvenil i atenció psicosocial.** Es constata un augment de la demanda de suport psicològic i salut mental entre la població jove, amb especial incidència en símptomes d'ansietat, tristesa, aïllament o conductes autolesives. Aquesta realitat es pot veure agreujada pel desconeixement i per una limitada disponibilitat de recursos.
- **Demanda ciutadana de major protagonisme per a la infància i adolescència.** La participació ciutadana (enquesta i sessions grupals) evidencia una percepció generalitzada de necessitat de reforçar els drets, el protagonisme i l'escolta activa a xiquets, xiquetes i adolescents, així com d'habilitar més espais segurs, activitats accessibles i polítiques específiques, com ara, la més reclamada, una major oportunitat d'oci i cultura.
- **Espais formals de participació infantil amb potencial de millora.** El municipi compta amb el Consell Municipal de la Infància i Adolescència com a estructura participativa activa, valorada positivament. No obstant això, es detecta marge de millora en la seua dinamització, seguiment i incidència real en les polítiques públiques municipals.

Proposta d'accions

Fruit de l'anàlisi de resultats, de l'anàlisi DAFO i de les conclusions, es proposen les següents accions per al II Pla municipal d'infància i adolescència.

- **Reforçar la intervenció preventiva amb infància i adolescència.** Ampliar recursos i enfortir la coordinació entre serveis socials, educatius i sanitaris per a detectar precoçment situacions de risc. També impulsar actuacions integrals que prioritzen la protecció, l'acompanyament psicoeducatiu i el treball comunitari.
- **Consolidar una estratègia comunitària enfront dels problemes urgents que afecten la infància i l'adolescència com a forma de prevenció i evitar repercussions més greus.** Desplegar una estratègia local estable que articule l'actuació conjunta entre centres educatius, serveis socials, cossos de seguretat i famílies. També prioritzar la detecció precoç, la intervenció comunitària i l'acompanyament continuat de l'alumnat.
- **Enfortir la salut mental infantil i adolescent.** Mantenir programes d'atenció a la infància i a l'adolescència, acompanyament familiar i formació en benestar emocional per a famílies i agents educatius. També portar a terme campanyes de sensibilització i promoció de la salut mental, per a evitar el desconeixement i fomentar una xarxa comunitària sòlida.
- **Afavorir el desenvolupament infantil i adolescent a través de l'oci educatiu i saludable.** Garantir l'accés equitatiu a activitats educatives, culturals, esportives i d'oci, a tots els xiquets, xiquetes i adolescents de manera inclusiva.
- **Dinamitzar els espais de participació infantil i adolescent, enfortint la seua capacitat d'incidència real.** Impulsar el Consell Municipal d'Infància i Adolescència com a espai estable d'escolta activa, deliberació i proposta. Reforçar la seua continuïtat, visibilitat i representativitat, per a garantir que la veu de xiquets, xiquetes i adolescents influísca efectivament en la localitat i en els seus habitants.
- **Promoció i prevenció.** Promoure accions per a la promoció de la igualtat entre dones i homes amb una perspectiva interseccional, així com per a la prevenció de la violència de gènere, especialment entre la joventut.

Anàlisi dels resultats

La prevenció d'addiccions a Benicarló constitueix una àrea d'actuació, amb especial èmfasi en la població jove. Tot i que el municipi disposa d'un marc estratègic de referència, articulat entorn del III Pla municipal contra les addiccions 2021–2024, s'identifiquen desafiaments vinculats a la cobertura, eficàcia, visibilitat de les actuacions preventives.

Les dades recollides a través de les entrevistes tècniques, l'enquesta a la ciutadania i les sessions participatives coincideixen a assenyalar una preocupació pel consum de substàncies (especialment alcohol, cànnabis i fàrmacs no receptats), així com per l'augment d'addiccions conductuals (com és l'ús compulsiu de pantalles, les xarxes socials, el joc en línia o les apostes esportives), especialment entre la joventut.

Malgrat comptar amb campanyes de sensibilització i serveis municipals específics, la ciutadania manifesta un baix nivell de coneixement d'aquests recursos. Així mateix, s'identifiquen com a aspectes clau en la prevenció als centres educatius, la promoció d'hàbits saludables, facilitar eines educatives per a agents educatius i famílies, així com la posada en marxa de protocols d'actuació abans situacions de vulnerabilitat o risc.

D'altra banda, existeix consens entre la ciutadania sobre la necessitat d'intervenir des d'edats més primerenques, reforçar la formació familiar i apostar per formats innovadors amb un llenguatge juvenil, que incloguen l'enfocament digital, la ludificació i missatges positius.

Aquest diagnòstic local s'alinea amb les directrius del Pla valencià de salut mental i addiccions 2024–2027, que planteja la necessitat d'articular intervencions comunitàries amb un enfocament preventiu, basat en les característiques pròpies del territori i centrat en les etapes clau del desenvolupament personal i social.

Anàlisi DAFO

Debilitats <ul style="list-style-type: none">• Baixa visibilitat i escàs coneixement de la ciutadania sobre els recursos municipals de prevenció d'addiccions.• Cobertura limitada dels programes preventius i dels espais comunitaris.• Escassa integració de la perspectiva digital i de l'enfocament juvenil en els materials i metodologies preventives.	Amenaces <ul style="list-style-type: none">• Augment de la normalització del consum d'alcohol, cànnabis i altres substàncies entre la joventut.• Augment de noves addiccions conductuals vinculades a tecnologies digitals i apostes en línia.• Falta de percepció de risc entre adolescents i joves respecte al consum i conductes addictives.• Vulnerabilitat socioeconòmica com a factor de risc estructural per al desenvolupament d'addiccions.
Fortaleses <ul style="list-style-type: none">• Existència del III Pla municipal contra les addiccions 2021-2024 com a marc de referència local.• Presència de professionals tècnics amb experiència en programes preventius.• Col·laboració amb entitats socials i centres educatius per a accions de sensibilització.• Sensibilitat institucional creixent cap a les addiccions conductuals emergents.• Disponibilitat d'espais i recursos municipals que podrien ser activats com a entorns preventius.	Oportunitats <ul style="list-style-type: none">• Accés a línies de finançament autonòmiques i estatals vinculades a la prevenció d'addiccions.• Demanda ciutadana de campanyes preventives adaptades a les noves realitats.• Potencial d'implicació del teixit associatiu i esportiu local en accions de prevenció.• Disponibilitat de formats digitals i xarxes socials com a canals de sensibilització amb impacte.• Creixent interès en l'enfocament de salut comunitària.

Conclusions

A continuació s'indiquen les principals conclusions en l'àmbit de la prevenció d'addiccions:

- **Emergència de les addiccions com a fenomen social creixent.** S'evidencia un augment de les conductes addictives tant vinculades al consum de substàncies (alcohol, cànnabis o fàrmacs), com a addiccions conductuals (ús excessiu de pantalles, joc en línia o apostes esportives), amb especial incidència entre adolescents i joves.
- **Escassa visibilitat dels recursos.** Es detecta un baix coneixement de la ciutadana sobre l'existència de la Unitat de Prevenció Comunitària de Conductes Addictives (UPCCA), així com altres recursos públics en matèria d'addiccions.
- **Polítiques públiques comunitàries.** Se subratlla la necessitat de consolidar polítiques públiques proactives i sostingudes en el temps que incorporen un enfocament preventiu, comunitari i intergeneracional. Han d'iniciar-se en les edats primerenques i orientar-se a famílies, centres educatius i espais d'oci.
- **Reforçar la coordinació interinstitucional.** La prevenció requereix respostes integrades i coordinades en l'àmbit social, educatiu i sanitari i evitar així actuacions aïllades. Així mateix, és necessari tenir en compte factors com l'edat, el gènere, el nivell socioeconòmic o l'entorn familiar per a una actuació eficaç.
- **Demanda de campanyes juvenils.** L'enfocament tradicional resulta insuficient davant problemàtiques com l'abús de les pantalles o el joc en línia, especialment en població jove. Es detecta la necessitat de dissenyar i implementar campanyes de prevenció d'addiccions amb un caràcter pròxim, innovador i amb un llenguatge juvenil.

Proposta d'accions

Fruit de l'anàlisi de resultats, de l'anàlisi DAFO i de les conclusions, es proposen les següents accions per al IV Pla municipal contra les addiccions:

- **Dissenyar una estratègia local integrada de comunicació, sensibilització i prevenció d'addiccions.** Consolidar campanyes que aborden tant el consum de substàncies com les addiccions conductuals, fent servir llenguatges pròxims per a la joventut i enfocaments positius orientats a la promoció de la salut, en coordinació entre els àmbits educatiu, sanitari i social.
- **Ampliar la cobertura, continuïtat i visibilitat dels programes comunitaris de prevenció.** Reforçar la presència territorial, millorar la difusió institucional i incorporar metodologies innovadores i participatives adaptades a l'entorn digital i al llenguatge juvenil.
- **Incorporar de manera prioritària la prevenció d'addiccions conductuals emergents.** Desenvolupar intervencions específiques enfront del joc en línia, les apostes esportives i l'ús compulsiu de xarxes socials i pantalles. També integrar aquests continguts en les campanyes, els programes escolars i la formació dirigida a famílies.
- **Impulsar espais juvenils com a entorns segurs de prevenció i promoció de la salut.** Crear o dinamitzar instal·lacions que funcionen com a espais d'oci, cultura i esport on treballar la prevenció de manera transversal, fomentar la participació, l'autonomia i la creació de referents positius.
- **Enfortir la formació del personal tècnic, educatiu i comunitari en matèria de prevenció.** Incorporar competències en detecció precoç, acompanyament psicoeducatiu, comunicació preventiva i abordatge digital.
- **Prioritzar la intervenció precoç i el treball amb adolescents i famílies.** Impulsar programes que integren l'educació emocional, la presa de decisions, l'autocura, la gestió saludable de l'oci i el rol preventiu de les famílies.
- **Alinear la planificació municipal amb els marcs autonòmics i estatals.** Integrar les directrius del Pla valencià de salut mental i addiccions (2024-2027) i enfortir la connexió amb la xarxa comarcal i autonòmica de prevenció i atenció, així com garantir la transversalitat i l'avaluació estratègica de l'impacte de les actuacions.

Per a l'elaboració del Diagnòstic social de Benicarló s'ha consultat un conjunt de documents estratègics municipals, així com diverses fonts estadístiques procedents de la Generalitat Valenciana. A continuació es presenta la relació dels principals documents i fonts utilitzades.

Documentació municipal

- III Pla municipal de convivència (2016–2019).
- I Pla municipal d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes (2019–2022).
- I Pla municipal d'infància i adolescència (2021–2024).
- III Pla municipal contra les addiccions (2021–2024).
- Reglament de participació ciutadana.
- Reglament de la Comissió Municipal d'Igualtat.

Fonts estadístiques

- Ajuntament de Benicarló
- ESTUDES
- Fotocasa
- Generalitat Valenciana
- Idealista
- Institut Nacional d'Estadística
- LABORA Servei Valencià d'Ocupació i Formació
- Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030
- Ministeri de Sanitat
- Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana
- Ministeri de l'Interior
- Portal ARGOS
- Portal estadístic de la Generalitat Valenciana (PEGV)
- Programa d'enquestes sobre alcohol i altres drogues a Espanya (EDATS)
- Save the Children
- UNICEF

15.1 Annex I. Índex de figures, gràfics i taules

Índex de figures

Figura 1. Resum de continguts del procés del Diagnòstic social de Benicarló.....	4
Figura 2. Abast del Diagnòstic social de Benicarló.....	5
Figura 3. Fases del procés del Diagnòstic social de Benicarló.....	6

Índex de gràfics

Gràfic 1. Evolució de la població de Benicarló.....	19
Gràfic 2. Piràmide poblacional de Benicarló.....	20
Gràfic 3. Afiliacions a la Seguretat Social segons secció d'activitat.....	30
Gràfic 4. Afiliacions a la Seguretat Social segons sector d'activitat i sexe.....	31
Gràfic 5. Persones afiliades segons règim.....	33
Gràfic 6. Contractes laborals segons tipus i sector d'activitat.....	33
Gràfic 7. Deteccions i investigats per delictes d'odi en la Comunitat Valenciana 2014-2024....	45

Índex de taules

Taula 1. Llista de les tècniques i eines de la fase 2a.....	7
Taula 2. Repartiment de la població en el territori.....	18
Taula 3. Població per sexe, edat (grups quinquennals).....	21
Taula 4. Comparativa d'indicadors demogràfics de Benicarló.....	23
Taula 5. Població total i estrangera a Benicarló.....	23
Taula 6. Població per nacionalitat i sexe.....	24
Taula 7. Població per nacionalitat, edat i sexe.....	26
Taula 8. Població per nivell d'estudis i sexe.....	28
Taula 9. Població per nivell d'estudis, edat i sexe.....	29
Taula 10. Persones afiliades a la Seguretat Social segons edat i sexe.....	32
Taula 11. Atur registrat per grups d'edat i sexe.....	34
Taula 12. Atur registrat segons sector d'activitat econòmica.....	34
Taula 13. Prestacions contributives per tipus i sexe.....	35
Taula 14. Prestacions no contributives per tipus i sexe.....	36
Taula 15. Classificació del teixit associatiu per tipologia.....	37
Taula 16. Entitats socials locals classificades per àrees d'actuació prioritària.....	38
Taula 17. Estructura de la llar a Benicarló.....	40
Taula 18. Evolució preu del lloguer a Benicarló.....	41
Taula 19. Evolució preu de l'habitatge a Benicarló.....	41
Taula 20. Llicències d'obra concedides segons tipus d'obra.....	42
Taula 21. Tipus de delictes d'odi a Espanya i detencions i investigats per delictes d'odi a Espanya i la Comunitat Valenciana 2024.....	46

Taula 22. Distribució de casos actius de violència de gènere per grup d'edat i nivell de risc – província de Castelló (juliol 2025).....	48
Taula 23. Nivell d'estudis completats.....	54
Taula 24. Classificació per tipus de centre.....	55
Taula 25. Classificació de centres educatius per nivell educatiu.....	55

15.2 Annex 2. Resultats de les eines qualitatives

15.2.1 Relació d'entrevistes: visió tècnica i política

Les entrevistes realitzades a la corporació municipal i al personal tècnic de l'Ajuntament de Benicarló en la fase 2, d'implementació d'eines qualitatives per a la recopilació de dades primàries, han sigut les següents:

Llista d'entrevistes realitzades

BLOC	CÀRRECS I LLOCS ENTREVISTATS	DATA ENTREVISTA
Convivència	Alcaldia. Del cos tècnic: Direcció Policia Local. Educativa social PANGEA, responsable Pla municipal de convivència.	Dilluns, 21 de juliol 2025
Igualtat entre dones i homes	Alcaldia. Coordinadora de Serveis Socials Agent d'Igualtat, responsable del Pla d'igualtat	Dimecres, 9 de juliol 2025
Infància i adolescència	Regidoria d'Educació i Joventut. Cos tècnic: Gestió Formació Adults. Educativa social d'Acció Comunitària, responsable del Pla municipal d'infància i adolescència.	Dilluns, 21 de juliol 2025
Prevenió d'addiccions	Alcaldia. Coordinadora de Serveis Socials. Educativa social Unitat de Prevenió Comunitària de Conductes Addictives (UPCCA), responsable del Pla municipal de prevenció i actuació contra els addiccions).	Dimecres, 9 de juliol 2025

A continuació també es mostren els guions utilitzats per a realitzar cada entrevista:

Guió entrevista en l'àmbit de la convivència

Objectiu:

Obtenir informació rellevant per a diagnosticar el grau de cohesió social, la gestió efectiva de la diversitat i la identificació de conflictes comunitaris o situacions de discriminació a Benicarló, aportant inputs essencials per a l'elaboració del diagnòstic social del municipi orientat al desenvolupament del IV Pla municipal d'integració i de convivència.

Preguntes de context institucional i governança:

1. Existeixen espais institucionals específics per a la gestió, seguiment i avaluació de la convivència i la cohesió social a Benicarló?
2. Com avalua la coordinació interinstitucional (ajuntament, policia local, serveis socials) enfront de situacions que afecten la convivència?

Percepció de seguretat, conflictes i vandalisme:

3. Com valora la percepció general de seguretat ciutadana a Benicarló?
4. Quins són els conflictes veïnals més freqüents i com es gestionen actualment?
5. Considera que el vandalisme és un problema significatiu en la localitat? Quines causes principals identificaria?

Diversitat cultural i integració:

6. Quina valoració fa del nivell d'integració i convivència entre els diferents grups culturals i ètnics presents en el municipi?
7. Existeixen programes o iniciatives efectives per a facilitar la integració social i cultural de població migrant?

Mediació i resolució de conflictes:

8. Disposa Benicarló de mecanismes formals de mediació comunitària i resolució pacífica de conflictes? Com els valora en termes d'efectivitat?
9. Quins factors dificulten o faciliten l'ús efectiu d'aquests mecanismes per part de la ciutadania?
10. Quins mecanismes o programes existeixen actualment per a la detecció i atenció d'aquestes situacions? Són eficaços i suficients?

Participació comunitària i teixit associatiu:

11. Com descriuria la participació ciutadana en activitats i associacions comunitàries?
12. Quin rol juguen les associacions i entitats comunitàries en la promoció de la convivència?
13. Considera que aquestes organitzacions estan prou secundades des de l'Ajuntament?

Narratives i identitat local:

14. Quins són els valors compartits que caracteritzen la identitat local a Benicarló? Aquests valors faciliten o dificulten la convivència?
15. Existeix alguna narrativa o percepció estesa en el municipi que afecte negativament la cohesió social o la convivència?

Informació addicional:

16. Existeixen aspectes clau relacionats amb la convivència i cohesió social que no s'han abordat en aquesta entrevista i que considere importants?
17. Pot destacar alguna iniciativa local especialment exitosa en termes de millora de la convivència?

Guió entrevista en l'àmbit de la igualtat entre dones i homes

Objectiu:

Obtenir informació clau sobre les oportunitats i desafiaments per a la igualtat d'oportunitats i la implementació de la transversalitat de gènere, amb la finalitat d'elaborar el diagnòstic social municipal orientat al desenvolupament del II Pla municipal d'igualtat.

Transversalitat de la perspectiva de gènere:

1. Existeix un espai formal o instància institucional específica per a la coordinació i planificació en matèria d'igualtat a Benicarló?
2. Existeix un espai de coordinació tècnica i participativa (amb les associacions del municipi) en matèria d'igualtat a Benicarló?
3. Com valora la implementació de la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Benicarló?
4. Com valora la capacitat tècnica per a la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Benicarló?

Recursos municipals per a la igualtat i transversalitat de gènere:

5. Com valora el pressupost específic per a igualtat a l'Ajuntament de Benicarló?
6. Com valora el pressupost per a la transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Benicarló?
7. Des de la seua experiència, són els recursos específics en igualtat suficients per a l'atenció a les necessitats de les dones, adolescents i xiquetes? I per a treballar per la igualtat amb la ciutadania en el seu conjunt?
8. Des de la seua experiència, existeix una correcta transversalitat de gènere en els recursos de l'Ajuntament de Benicarló?

Sensibilització i atenció amb perspectiva de gènere:

9. Des de la seua experiència, quines són les principals oportunitats i desafiaments per a la igualtat d'oportunitats en el municipi de Benicarló?
10. Quines són les principals bretxes de gènere en el municipi de Benicarló?

Participació en igualtat i les dones:

11. En la seua opinió, com valora el teixit associatiu de dones, en igualtat i/ feminismes? Quins són els seus principals temàtiques i actuacions?
12. Existeix una participació equilibrada de dones en l'associacionisme local? És transversal la perspectiva de gènere en l'associacionisme local?

Informació addicional:

13. Quines altres qüestions rellevants considera que no s'han abordat i haurien de tenir-se en compte en aquest diagnòstic?
14. Podria indicar-nos alguna bona pràctica o iniciativa específica del municipi en matèria d'igualtat que merezca destacar-se? I en matèria de transversalitat de la perspectiva de gènere?

Guió entrevista en l'àmbit de la infància i l'adolescència

Objectiu:

Obtenir informació clau sobre les condicions de vida, oportunitats de desenvolupament i protecció integral de la infància i adolescència a Benicarló, amb la finalitat d'elaborar el diagnòstic social municipal orientat al desenvolupament del II Pla municipal d'infància i adolescència.

Preguntes de context institucional i governança:

1. Existeix un espai formal o instància institucional específica per a la coordinació i planificació en matèria d'infància i adolescència a Benicarló?
2. Com valora l'eficàcia i coordinació entre serveis educatius, socials i sanitaris en l'atenció a menors?

Situació socioeducativa i salut mental:

3. Des de la seua experiència, quines són les principals fortaleses i debilitats del sistema educatiu local en l'atenció integral a xiquets, xiquetes i adolescents?
4. Quines necessitats ha detectat quant a la salut mental de la població infantil i juvenil? Hi ha suficients recursos especialitzats per a atendre aquestes necessitats?

Accés a oci, cultura, esport i tecnologia:

5. Considera que l'accés a activitats culturals, esportives i recreatives és suficient i equitatiu en el municipi? Existeixen grups o àrees específiques que estiguen exclosos d'aquestes oportunitats?
6. Es facilita adequadament l'accés i ús responsable de la tecnologia a xiquets i adolescents?

Risc d'exclusió social:

7. Quins factors identifiquen com a principals causes de l'absentisme escolar, pobresa infantil o situacions de maltractament i desprotecció a Benicarló?
8. Quins mecanismes o programes existeixen actualment per a la detecció i atenció d'aquestes situacions? Són eficaços i suficients?

Participació infantil i adolescent:

9. Quins espais o mecanismes existeixen actualment per a garantir l'escolta activa i participació efectiva de xiquets i adolescents en les decisions municipals?
10. Considera que aquestes iniciatives tenen un impacte real en la gestió local i la millora de condicions de vida del col·lectiu de la infància i la joventut?

Recursos institucionals:

11. Com valora la quantitat i qualitat dels recursos disponibles (educatius, socials, sanitaris) per a atendre la infància i adolescència en el municipi?
12. Quins suggeriments concrets podria aportar per a millorar o reforçar aquests recursos?

Informació addicional:

13. Quines altres qüestions rellevants considera que no s'han abordat i haurien de tenir-se en compte en aquest diagnòstic?
14. Podria indicar-nos alguna bona pràctica o iniciativa específica del municipi en matèria d'infància i adolescència que merescia destacar-se?

Guió entrevista en l'àmbit de la prevenció d'addiccions

Objectiu:

Obtenir informació sobre la prevalença, tendències i patrons de consum de substàncies i altres addiccions conductuals a Benicarló; avaluar també l'eficàcia dels recursos existents de prevenció i atenció, amb la finalitat d'elaborar el diagnòstic social municipal orientat al desenvolupament del IV Pla municipal de prevenció i actuació enfront de les addiccions.

Preguntes de context institucional i governança:

1. Existeix un espai formal o instància institucional específica per a la coordinació i planificació en matèria de prevenció d'addiccions a Benicarló?
2. Com valora l'eficàcia i coordinació entre serveis educatius, socials i sanitaris en l'atenció a menors?

Sobre tipologia de consum:

3. Quines substàncies o conductes addictives (alcohol, cànnabis, fàrmacs, apostes, noves tecnologies, etc.) considera que representen actualment major preocupació en el municipi?
4. Ha observat canvis significatius recents en els patrons de consum o aparició de noves tendències en addiccions?

Identificació de grups de risc:

5. Des de la seua experiència, quins grups poblacionals considera més vulnerables al consum i desenvolupament d'addiccions a Benicarló (adolescents, joves, persones desocupades, uns altres)?
6. Quins factors socials, econòmics o culturals identifiquen com a detonants en aquests grups vulnerables?

Equipaments i programes de prevenció:

7. Quins recursos específics existeixen a Benicarló per a la prevenció del consum de substàncies i altres conductes addictives? Considera suficients i adequats aquests recursos?
8. Quina valoració fa del personal tècnic especialitzat en prevenció i tractament d'addiccions del municipi?

Coordinació institucional:

9. Com valora la coordinació entre serveis de salut, educatius i socials en la prevenció i atenció d'addiccions?
10. Existeixen espais o mecanismes efectius de coordinació institucional per a abordar integralment aquest tema?

Campanyes i estratègies de sensibilització comunitària:

11. Quines campanyes de sensibilització sobre prevenció d'addiccions coneix que s'hagen implementat recentment en el municipi? Com valora el seu impacte i efectivitat?
12. Quins elements considera que haurien de reforçar-se en futures campanyes o estratègies de sensibilització?

Avaluació i seguiment:

13. Existeixen sistemes efectius de seguiment i avaluació sobre el consum de substàncies i l'eficàcia dels programes preventius i assistencials?
14. Quines millores suggeriria per a enfortir el seguiment i avaluació d'aquestes polítiques?

Informació addicional:

15. Hi ha algun aspecte addicional relacionat amb la prevenció i atenció d'addiccions que considere important destacar i que no hàgem abordat?
16. Pot esmentar alguna iniciativa local exitosa o bona pràctica en prevenció o tractament d'addiccions?

15.2.2 Dinàmiques participatives: identificació del DAFO col·lectiu

En el marc del procés de Diagnòstic social de Benicarló, s'han desenvolupat quatre sessions participatives presencials dirigides a diferents òrgans de representació i públics del municipi: el Consell de la Infància i l'Adolescència (8 a 14 anys), el Consell de Benestar Social, la Comissió Municipal d'Igualtat i una jornada de portes obertes per a la ciutadania general. L'objectiu d'aquestes sessions ha sigut identificar col·lectivament les principals debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats (DAFO) en relació amb els eixos estratègics de convivència, igualtat entre dones i homes, infància i adolescència, i prevenció d'addiccions.

Les dinàmiques aplicades es van basar en una metodologia col·laborativa i deliberativa que va combinar reflexió guiada, treball en grup i prioritització temàtica. Les aportacions generades van permetre construir un diagnòstic més realista, representatiu i contextualitzat, que incorporava tant l'experiència dels agents clau com la perspectiva ciutadana. Les conclusions de cada sessió han sigut integrades en l'anàlisi DAFO i constitueixen una base sòlida per a formular d'estratègies ajustades a les necessitats i capacitats del municipi.

Sessions de treball participatives del Diagnòstic social de Benicarló

<p>Dimecres 30/07 10 h Ubicació: Centre Social</p>	 <p>S1. Consell Infància i Adolescència</p>	 <p>S2. Consell Benestar Social</p>	<p>Dimecres 30/07 19 h Ubicació: Centre Social</p>
<p>Dijous 31/07 11.30 h Ubicació: Ajuntament de Benicarló</p>	 <p>S3. Comissió Municipal d'Igualtat</p>	 <p>S4. Ciutadania</p>	<p>Dijous 31/07 18 h Ubicació: Sala Biblioteca</p>

15.2.3 Enquesta ciutadana: validació social del diagnòstic

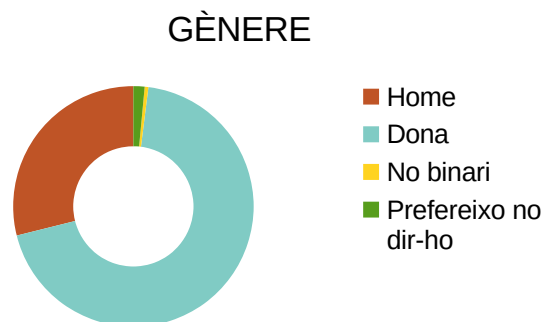
L'enquesta ciutadana és una eina per a la recopilació d'informació que es va utilitzar en la fase 2 d'elaboració del present diagnòstic. És un formulari obert amb 24 ítems, allotjat en la plataforma Google Forms, l'objectiu de la qual és la validació social del diagnòstic, així com recavar valoracions, percepcions i propostes en relació amb els principals àmbits de l'anàlisi social.

L'enquesta va estar disponible del 12 al 20 d'agost de 2025 i va comptar amb la participació de 204 persones, entre les quals hi havia tant població general com representants del teixit associatiu local. Aquesta mostra permet obtenir una validació social dels continguts analitzats, així com detectar línies d'actuació amb major suport ciutadà.

Bloc 1. Perfil de les persones participants

1. Gènere

A partir de l'anàlisi del perfil de les persones participants, s'observa una alta representació femenina (69,1%), enfront d'un 28,9% d'homes. Aquesta composició suggereix una major implicació de les dones en els espais consultius i participatius, tendència que s'alinea amb dinàmiques observades en altres processos similars de caràcter local i autonòmic.

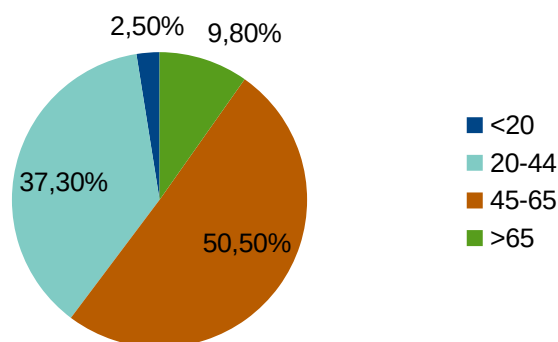

2. Edat

La distribució per edat de les persones que van participar en l'enquesta ciutadana reflecteix una clara predominança de la població adulta, especialment en els trams d'edat mitjana. El grup més representat va ser el de persones entre 45 i 65 anys, que va constituir el 50,5% del total de respostes. Aquesta dada posa de manifest una elevada implicació de la població adulta consolidada en els processos de participació local, la qual cosa sol ser habitual en aquesta mena de consultes ciutadanes.

En segon lloc, el tram d'edat comprès entre els 20 i els 44 anys va aglutinar el 37,3% de les respostes, la qual cosa suposa també una participació rellevant de persones en etapa adulta jove, actives en termes laborals, socials i familiars. Aquests dos grups (de 20 a 65 anys) concentren en conjunt prop del 88% de la participació total, el perfil majoritari de la mostra.

Per contra, la participació de persones majors de 65 anys va ser del 9,8 %, mentre que el grup de menors de 20 anys a penes va aconseguir el 2,5 %. Aquesta distribució revela una baixa representació de les generacions més joves i de les persones majors, la qual cosa constitueix una oportunitat de millora en termes de disseny metodològic i canals de difusió per a pròximes consultes ciutadanes.

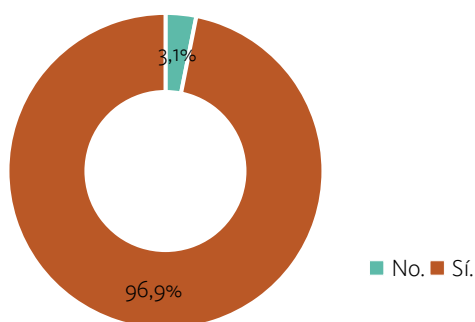
3. Nacionalitat

En relació amb la nacionalitat de les persones participants en l'enquesta ciutadana, les dades evidencien una àmplia majoria de persones que s'identifiquen com a espanyoles, amb un 96,1 % del total de respostes. Aquest percentatge és coherent amb el perfil sociodemogràfic majoritari del municipi, però també reflecteix una limitada representació de persones d'origen estranger en el procés participatiu.

De manera minoritària, es van registrar participacions puntuals de persones amb nacionalitat italiana (1,0 %) i, en menor mesura, de persones procedents del Marroc, Ucraïna, Alemanya, Cuba, el Perú i França, cadascuna amb un 0,5 %.

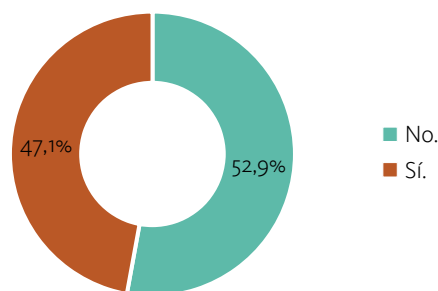
4. Benicarló com a lloc de residència

La majoria de les persones participants (96,9 %) són residents a Benicarló, enfront d'un 3,1 % que va respondre no residir a Benicarló.

5. Participació en el teixit associatiu

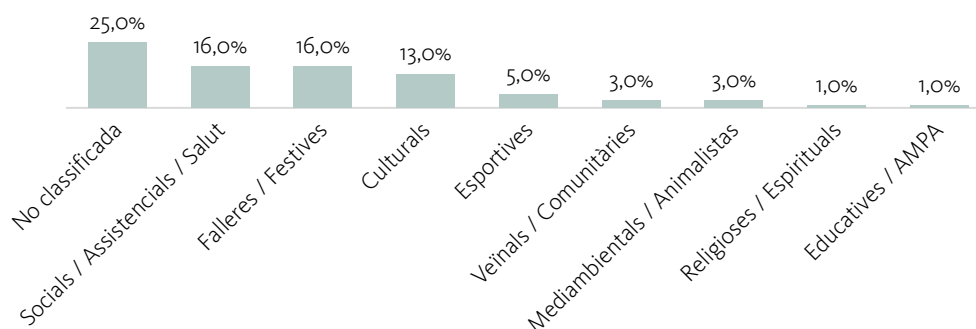
La pregunta 5 del qüestionari va abordar la vinculació de les persones participants amb el teixit associatiu del municipi. Els resultats mostren que un nombre significatiu de persones va manifestar alguna forma de participació en associacions locals: el 47,1 % de les persones enquestades va respondre afirmativament, enfront del 52,9 % que va indicar no estar vinculat a cap entitat. Aquestes dades reflecteixen una presència rellevant de l'associacionisme com a espai de participació ciutadana, encara que també evidencien que una part considerable de la població encara es manté al marge d'aquestes estructures formals d'implicació comunitària.

6. Tipologia d'associacions en les quals participa la ciutadania

Las mencions arreplegades presenten una diversitat de perfils, amb especial presència d'entitats vinculades a l'àmbit social, assistencial i de salut (16 %), així com a associacions falleres i festives (16 %). Les associacions culturals també tenen un pes destacat (13 %), seguides de les esportives (5 %), veïnals i comunitàries (3 %) i, en menor proporció, les mediambientals i animalistes (3 %), religioses (1 %) i educatives/AFA (1 %).

Cal destacar que el 25 % de les respostes no van ser classificades en una categoria específica, la qual cosa pot deure's a respostes obertes ambigües, a referències no precises o a mencions genèriques.

Bloc 2. Valoració del nivell de satisfacció general

7. Com valores la situació actual de Benicarló en cadascun dels següents àmbits? (1 és poc i 5 és molt)

ASPECTE VALORAT	VALOR MITJÀ
Igualtat entre dones i homes	2,7
Infància i adolescència	2,3
Prevenició d'addiccions	2,0
Convivència	2,0

8. Raonament de les respostes

CATEGORIA	PERCENTATGE SOBRE TOTAL DE RESPOSTES REBUDES
Falta d'espais, serveis o activitats per a infància i adolescència	20,6 %
Inseguretat ciutadana i sensació de por	17,6 %
Problemes de convivència i integració cultural	15,2 %
Preocupació pel consum i accés a drogues	13,7 %
Percepció d'abandó institucional / falta de recursos	10,3 %
Percepció de retrocessos o ineficàcia en polítiques d'igualtat	6,4 %
Desinformació o desconeixement sobre recursos existents	4,4 %
Crítiques generalitzades a la deterioració del poble o del clima social	3,9 %
Respostes neutres, personals o no classificables	2,9 %

9. Quins aspectes positius destacaries de Benicarló?

CATEGORIA	PERCENTATGE
Activitats culturals i oci	21,1 %
Activitats organitzades per a la infància i adolescència	20,1 %
Convivència	18,6 %
Espais públics i infraestructures	14,2 %
Igualtat entre dones i homes	13,7 %
Participació ciutadana i teixit associatiu	10,3 %
Prevenió d'addiccions	8,3 %
Esport	4,9 %
Medi ambient	4,4 %
Altres aspectes positius del municipi	2,9 %
Transport i mobilitat	2,0 %

A partir de les respostes obertes arreglades en l'enquesta ciutadana, s'han identificat una sèrie d'aspectes que la població valora de manera positiva en relació amb la vida a Benicarló. Les aportacions reflecteixen una percepció favorable sobre determinats serveis, recursos municipals i qualitats socials del municipi.

En primer lloc, destaca positivament l'oferta cultural i festiva (21,1 %). Les activitats organitzades per les falles, la programació cultural i las festes tradicionals (com les festes patronals o les celebracions populars) són percebuts com a elements dinamitzadors de la vida local i com a factors promotors de la convivència.

També es valoren positivament els serveis públics municipals (14,2 %), especialment destaquen la neteja urbana, el manteniment d'espais comuns i el funcionament general dels serveis socials, sanitaris i educatius. Aquest posicionament conviu amb unes certes crítiques, la qual cosa reflecteix una percepció ciutadana ambivalent.

Es destaca la participació ciutadana i la implicació del teixit associatiu (10,3 %), especialment quant a l'activitat d'associacions culturals, esportives i socials. Aquesta valoració suggereix una percepció positiva sobre les possibilitats d'involucrar-se en la vida comunitària, encara que s'assenyalen com a millorables l'accés i visibilitat d'aquestes iniciatives.

A més, se subratlla l'ambient tranquil del municipi, que permet una vida pròxima, accessible i relativament segura, la qual cosa s'associa a la facilitat de mantenir relacions interpersonals, la integració comunitària i la proximitat en el tracte amb l'administració local. Un altre dels elements reiterats en les respostes és el potencial natural i paisatgístic de Benicarló (4,4 %),

valorant positivament tant l'entorn de costa com l'accessibilitat a espais verds. Aquest patrimoni natural és un distintiu del municipi a preservar.

10. Quins aspectes negatius et preocupen de Benicarló?

CATEGORIA TEMÀTICA	PERCENTATGE
Falta d'integració social i problemes de convivència	15,2 %
Falta d'espais i recursos per a adolescència	13,7 %
Falta de manteniment urbà i serveis públics	12,3 %
Inseguretat ciutadana i percepció de deterioració	10,3 %
Feble prevenció d'addiccions	9,3 %
Deficiències en polítiques d'igualtat	7,8 %
Falta de participació o escolta institucional	7,4 %
Crítiques a la gestió municipal	6,4 %
Serveis socials i ajudes insuficients	5,4 %
Escassetat de zones verdes i parcs funcionals	4,9 %
Activitats culturals o esportives poc inclusives	4,4 %
Percepció d'abandó del centre urbà o barris concrets	3,9 %
Oferta cultural limitada o repetitiva	3,4 %
Desigualtat interseccional no abordada	2,5 %
Altres	2,0 %

En relació a les preocupacions, la percepció d'inseguretat i deterioració de la convivència (15,2 %) és una de les preocupacions centrals, associada tant a dinàmiques socials com a mancances urbanes. En relació a la igualtat, es requereix potenciar la inclusió dels diferents col·lectius del municipi (7,8 %). També s'observa una alta preocupació pels recursos, activitats i espais adequats per a l'adolescència (13,7 %). Hi ha una desconexió entre ciutadania i administració local, reflectida en la desconfiança, la crítica generalitzada a la gestió municipal (6,4 %) i una sensació d'abandó o invisibilitat (3,9 %) per part d'alguns sectors de població.

Bloc 3. Infància i adolescència

11. Quins temes relacionats amb la infància i adolescència consideres més urgents a Benicarló?

TEMA PRIORITARI	NÚMERO DE VEGADES SELECCIONAT
Falta d'espais segurs i adequats per a jugar, reunir-se o fer activitats	148
Escassetat d'activitats d'oci, cultura i esport accessibles per a totes les edats	148
Necessitat de més suport psicològic o emocional per a infància i joventut	81
Necessitat de programes específics per a col·lectius vulnerables (infància migrant, amb discapacitat, etc.)	63
Falta de coordinació entre centres educatius, serveis socials i altres entitats	58
Pobresa infantil o dificultats econòmiques que afecten xiquets, xiquetes i adolescents	51
Falta de participació real de xiquets/etes i adolescents en decisions del municipi	45
Absentisme escolar i dificultats per a seguir el ritme educatiu	37

Bloc 4. Igualtat entre dones i homes

12. Quins temes relacionats amb la igualtat entre dones i homes consideres més urgents a Benicarló?

TEMA PRIORITARI	PERCENTATGE
Falta de recursos per a la conciliació de les famílies	53,90 %
Millorar els espais més insegurs del municipi	51,50 %
Recursos municipals poc visibles per a la ciutadania	41,20 %
Violència de gènere, especialment entre població jove	32,80 %
Necessitat de més recursos o serveis per a dones en situació de vulnerabilitat	23,50 %
Falta de coordinació entre institucions (educació, sanitat, serveis socials) per a atendre casos de desigualtat o violència de gènere	23,50 %
Falta de formació o sensibilització en igualtat en centres educatius o entitats	22,10 %
Escassa representació o participació de dones en espais de decisió o en associacions	13,20 %
Desigualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit laboral	12,70 %

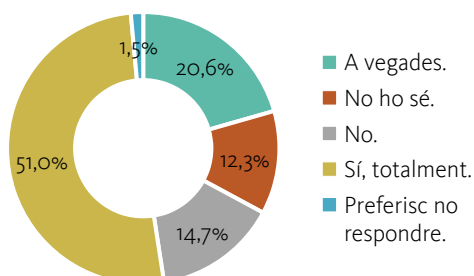
Bloc 5. Prevenció d'addiccions

13. Quins temes relacionats amb les addiccions consideres més urgents a Benicarló?

TEMA PRIORITARI	PERCENTATGE
Consum d'alcohol o cànnabis entre adolescents i joves	57,40 %
Ús excessiu de pantalles, xarxes socials o videojocs	55,90 %
Dificultat per a detectar i atendre a temps casos d'addiccions no visibles	37,30 %
Falta de programes preventius continuats en centres educatius	32,80 %
Apostes i joc en línia entre persones joves	31,40 %
Feble coordinació entre serveis municipals, sanitaris i educatius	27,00 %
Escassa visibilitat o coneixement dels recursos disponibles per a prevenir o tractar addiccions	26,50 %

Bloc 6. Convivència

14. Creus que les persones migrants a Benicarló poden expressar-se amb llibertat i sentir-se segures en els espais públics?

15. Quins recursos o accions creus que serien útils per a secundar i protegir els drets de les persones migrants a Benicarló?

CATEGORIA	PERCENTATGE
Foment de la integració social, cultural i comunitària	18,1 %
Opinions contràries a més recursos per a persones migrants	16,7 %
Formació i inserció sociolaboral	13,7 %
Seguretat ciutadana i control de delictes / immigració irregular	10,8 %
Accions de sensibilització, antidiscriminació i convivència	10,3 %
Suport institucional i serveis públics específics	9,8 %
Habitatge i empadronament	4,9 %
Sense opinió clara / no sap / no contesta	3,9 %
Educació i suport a infància i famílies migrants	3,4 %

16. Creus que es donen casos de discriminació o tracte desigual cap a persones migrants a Benicarló?

PERCEPCIÓ SOBRE DISCRIMINACIÓ CAP A PERSONES MIGRANTS A BENICARLÓ	PERCENTATGE
Sí	45,6 %
No	32,4 %
Preferisc no respondre	15,7 %

17. Creus que a les escoles i instituts de Benicarló es fomenta el respecte cap a l'alumnat d'origen migrant?

RESPECTE A LA DIVERSITAT CULTURAL EN L'ENTORN EDUCATIU	PERCENTATGE
Sí	52,5 %
Parcialment	19,1 %
No tinc informació suficient	18,6 %
No	4,4 %

18. Dels següents temes, selecciona els que consideres més urgents d'abordar a Benicarló.

TEMA PRIORITARI	PERCENTATGE
Sensació d'inseguretat o actes de vandalisme en espais públics	63,7 %
Escassa relació entre veïnat de diferents cultures	46,1 %
Problemes de convivència en el municipi	42,6 %
Falta de programes municipals que promoguen el respecte, la diversitat i la inclusió	33,8 %
Poca participació de la ciutadania en activitats comunitàries o associacions	30,9 %
Falta d'espais de convivència	29,9 %
Discriminació o dificultats d'integració de persones migrants	21,1 %

Bloc 7. Diversitat sexual i de gènere

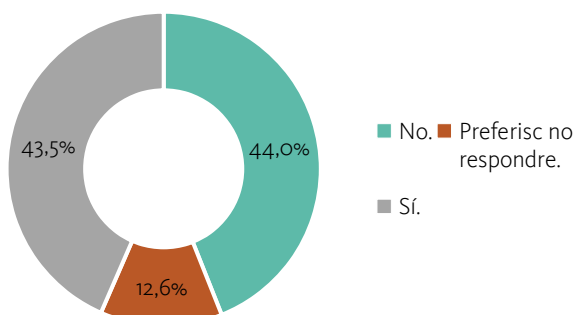
19. Creus que a Benicarló les persones LGTBIQ+ poden expressar-se amb llibertat i sentir-se segures en els espais públics?

LLIBERTAT I SEGURETAT DEL COL·LECTIU LGTBIQ+ EN ESPAIS PÚBLICS	PERCENTATGE
Sí, totalment	39,2 %
A vegades	35,3 %
No ho sé	11,8 %
No	10,3 %

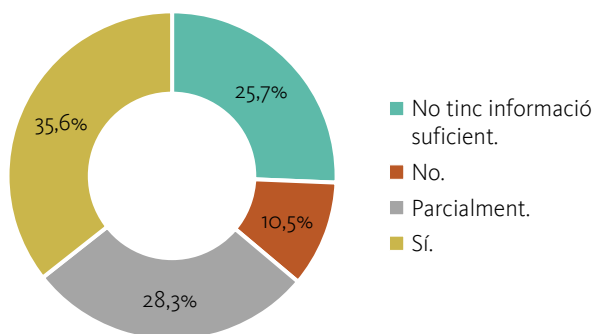
20. Quins recursos o accions creus que serien útils per a secundar i protegir els drets del col·lectiu LGTBIQ+ a Benicarló?

CATEGORIA TEMÀTICA	PERCENTATGE
Educació en diversitat i respecte des de la infància	22,4 %
Campanyes de sensibilització i visibilitat pública	17,6 %
Activitats culturals i de participació inclusiva	11,8 %
Normalització sense discriminació positiva	10,6 %
Crítiques o rebuig a mesures específiques per al col·lectiu	9,4 %
Espais segurs i atenció psicosocial específica	8,2 %
Punt d'informació i representació institucional	7,1 %
Qüestions lligades a la convivència intercultural (tensió)	7,1 %
Mesures municipals i polítiques públiques transversals	5,9 %

21. Creus que es donen casos de discriminació o tracte desigual per motius d'orientació sexual o identitat de gènere a Benicarló?

22. Consideres que en els centre educatius del municipi es treballa de forma adequada el respecte a la diversitat sexual i de gènere?

23. Creus que l'Ajuntament de Benicarló hauria de comptar amb un pla municipal específic o estratègia transversal que promoga els drets i la inclusió del col·lectiu LGTBIQ+?

NECESSITAT D'UNA ESTRATÈGIA MUNICIPAL PER A LA INCLUSIÓ DEL COL·LECTIU LGTBIQ+	PERCENTATGE
Sí, és molt necessari	33,8 %
Podria ser útil, però no és prioritari	30,9 %
No ho considere necessari	21,1 %
No tinc opinió al respecte	7,8 %

Bloc 8. Propostes de la ciutadania

24. Quines idees proposaries per a millorar la qualitat de vida social a Benicarló?

CATEGORIA TEMÀTICA	PERCENTATGE
Millora de la seguretat ciutadana	25,5 %
Oci i espais per a la joventut	20,6 %
Convivència	17,2 %
Activitats culturals i d'oci per a totes les edats	15,2 %
Neteja urbana i manteniment de l'espai públic	14,2%
Integració de persones migrants	12,7 %
Suport a la infància	11,8 %
Accions educatives i formatives	10,8 %
Urbanisme, habitatge i mobilitat	9,3 %
Reforç dels serveis socials i assistència	8,8 %
Suport al comerç local i revitalització econòmica	8,3 %
Crítiques cap a la gestió política	7,4 %
Polítiques d'igualtat i diversitat (LGTBIQ+, gènere)	4,9 %
Participació ciutadana i associacionisme	4,4 %
Polítiques dirigides a persones majors	3,9 %
Reducció de festes tradicionals / gestió cultural alternativa	3,4 %

Les respostes a la pregunta revelen una elevada consciència crítica i propositiva per part de la ciutadania respecte a l'estat actual de la qualitat de vida social a Benicarló. La millora de la seguretat ciutadana es posiciona com la principal preocupació (25,5 %), amb múltiples suggeriments a la necessitat de major presència policial, control del vandalisme, consum de drogues i incivisme en l'espai públic. També s'observa una elevada demanda d'accions dirigides a la joventut (20,6%), tant en forma d'oci saludable com d'espais de socialització i implicació activa. Això s'acompanya de sol·licituds específiques per a xiquets, xiquetes i adolescents (des de millores en parcs fins a activitats educatives o culturals adaptades).

En l'àmbit de la convivència (17,2 %) i de la integració de les persones migrants (12,7 %) es proposa fomentar espais de convivència i el respecte mutu, especialment en contextos de diversitat cultural. El teixit associatiu i la participació ciutadana (4,4 %) són vistos com

infrautilitzats. Algunes propostes apunten a crear comissions veïnals, espais d'escolta activa i mecanismes que donen veu a la ciutadania en les decisions locals.

Es percep també un descontentament amb la gestió política (7,4 %), que al·ludeix tant a qüestions operatives (neteja, manteniment, habitatge, etc.) com a estratègiques (model d'oci, planificació urbana o atenció a la diversitat de col·lectius).

15.2.4 Síntesis de la percepció de la ciutadania

Sobre les dinàmiques participatives

Un dels temes més reiterats en els grups de treball participatius va ser la preocupació per la convivència i la multiculturalitat, com ara barreres per a la interacció entre col·lectius de diferents orígens. La igualtat entre dones i homes també van emergir com a àmbits prioritaris. S'assenyala com a demanda la formació en l'àmbit familiar i la necessitat d'avançar en un urbanisme més inclusiu. També es reitera la importància de visibilitzar al col·lectiu LGTBIQ+.

En relació amb la infància i adolescència, es va posar el focus en la falta d'alternatives d'oci saludable, la necessitat de reforçar l'educació en valors i de crear espais intergeneracionals i inclusius. Es va esmentar la importància de treballar la prevenció d'addiccions, especialment en relació amb el consum d'alcohol, cànnabis i l'ús problemàtic de pantalles. Alguns participants van proposar mesures concretes com l'ús educatiu dels patis escolars o la creació de grups comunitaris de sensibilització.

Finalment, en totes les sessions es va manifestar una voluntat compartida de construir comunitat, amb propostes orientades al foment del civisme, la sensibilització intercultural, l'enfortiment de la participació juvenil i l'impuls de campanyes dirigides a les famílies. Aquestes aportacions reforcen la dimensió qualitativa del diagnòstic, enriquint la comprensió de les dinàmiques socials i les prioritats ciutadanes.

Sobre l'enquesta ciutadana

L'anàlisi de les percepcions ciutadanes permet identificar una sèrie de valoracions, preocupacions i propostes que ofereixen una visió qualitativa complementària a la resta de dimensions analitzades. La valoració mitjana obtinguda per als quatre àmbits centrals del diagnòstic no supera en cap cas els 3 punts sobre 5, la qual cosa denota un nivell de satisfacció moderat o baix entre la ciutadania.

Així mateix es reflecteix una preocupació notable per l'absència de recursos adequats, la inseguretat en uns certs entorns i la percepció de desatenció institucional cap a les necessitats específiques d'aquests col·lectius. S'evidencien mancances en l'oferta de serveis, activitats i espais segurs, així com en la prevenció efectiva de riscos vinculats al consum de substàncies o a l'ús problemàtic de tecnologies. També s'observen preocupacions sobre situacions de discriminació i de desigualtat estructural.

Una altra preocupació és la falta d'integració social, la precarietat en els recursos per a l'adolescència, les deficiències en serveis públics i l'augment de la sensació d'inseguretat en

alguns espais urbans. Aquesta percepció s'acompanya d'una crítica recurrent a la falta d'escolta institucional i a la desconnexió entre administració local i ciutadania.

No obstant això, també emergeixen valoracions positives sobre Benicarló. La població destaca de forma reiterada l'oferta cultural, el dinamisme de les falles, el caràcter tranquil del municipi, i l'existència d'una xarxa associativa activa i diversa. Aquests elements es reconeixen com a pilars de la vida comunitària i com a recursos amb potencial per a convivència.

Respecte a les propostes ciutadanes per a millorar la qualitat de vida social, s'identifiquen diverses línies recurrents: reforçar la seguretat ciutadana, especialment en espais freqüentats per joves; potenciar activitats culturals i d'oci inclusives, especialment per a la infància i la joventut; incrementar els recursos en salut mental i addiccions; fomentar la convivència intercultural i la inclusió del col·lectiu LGTBIQ+; i impulsar mecanismes de participació ciutadana.

En síntesi, l'enquesta revela una ciutadania crítica però compromesa, que no sols identifica problemes i limitacions, sinó que també proposa vies concretes de millora. Aquestes aportacions han de tenir-se en consideració per a dissenyar intervencions municipals més participatives, inclusives i ajustades a les demandes socials emergents.